

Boghandlerbiblioteket.

Bøgerne bedes behandlet med varsomhed, saa tilsmudsing undgaaes. Især henstilles til laantagerne ikke at vende bladene med vædede fingre.

DET STILLE VAND

ALBERT GNUDTZMANN

DET STILLE VAND

EN FORTÆLLING OM UNGDOM

KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1901

G

Stille, stille stod Luften over Furesøens dovent-blanke Vandflade, sommertung og stille. Nu og da strøg der et Vindpust ind mellem Bøgeskovens Træer, og det var som et afmægtigt Gisp fra et træt Bryst. Hivende nødte det sig frem, og det hørtes næppe. Ubevægeligt hang de grønne, tætte Løvmasser, skærmende som sænkede Alkovegardiner ludede de sig ud over Søen. Under dem var der lønlige Kroge, skjulte Smuthuller, hvor forelskede Solsort-Par strøg ind og ud.

Der var Fred over Landet. Sommerfred, dansk Fred.

Men inde mellem Sivene der summede og surrede det af lodne Insekter, der tumlede sig i den bagende Sol. Og nu og da slog en Karuds i Vandskorpen med et fedt Skvæt. Vandet boblede, og der dannede sig Ringe. Og saa blev alt igen stille, stille . . .

Men i Skoven var der Mennesker. De var søgt derud for at holde Søndag. Familievis

kom de traskende med trætte og slæbende Skridt hen ad Vejen, der lysnede mellem de mørkløvede Træer. Arbejdet, de seks Dages Tynge, sad endnu i Kroppen paa dem. Og desuden havde de læsset sig med Madkurve af brutalt Omfang og med overflødigt Overtøj og grønne Grene. De lange Døgns Slid havde mærket dem — bøjet en Ryg, krøget et Lem — som Arbejdsredskaber langsomt formes efter det Brug, der daglig gøres af dem . . .

Ganske tavse kunde de gaa der, bare strækkende Lemmerne i den skyggefulde, friske Luft.

Men pludselig kunde den briste ud af dem, voldsomt, næsten trodsigt, den indelukte Tørst efter frit Liv. Saa gav de sig til at løbe. De dansede tungt over Vejen og klappede i Hænderne. Eller de sang med grove, usikkert-drævende Stemmer: Der er et yndigt Land . . . Og naar de saa blev trætte, lagde de sig ned paa Jorden, klæbede deres Legemer som døde Klumper til Skovbunden og indsugede den ramme, vejrede Lugt af Jord og af vissent Løv.

Andre havde slaaet sig ned ved Bordene udenfor Sommerhotellet. Der sad de, fordybede i forbitret Venten. Opvarterne dryppede af Overanstrengelse; alligevel tilfredsstillede de ingen. Og undertiden rejste sig et Selskab og gik —

med harmfuldt dirrende Skridt og med Ansigter, der tindrede af Forurettelse . . .

Men oppe paa Hotellets Altan drak de faste Sommergæster Middagskaffe. De sad og stirrede sløvt ned paa Søndagsmængden, der syntes dem at vanhellige Stedet. Selv gennemgik de ganske stille Fordøjelsens Mysterium, mens den solvarme Luft sivede ind gennem deres Hudporer. Kun Hobens utilfredse Larm forstyrrede idag den Taknemmelighed mod Livet, som ellers daglig fyldte deres Sind i disse Timer. Man spiste saare godt paa Hotellet, og Gæsterne blev fede og frodige som stærkt gødede Planter.

Dog det kunde hænde, at den fredsommelige Søndagspludren gennemboredes af et højt og gjaldende Mandsraab — eller af en kvidrende, vældende Kvindelatter — eller af flere Stemmer, der pludselig sprudlede højt til Vejrs som en Springkilde af Latter. Det kom fra unge Folk, som bruste gennem Skoven, overmodige af Sundhed og Styrke. De følte, hvordan Blodet dansede i Aarerne paa dem, og de kunde gribes af en Fornemmelse, som bar de paa for meget Liv. Somme Tider satte de i susende Løb, saa Vejret var lige ved at forgaa dem — og saa kastede de sig pludselig ned paa Jorden og aandede Skovluften ind af alle Kræfter. De kunde have rykket Træer op med Rode . . .

Inde i Skoven, tæt ved Vejen, sad Biblioteksassistent Preben Flyge. Sin Cykle havde han stillet ved Siden af sig. Selv havde han gjort sig det mageligt med Ryggen støttet op mod et Træ.

Han var søgt herud i en pludselig Tørst efter at fornemme sin egen Personlighed. Han syntes, den ligesom brystede sig og blev sig mere bevidst, bare han kunde faa Lov at blive ene med fri Luft og uforfalsket Natur. Det var saa en Trang, der undertiden ganske uvarslet brød ind over ham som en borende Uro. Saa blev Bøgerne lagt til Side. Og baaren af Cyklen kunde han jage milelangt ud i Landet, spile sine Næsebor op og aande Luften som den vejredes ham i Møde, fyldt af al Jordens Krydder og Dunst. Han følte et eget stærkt Behag ved at blive svedig, tilstøvet, gennemblæst. Og han fyldtes af en Styrkens og Livets Glæde som et Markens Dyr.

I denne Fornemmelse var der en Flugt. Men for Mennesker flygtede han ikke. Tværtimod: han holdt af at høre deres Stemmer om sig, fremmede Stemmer, der for ham blot var Lyd. De nynnede Stilhed ind i hans Sind.

Denne Stilhed var det, han trængte til.

Thi naar han var ene, kunde han sidde og stirre sig ind i et Liv af bølgende og skiftende

Tankerækker, hvori han ikke fandt Fæste. Han kunde lade sig gribe af en tilfældig Stemning, der efterhaanden helt beherskede ham. Lidet kunde vække den: en ringe Oplevelse, en Bog eller bare en Avisartikel. Men bedst som han hengav sig til den og lod den indgaa Forbund med nye Tankeforbindelser i voksende Række-følge, kunde et helt andet Følelsessæt fra en skjult Afgrund i hans Sjæl trænge sig frem — en Ødelæggelsesdrift, der stadig var i Bevægelse for at udslette Virkningen af, hvad der for et Øjeblik formaaede at optage ham. Det var som et Haglvejr af spottende og vrængende Tvivl, der nedslog hans Sjæls friske Blomsterflor, og det kunde komme, naar hans Sind var fuldt af Højtid, og lægge hans Stemning øde.

Men rundt om sig i Verden saa han sikre Mennesker. Smaa de fleste men belæssede med store Meninger, struttende og strittende som Pindsvin af allandsens fastspigrede Overbevisninger og brægende Fordomme. Smaa agtede Mennesker med dresserede Sjæle, som de fremførte i alle den højere Skoles Gangarter og som de lod springe gennem de partiprivilegerede Anskuelsers Tøndebaand . . . Smaa velstriglede og skinnende Mennesker, der travede rundt i Manègen og som vrinskede forarget, naar de

saa, at andre var dresserede i en anden Skole end deres egen . . .

Der kunde komme Øjeblikke, da Preben Flyge spurgte sig selv, om ikke Menneskeslægtens evige Forbandelse var den, at den havde lært at stræbe efter Sandhed. Thi Sandhederne spægedes i Tidens Løb til Dumheder og laa saa og spærrede for nye Sandheder, der vilde frem. Og i mulden og bedærvet Tilstand slugtes de netop allergladeligst af Folk, hvem de siden forvoldte en moralsk Diarrhoe.

Men naar han var sammen med andre Mennesker, holdt han oftest disse Tanker for sig selv. I det højeste lod han dem skimte frem gennem en vis lun og godlidende Skepsis. Han skyede at stille sig blot for den haandgribelige Alvor. Derfor var han i Grunden velset, hvor han kom frem.

— — Det begyndte at blive Aften. Hen over Søens Flade drog Skumringen sig som en uhyre matgraa Presenning. Og i Tusmørket gled alle Fjernsyn ud. Den blaagrønne Mur af Skov, der hegnede Søen, saas som en fjern, dybsort Skygge.

Nu blev der sat en Baad i Vandet. Et Selskab af unge Kvinder og Mænd tog Plads i den. Lidt efter saa man den vippe og gynge rundt paa samme Plet, mens et Aarepar, der ikke

kunde komme i Takt, skiftedes til at falde med et tungt Plask i Vandet. En stod op i Baaden og kommanderede. Han svingede frem og tilbage og fægtede med Armene. Hvert Øjeblik maatte han sætte sig ned. De andre vred sig paa Tofterne af Latter.

Preben Flyge laa nogen Tid og saa paa det. Baaden kom ikke videre: den syntes fordømt til stadig at snurre rundt om sit eget Midtpunkt. Tilsidst tog Mandskabet ombord Aarerne ind. Og efterhaanden blev de stille — ogsaa de.

Thi frem mellem Træernes mørke Stammer groede Lydløsheden med stedse større Magt. Kun en forsigtig og dulgt Hvisken spændte sit Spindelvæv imellem dem. Og nu og da knistrede en lille kælen Latter frem — og døde atter ganske pludselig bort . . .

Flyge rejste sig med et Ryk og fik Cyklelygten tændt. Lidt efter flimrede den som et lille lyst Punkt hen ad Skovvejen. Han næsten trampede paa Pedalerne. Det gjorde ham godt at mærke Lufttrækket af Aftenvinden slaa sig ind i Ansigtet, at suse hensynsløst ind mellem Fodgængernes Klynger, se Folk springe til Side og høre deres harmfulde Udraab dø bag sig.

Da han kom til Østerbro, kørte han om ad en af Rosenvængets Sidegader. Han sprang af Cyklen, stod saa lidt og saa op mod to Vinduer

paa en Førstesal. Rullegardinerne var sænkede. Bag dem skinnede Lampelyset mat og roligt.

Flyge syntes tvivlraadig. Han gik lidt frem og tilbage hen ad Fortovsflisen og skottede stadig op til de to Vinduer. Med et syntes han at have taget sin Beslutning. Han sprang op paa Cyklen og satte den i Gang. Men næppe var han naaet til det nærmeste Gadehjørne, før han igen vendte om. Han steg paany af Cyklen, stillede den ind paa Trappegangen og slukkede Lygten.

Og ilsomt, som for at overdøve en sidste Betænkelighed, løb han op ad Trappen.

Oppe bag Førstesalens nedrullede Gardiner faldt en Hængelampes dæmpede Skær over en Stue.

Der levede Enkefru Herding og hendes Datter Anna.

Stuen var ikke stor, og den bar Præg af renvasket og gennemskuret Nødtørftighed. Møblerne var gamle og en Del slidte — og saa fyldte de altfor meget i Rummet. Man kunde se, at de en Gang havde kendt bedre Dage og haft til Huse i et større Hjem. Nu stod de der og krøb sammen med deres anløbne Politur og deres sammensunkne Polstring, over hvilken det falmede Betræk slog Rynker og Folder — stod og vaklede paa deres brøstfældige Ben — som Lemmer i en Stiftelse, stuvede sammen paa en Belægningsstue.

Over dem paa Væggen hang der Billeder, samlede sammen gennem et Samliv — tilfældigt som de Minder, der knyttede sig dertil. I Midten var anbragt i Glas og Ramme et kalligra-

feret Mindevers over Fruens afdøde Mand. Han havde været Toldkasserer i en Købstad, og det formodedes i Verset, at han nu inkasserede de himmelske Toldintrader.

Fru Herding var en rummelig Dame med skælvende Former og betydningsfulde Anlæg til Dobbelthage. Hun var nærsynet og bar Næseklemmer. Paa hver Side af Næsen, der havde Form som et bredt og stærkt Næb, havde den gravet en dyb Fure. Naar hun vilde give sine Ord Eftertryk, tog hun Næseklemmeren af og fæstede Blikket skarpt og eftertrykkeligt paa den, hun talte med. Øjnene var kuglerunde og matte: de var uudgrundelige for den, der gennem dem søgte at læse i hendes Sjæls Dybder.

Det kunde hænde Fremmede, der traadte ind ad Døren, at de ligestraks ikke lagde Mærke til, at der var endnu en Person til Stede i Stuen. Thi Datteren syntes undertiden at blive helt opslugt af Moderens Skygge. Alt paa hende var spædt og en Smule blegsottigt. Hendes Lød var skær og hvid, og i de blege Kinder jog Blodet op, saa saare blot nogen lagde Mærke til hende. Med de store undrende Øjne, der blaanede frem under et stærkt purret Haar og som beherskede hele Ansigtet, lignede hun en nysudklækket, skræmt og hjælpeløs Fugleunge.

Fru Herding havde formet et trangt og ind-

viklet Begreb om en ung Pige, hvorefter hun ubønhørligt fordrede, at Datteren skulde danne sig. Naar det blev presset ned om hende, følte Anna det, som skruedes hun tom for al personlig Villie og Følelse. Gennem mange Aars Indøvelse var den Sindets Trods, som maaske en Gang havde boet i hende, forkrøblet og visnet. Blot Moderen begyndte at rømme sig advarende, saadan som hun havde for Skik, naar noget mishagede hende, faldt enhver gryende Uafhængigheds-Fornemmelse slapt sammen. Og i Tidens Løb var der over hendes Væsen kommet en underlig forsagt Aarvaagenhed. Hun syntes altid at være paa sin Post mod mulige Irettesættelser fra Moderen.

Indenfor den stille Stues fire Vægge levede de to Kvinder deres sagte rindende Liv, ensformigt, stilfærdigt, næsten uden Berøring med Omverdenen. Vinduskarmene var tæt besat med Potteplanter, der under Annas varsomme Pleje groede saa frodigt, at det næsten var umuligt at komme til at se ned paa Gaden. Naar den unge Pige om Formiddagen besørgede de mindre Indkøb for Moderen — til de store blev hun ikke betroet — var det hende, som gik hun gennem en fremmed Bys Gader. Fremmede var Menneskene hun mødte, fremmed klang deres Tale i hendes Øren.

En sjælden Gang modtog de Besøg af Fru Herdings Broder, Onkel Klavs Kihler. Det var en lille spraglet og tummelumsk Herre, hvis Specialitet det var at gaa fallit. Han havde i sine unge Dage i kort Tid rejst med et Skuespillerselskab, derefter havde han i Rækkefølge været Impresario, Fuglehandler, Artistagent, Bladudgiver og Korsetfabrikant. For Tiden havde han en Musikskole, der paatog sig efter et amerikansk System at udvikle fuld Færdighed i Klaverspil i Løbet af en Maaned. Desuden var han Agent i Flygler og tilbød sig med Undervisning i levende Sprog og Handelskorrespondance. Han opholdt sig gerne et Kvarter ad Gangen i sin Søsters Dagligstue, vippende paa Kanten af en Stol, med Hatten paa Hovedet og fægtende med sin Stok i Luften. I den Tid kunde han udkaste ti Planer til en fremtidig Løbebane for Anna, der opskræmt og rød i Hovedet søgte at skærme Etagèrens Nips mod at blive ramt af hans Stok.

„Hvordan har Kæresten det idag?“ plejede hans første Spørgsmaal at være, naar han var kommen indenfor Døren. Og naar Anna harmfuldt benægtede, at hun havde nogen Kæreste, sagde han:

„Ja Tak — den kender vi nok — den er bare lidt for tyk. Et konfirmeret Pigebarn har

altid en Kæreste. Har hun ham ikke om Dagen, saa drømmer hun sig sgu til ham om Natten."

Anna kunde længe i Forvejen grue for disse Bemærkninger, som hun vidste var ligesaa uundgaaelige som Onkelens Besøg.

Endnu et fremmed Ansigt viste sig dog af og til i Fru Herdings Dagligstue. Det var Kandidat Hansen-Maagerups.

Han havde lejet det ene af Lejlighedens tre Værelser og havde nu beboet det i fem Aar. Hans Kandidattitel var ikke beseglet med nogen Embedseksamen, thi Hansen-Maagerup studerede endnu stadig Teologi, saadan som han havde gjort det i den sidste halve Snes Aar. Hvert Halvaar hed det sig, at han nu omsider vilde underkaste sig den endelige Prøve. Men bestandig gyste han tilbage for at vove det afgørende Skridt. Naar han saa Eksamen for sig, fik han en Fornemmelse, som om alle hans møjsommelig sammenskrabede Kundskaber pludselig gled ud og faldt fra hinanden. De blev til løse Brokker uden Sammenhæng, og det var ham ikke muligt at bringe noget ordnet Hele ud deraf. Skønt han læste med stedse voksende Iver, syntes han, at det for hver Gang blev mere forvirret og mere brudstykkeagtigt.

Fru Herding gjorde intet for at spore hans Beslutning frem, thi med hemmelig Skræk imøde-

saa hun den Mulighed, at han en Gang virkelig kunde naa sit Maal. Ikke blot skulde hun saa have en fremmed Mandsperson i Huset — thi et Værelse til den Pris fandt vanskelig en kvindelig Lejer — men hun vilde ogsaa iøvrigt komme til haardt at savne Hansen-Maagerup. Han var saa hyggelig og næsten barnligt beskeden — han ordentlig lunede i Stuen, naar han var der inde.

Og han kom der hver Søndag Aften. Saa fik man sig et Slag Whist. Hele Ugen igennem kunde hun gaa og glæde sig dertil.

Altid forløb disse Spilleaftener paa samme rolige Vis.

Paa Slaget halv otte blev Spillebordet gjort i Stand. Tæppet blev taget af det aflange Divanbord, Hængelampen tændt, en Pude anbragt midt i den lave Sofa for at højne Sædet for den, der her skulde have sin Plads. Paa Bordet blev der lagt to Spil Kort, Papir og et spidst Blyant til Regnskabet, og en Underkop blev stillet frem, for at Kandidaten kunde bruge den som Askebæger. Thi der tilstodes ham den Gunst at ryge en lille Cigar i Damernes Selskab. Han røg saa fintfølende, sagde Fru Herding — pustede Røgen fra sig i ganske spæde og belevne smaa Skyer, der kun frembragte en behagelig Duft af Mandfolk i Værelset.

Naar saa disse Forberedelser var trufne, traadte Hansen-Maagerup ind — nøjagtig Klokken tre Kvarter paa otte. Han var iført en stoisk sort Frakke, bar skinnende hvid løs Krave og graa uldne Muffediser under de snævre Manchetter. Dertil sirlige Lædermorgensko, for hvilke han hver Søndag gjorde Undskyldning.

Mens man fordelte Pladserne og blandede Kortene, vekslede Fru Herding og Hansen-Maagerup Indtryk fra Formiddagens Prædiken. De hørte til Stadighed hver sin Prædikant, og hver især ansaa de det for en Æressag at stille sin i saa blændende et Lys som muligt. Undertiden kunde de begge to blive ganske hede, og det var næppe nok, at de vilde lade hinanden komme til Orde. Ja, de kunde være saa optagne af det gejstlige Emne, at deres Sans for Spillet føleligt svækkedes under en stor Del af den første Rubber.

Naar denne Rubber var forbi, spiste man til Aften. Derefter spilledes endnu to — aldrig mere — og under den sidste bød Fru Herding gerne paa en lille bly Forfriskning, der hver Søndag syntes at overraske Hansen-Maagerup stærkt og som altid aflokkede ham den Ytring, at det virkelig var en stor Skam.

Men naar den tredie Rubber var endt, rejste han sig og fremtog af sin Lomme en liden hæklet

Pung for at udbetale Aftenens Tab eller nedlægge den vundne Sum. Stor var Omsætningen aldrig, thi man spillede om en Ottendedel Øre Pointet og gjorde det kun, fordi Spillet manglede Spænding, naar man spillede om intet.

„Det er rigtig et behageligt Menneske," sagde Fru Herding gerne til sin Datter, naar Hansen-Maagerup havde trukket sig tilbage. Og Anna bøjede samtykkende sit Hoved. Men hun sagde intet.

Thi for hende var disse Whist-Aftener fulde af bange Spænding. Hun saa i Spillet en indviklet Labyrint, i hvis vildsomme Snirkler der skjulte sig allehaande uberegnelige Snarer og Faldgruber. Al sin Aandsnærværelse maatte hun anspænde for ikke at falde i dem. Og efterhaanden var der groet op i hende et stille lidenskabeligt Had imod det. Lignende Følelser havde i hendes Barndom besjælet hende overfor den lille Tabel.

Dertil kom, at hun hele Tiden følte sig som Skive for Hansen-Maagerups søgende og bedende Sideblikke. Hun vidste godt, at han bar paa en lille forknyt Forelskelse i hende. Og skønt han aldrig havde forsøgt den mindste Tilnærmelse, dirrede hun af Beklemthed, naar Moderen en Gang imellem lod hende være alene i Stuen

med ham. For sæt han nu virkelig en Gang tog Mod til sig og *sagde* noget . . . Der kunde jo slet ikke være Tale om at imødekomme hans Ønsker.

Og paa den anden Side vilde hun saa nødig bedrøve ham. Han var dog i Grunden saa skikkelig med sin langsomme, trohjertet drævende Tale, med sit rare, runde Ansigt og sin høje, blanke Pande, over hvilken det allerede tyndede, askefarvede Haar lidt ængsteligt var redt hen. Hun havde en Gang hjulpet Moderen med at pleje ham, da han var syg, havde bragt ham Kamilleté og tilberedt varme Omslag, mens han feberhed og smilende laa i Sengen og saa paa hende med store, fugtige Øjne. Det havde den Gang faldet hende ganske naturligt, og skulde han nogensinde atter trænge til hendes Hjælp, vilde hun gøre alt for ham, hvad hun formaaede. Men det andet — Blodet steg hende til Hovedet, naar hun blot tænkte derpaa!

Kunde det dog blot en Gang gaa op for ham, hvor han pinte hende ved at se paa hende med dette ynkværdige og saa underlig svømmende Blik!

. . . Længe havde de tre Mennesker forslaaet hver eneste Søndag Aften i hverandres Selskab. Ingen af dem havde noget andet Sted at gaa

hen, og efterhaanden havde ved Vanens Magt Whisten faaet noget af Pligtens Hellighed og turde ikke forsømmes. Men i den sidste Tid havde de undertiden haft en Fjerdemand.

Det var Preben Flyge.

Han og Hansen-Maagerup var gamle Skolekammerater. I flere Aar havde de ikke talt sammen, men saa en skønne Dag havde de mødt hinanden paa Gaden. De havde givet sig til at opfriske gamle Fællesminder, og tilsidst var Flyge fulgt med Hansen-Maagerup hjem. Siden var han af og til kommet igen, og en Søndag Aften, da han tilfældigvis var der, havde Fru Herding spurgt, om han ikke havde Lyst til at deltage i Whisten. Han havde taget mod Indbydelsen, var senere kommet igen — og nu faldt det af sig selv, at han indfandt sig, naar han havde Lyst.

Naar han var til Stede, var det mest ham, der førte Ordet. Han spillede meget slet, men hvilket Emne han saa berørte, glimtede det frem i hans Ord med Synspunkter, som for de to Kvinder var ganske nye, Kendsgerninger og Navne, som de aldrig før havde hørt. Fru Herding og han var langt fra altid enige — han *havde* jo nogle Anskuelser somme Tider! Men han trængte maaske bare til at have et Hjem

at komme i — Familie havde han nok ikke — og saa var det jo godt, om han kunde finde det her hos hende. Hun behøvede sandelig ikke at stikke op for ham, for vel havde han Kundskaber, men hun mærkede jo nok, at han manglede Modenhed og at han ikke kendte Livet. Anna kunde ogsaa have godt af at høre til. Fru Herding fik overfor Flyge Lejlighed til at anbringe mangen en Livssandhed, som i Grunden var møntet paa hende, men som det daglige Liv vanskeligt vilde have givet hende passende Anledning til at indprænte.

Hun havde heller ikke Grund til at klage over Mangel paa Opmærksomhed fra Datterens Side. Det hændte, at Anna helt glemte Spillet for at lytte til. Men selv blandede hun sig aldrig i Samtalen. Og dog havde hun undertiden en Fornemmelse af, at alt, hvad Flyge sagde, var henvendt til hende alene, og at de to andre slet ikke var til Stede.

Ofte forstod hun ikke helt Meningen af hans Ord. Men altid vakte de hos hende en sitrende Længsel efter noget, som hun ikke en Gang formaaede at give Navn. Og naar han for længe siden var gaaet og hun og Moderen var komne i Seng, kunde hun ligge længe

og stirre ud i Sovekamrets Mørke og tænke, tænke . . .

. . . indtil Tankerne tilsidst gled ud i vage, brogede Billeder og blev til rastløse, forvirrede Drømme . . .

Denne Aften gik Samtalens Bølger højt. Man var kommen til at tale om Moralen, og Flyge havde baade Fru Herding og Hansen-Maagerup imod sig.

Han havde faaet Plads i Gyngestolen. Fru Herding vippede iltert paa Puden midt i Sofaen. Hansen-Maagerup havde lagt Cigaren fra sig og famlede nervøst ved Kortene, hver Gang han skulde spille ud.

Alene Anna lod ganske rolig og syntes at passe Spillet med den redeligste Opmærksomhed.

„Moral," sagde Flyge, „er overhovedet et meget aristokratisk Begreb. Der skal Finhed til for at omgaas den paa rette Maade. Men Du gode Gud! hvor tager man ikke plumpt og groft paa den til Hverdagsbrug! Hvilke ubarberede Personer er det ikke, der paatager sig at sørge for vor sædelige Naturalforplejning! Indremissionærer i Religion og Indremissionærer i Radikalisme — allesammen af samme Sort

Svinelæder — hellige Grever og hellige Skraldemænd, politiske Indterpere med folkelig Flomme og demokratisk Frase-Fusel ud af Halsen, Digtere med erotisk Mavekatarh og Snue i Taarekertlerne . . . Jeg synes altid, jeg ser dem til Hobe for mig med en opløftet snavset Finger. Den snavsede Finger — den er for mig Symbolet paa den Slags Moral, som saadan er beregnet paa Husholdningsbrug."

„Du er en Spotter, Flyge," sagde Hansen-Maagerup forarget. „Der er naturligvis menneskelig Ufuldkommenhed i alle den Slags Bevægelser. Men man kan dog altid — Sandhedsmomentet — det kan man dog altid finde deri. Og jeg for min Part vilde ikke bryde mig om at leve, undtagen de sædelige Livsværdier de stod fast."

„Nej, det var da heller ikke godt andet," indskød Fru Herding.

„Ja, hvad forstaar Du saa egentlig ved sædelige Livsværdier? Der er saa mange Slags, synes jeg."

„Hvad jeg forstaar derved? Jeg forstaar naturligvis det, som Menneskene de til alle Tider har set op til — og levet paa. Jeg tænker, det er mere værd end al denne saakaldede moderne Oplysning."

„Med Oplysningen er det noget helt andet.

Den er et Onde maaske, men et nødvendigt Onde. Kundskaber har samme Betydning for det aandelige Livs Maskineri som Kullene for det fysiske: de er Drivkraften, Varmen, Bevægelsen . . ."

„Og de fortæres af Ild — ligesom Kullene".

„Ganske sandt — ja. Men hvad bedre kan man give Menneskene?"

„Føde — Føde for Sjælen — de sædelige Livsværdier kan man give dem."

„Føden den fortæres altsaa ikke, mener Du?"

„De sædelige Livsværdier ikke." Hansen-Maagerup skuede paa ham med et urokkeligt Blik.

„Kære Ven, hvor jeg elsker Dig for Din Naivitet! De sædelige Værdier skulde ikke fortæres, siger Du! Herrejemini! har da Menneskeslægten siden sin første Oprindelse bestilt andet end at opæde dem? Moralister og Religionsstiftere har udklækket dem — det store slugvorne Dyr, som kaldes Folket, har gladelig ladet sig fodre med dem, og naar det igen har givet dem fra sig, har det været i en ynkelig fordøjet Tilstand. Føj for en Ulykke — en sædelig Værdi, som er gaaet gennem et Slægtleds aandelige Tarmkanal! Hvad der var livsfriskt og

sundt og ungt for vore Bedsteforældre, det har vi nu osende os ud af Halsen."

„Du bruger ellers nogle smagfulde Sammenligninger."

„Jeg bruger dem, som de nu en Gang tvinger sig ind paa mig . . . Du taler om sædelige Værdier, som ikke fortæres. Tør Du indestaa for, at Du ikke selv har sat Din Beholdning til Livs? Ved Du, hvordan Du tænker eller føler imorgen — eller bare om en Time? . . . Nej!"

„Aa jo, ved De hvad?" sagde Fru Herding, „det ved vi da rigtig allesammen — ellers kunde man jo ikke — ingenting kunde man . . . Har De ikke Esset?"

Hun syntes, at Opmærksomheden efterhaanden svævede lovlig langt bort fra Spillet.

„Nej, jeg maa bekende . . ."

„Sikke noget! Har De det virkelig ikke? Det maa da sidde et Sted."

„Ja naturligvis . . . Jeg vilde sige, Frue, at dette med at . . ."

„Ja men saa faar vi jo kun fire Stik . . ."

„Ja — naa ja . . . Nej ser Du, Maagerup, dette med at have Ansvar, det er nok i Grunden ikke stort andet end en Talemaade. Vi har allesammen et stort dresseret Dyr i os. Bevares! man holder jo til daglig de bestialske Fornemmelser nede. Men selv i de bedste

Menagerier kan der ske, hvad man kalder et Uheld — det vil sige, at Dressuren pludselig brister . . ."

Fru Herding rykkede igen i Ilden:

„Der er da virkelig Forskel — paa Mennesker og saa paa Dyr."

„Hm — jo. Dyrene er klogere. De prøver slet ikke paa at bekæmpe deres naturlige Tilbøjeligheder. Menneskene derimod gør det undertiden."

„Det er jo nogle ganske forargelige Anskuelser," sagde Hansen-Maagerup. „Man skulde bare lade staa til og gøre og lade, akkurat som man havde Lyst til! Jeg skal sige Dig en Ting: Du mener det ikke!"

„Hvad gør jeg ikke? . . . Om Forladelse: jeg saa ikke, at jeg havde Ruder Knægt . . . mener jeg ikke, hvad jeg siger?"

„Nej, Du gør saamænd ikke."

„Det var da heller ikke godt," tonede det fra Fru Herding.

„Jeg forsikrer Dem for — jeg mener det. Og hvorfor skulde jeg ikke det? Menneskenes Børn er virkelig nogenlunde utilregnelige i, hvad de foretager sig. Hvem kan f. Eks. indestaa for, at Hansen-Maagerup ikke en skønne Dag gør Alvor af at gaa op til Eksamen?"

„Du kunde ellers gerne holde det Anliggende udenfor."

„Ja ja — saa skal jeg tage et andet Tilfælde. Jeg har en Ven — en udmærket Karakter, brav, trofast — han gaar en Gang om Aaret rundt og laaner Penge af alle os, der kender ham fra gammel Tid. Vi giver ham gerne lidt — alle — vi kan jo allesammen godt lide ham. Han maa have dem, siger han bare — og saa lægger han Hovedet paa Siden og ler . . . Ved De, hvad han bruger dem til?"

„Nej . . . Han drikker dem kanske op?"

„Nej fy! Han er det pæneste og ædrueligste Menneske paa Jorden. Han ødelægger dem blot. Han kan gaa ind i Butiker og købe Ting, han ikke har Spor af Brug for. Eller han kaster Skillinger i Grams til Drenge paa Gaden. Eller han gaar ned til Havnen og slaar Smut med Femogtyveører . . . Han vil bare have den Fornemmelse, at der ingen Grænser er for, hvad han kan tillade sig — de Par Gange om Aaret."

„Saa synes jeg virkelig, Pengene de kunde være bedre anvendte."

„Ja — hvordan f. Eks.?"

„Aa — der er da altid et fattigt Menneske . . ."

„Ja vel — Brød mener Du. Jo, Du er mig en net Teolog . . .“

„Hvad mener Du med det?“

„. . . som ikke ved, at Mennesket ikke lever af Brød alene.“

„Tilvisse ved jeg, at . . .“

„Du ved ikke, at der er anden Ulykke til end den, som skriger ud af et Par slunkne Tarme og anden Lykke end at faa Maven fyldt . . . Se nu min Ven, ham jeg talte om. Han elskede at føle sig som en Fyrste — at kunne strø Penge ud — ganske hensynsløst. Maa han ikke have Lov til det? Og er det ikke ligesaa berettiget at sætte sin Glæde i det som i at æde og drikke og sætte Børn i Verden? Enhver har jo sin Lyst. Nogle finder deres Morskab i at spise Østers, Andre i at samle paa Frimærker, atter Andre i at holde Moralprækener. Hvorfor saa ikke lade dem hver følge sin?“

„Du taler, som om der kun var Spørgsmaal om Lyst.“

„Ja, vi kan jo godt give det et andet Navn. Derpaa kommer det ikke an.“

„Jeg mener, at det, som er det ædleste og bedste i En . . .“ Det bævede om Hansen-Maagerups Mundvige, saadan som det gerne

gjorde, naar et eller andet satte ham i Sindsbevægelse.

„Det ædleste og bedste — ja, er det ikke det, som ligger dybest i vor Natur? Hvorimod det ringe og daarlige — det er det, som er den fremmed. For Dig, Hansen-Maagerup, er Teologien utvivlsomt det ædleste og bedste. Du er, om jeg saa maa sige, Teolog fra Mo'ers Liv . . .“

„Aa — det ved jeg dog ikke.“ Hansen-Maagerup rødmede beskedent.

„Ja, Du tænker maaske paa, at Du ikke har faaet den Eksamen — undskyld, at jeg igen berører dette smertelige — men er det ikke netop et Udslag af det evig teologiske? Hvor kan man nogensinde afslutte sin religiøse Forstaaelse med en Eksamen? Din Teologi er uendelig som selve Himmeldybet.“

„Ja, det er jo en let Sag at gøre Nar.“

„Paa Ære — jeg mener det. Men hvad Dit Studium er for Dig, det er f. Eks. Svineopdrætning for en Landmand. Ja, det skal ikke være nogen Kynisme — er det ikke en stor og rig Kærlighed til Livet, dets Frugtbarhed, dets Grøde, der er Kærnen i saadan et Menneske? Han ser det svulme i Modersoen, myldre i det ene Kuld Grise efter det andet — omskabes gennem Flæskets Anvendelse som Næringsmiddel

— tror Du ikke, at han i sin Sjæl har et Alter for Frugtbarhedens Guddomme . . .?“

„Svineopdrætning maa vel siges at henhøre til Adiafora — til de Ting, der er neutrale lige overfor det sædelige Begreb. Men lad os nu sætte, at Talen er om ligefrem Ryggesløshed . . .“

„Ja hvad saa? Utallige Folkeslag har dyrket Vinens Gud — ikke at tale om Kærlighedens — og Digterne har besunget baade Rusen og . . .“

„Ja, Digterne de . . .“

„Er nogle uteologiske Lødekøer — naa ja — men se saa til vore gamle brave nordiske Forfædre — de dyrkede da baade det ene og det andet. De drak, saa det drev dem ud af Brynjeringene — de overtraadte henrykt alle Straffelovens Paragraffer og drak Guderne paa Pelsen af Glæde, naar de havde gjort det — de . . .“

„Ja, man kan vel ikke gaa saa langt tilbage, naar man skal bevise noget. Hedningernes Forhold til Loven er jo overhovedet et af de vanskeligste Spørgsmaal . . . Men nu er Du og saa Fruen ligegodt blevne lilleslem.“

Han tog sejrsæl det sidste Stik hjem. Fru Herding kastede et lynsnart Blik paa det Kort, Flyge endnu havde i Haanden.

„Men Hr. Flyge dog!“ sagde hun, og hendes Ansigt strammedes til en stor Bebrejdelse, „nu har jeg aldrig kendt Mage! De sidder jo med Kongen! Og jeg, som saa sikkert troede . . .“

„Ja, jeg maa meget bede undskylde. Jeg sad i Tanker.“

„Det kan jeg sandelig mærke.“

Fru Herding var vred. Hun svulmede. Naar hendes Harme tændtes, saa hun ud, som om hun blev pustet op indvendig fra. Og hendes Øjne blev endnu rundere end ellers.

Det var et Par Gange hændet, at det ved Spillebordet kom til ligefremme Scener.

Anna afværgede det imidlertid denne Gang. Hun begyndte at tale om, at det vistnok var paa Tide at sørge for Aftensmaden. Vandet skulde sættes over nu til Te — ellers blev det for sent. Den første Rubber var jo desuden forbi.

Og Fru Herding rejste sig og gik med hende ud i Køkkenet.

Flyge blev alene med Hansen-Maagerup. Men han havde ikke Lyst til at genoptage Samtalen. Hansen-Maagerup sad og saa paa ham med sine skikkelige, bedrøvede Øjne, mens hans brede, kluntede Hænder ubehjælpsomt famlede ved Bordtæppets ene Hjørne. Og Flyge fik næsten Medlidenhed med ham. Han vidste, at

han følte ligefrem Smerte, naar der med unænsom Haand blev grebet ind i den Forestillingskres, han levede sin beskedne Tilværelse paa. Og han bestemte sig til at lade ham have Fred — i hvert Fald for Resten af Aftenen.

„Ja," sagde han med et Smil, „vi to bliver nok aldrig enige i denne Verden."

„Nej," sagde Hansen-Maagerup, og det bævede paany om hans Mundvige, „og jeg vilde dog saa inderlig ønske, at Du kunde . . . Det gør mig saa ondt at høre Dig staa paa det Standpunkt."

Anna kom ind og begyndte at dække Bord. Flyge følte en stedse mildere og fredsommeligere Stemning dale ned over sig. Den lune Stue med dens vage Duft af Blomster, dens renlige Fordringsløshed og sirlige Orden — den hvide Dug og den pyntelige Opdækning med det gamle Spisestel og de smaa Frynseservietter — alt dette fik i det dæmpede Lampelys et Skær af naiv Hygge, der dulmende trængte sig ind i hans Sind. Og han lovede sig selv, at han vilde være skikkelig og ikke yppe nogen ny Strid.

Anna vimsede ud og ind — fra Køkkenet ind i Stuen og tilbage igen. Hun havde taget et hvidt Forklæde paa — det gjorde, at hendes Buste tog sig rankere og mere spændstig ud i

den tarvelige, mørkeblaa Kjole. Nu, da hun var optagen af sit Arbejde, var det ogsaa, som om hendes sædvanlige Forsagthed var strøgen af hende. Hendes Hænder greb saa sikkert og rapt, var de end smaa og svage at se til . . .

Flyge kunde ikke lade være at gøre hende en Slags Undskyldning for Striden før. Han vidste ikke hvorfor, men han syntes pludselig, det var hende, han først og fremmest skyldte en saadan.

„Hvad mon De egentlig mener om os to?“ sagde han. „De synes vist, at vi er et Par rigtig rødkammede Hanekyllinger, at vi ikke kan gemme vore Disputer til vi er alene?“

Hun smilede.

„Aa, sagde hun, „De mente det vel ikke saa farligt.“

„Ikke saa farligt? Hvorfor ikke det?“

„Nej — det tror jeg virkelig ikke, De gjorde. Saa vilde De have talt paa en anden Maade. Jeg var saamænd lige ved at sige det til Dem før, da De var midt i det. For det kunde jeg tydelig mærke paa Dem . . .

Men saa vilde jeg alligevel ikke. For De kan naturligvis have Ret i noget af det . . .“

Hun var igen ude af Stuen. Men Flyge syntes, at hendes Stemme havde sitret en Smule som af Latter, der holdes nede.

Skulde hun virkelig ikke tage ham højtidelig?

Det krænkede ham saa smaat. Ikke for det: hun havde jo i Grunden Ret. Han mente det virkelig ikke saa farligt — i alt Fald mente han det ikke nu mere. Det var jo i det hele taget hans store Ulykke: han mente egentlig aldrig ret noget for Alvor. Men han var dog vant til, at man lagde en vis, passende Vægt paa, hvad han sagde. Og saa havde denne lille, stilfærdige Pige siddet der saa ganske uimponeret.

Han saa hen paa Hansen-Maagerup. Ogsaa paa hans Ansigt syntes han at kunne skimte et noksaa lunt lille Smil. Det ærgrede ham. Hans teologiske Ven havde saa sandelig ikke nogensomhelst Aarsag til at føle sig overlegen.

Det var ham næsten som en Smule Oprejsning, at Fru Herding endnu, da hun kom ind, syntes ikke at være uden Beskhed.

Men ved Aftensbordet var han Medgørligheden selv. Han gav sig til at fortælle Historier. Ganske uskyldige og uanstødelige Smaatræk — saadant som man hører hvor man færdes paa Gader og Stræder — i det højeste med et lille Stænk af blid Ondskab mod en eller anden kendt Personlighed. Han fortalte godt og vakte altid Moro dermed. Og han hørte ogsaa nu smaa Latterknist, bredt fra Hansen-Maagerup,

dybt stønnende fra Fruen, næsten barnligt lyst fra Frøken Anna.

Alligevel kunde han ikke frigøre sig for en Fornemmelse af, at den sidste betragtede ham med et Stænk af Ironi . . . Han begyndte at faa Interesse for hende: skulde virkelig dette lille Stykke Kvindekøn sidde der og have ham ganske lunt til bedste? Sidde og skinne af frejdig Kritik bag disse bly sænkede Øjenlaag? Det kunde sandelig more ham en Gang at komme nærmere i Lag med hende. Egentlig havde hendes Skjulthed altid pirret hans Nyfigenhed — nu følte han det næsten som et Behov at komme til at se om bag hendes sagtmodige Væremaade — se, om der kanske skulde findes en lille spillende og spydig Pigesjæl, som ikke hendes Nærmeste kendte . . .

— — Under de to sidste Rubbere sad han hele Tiden og tænkte paa, hvordan han skulde finde Paaskud til at besøge de to Damer udenfor de sædvanlige Whistaftener. Hansen-Maagerups retskafne Nærværelse vilde nemlig være ham en Hindring i mulige Eksperimenter.

Og da han ikke fandt noget bedre, drejede han Samtalen saadan, at han kunde tilbyde Frøken Anna at laane hende Bøger fra Biblioteket.

Hun blev rød i Hovedet af Glæde derover.

Men det var Fru Herding, der tog imod Tilbudet paa hendes Vegne.

Da han var ved at gaa, kom imidlertid Anna hen til ham ude i Entréen.

„De skal have Tak for det med Bøgerne," sagde hun. „Jeg vil saa uhyre gerne læse. Men nu glemmer De det ikke."

Han lovede højt og dyrt, at han skulde huske det.

Og da han lidt efter gik ned ad Trappen, følte han en glad Forventning stige op i sig. Han syntes pludselig, at et uanet Haab var tindret frem for hans Blik.

Men hvori det i Grunden bestod — det vidste han ikke selv.

Preben Flyge havde sin Ungkarlelejlighed paa en af Sidevejene paa Frederiksberg.

Huset var nyt. Facaden prydedes af afskaarne Englehoveder og indlagte Ornamenter af himmelblaa og hvide Glasursten, og ganske vilkaarligt hang hist og her en Karnap med store Spejlglasruder som et Flueskab paa Murfladen. Stedet ejedes af en Murmester, der selv havde udført Tegningen og som havde gjort det til et broget Prøvekort paa alle mulige Stilarter.

„Det ordentlig skratter,“ sagde Flyge. „Man kan blive helt ophidset af at se paa det. Og det kan man ogsaa have godt af en Gang imellem.“

Men i sit eget Værelse vilde han have det dæmpet. Væggene var næsten ganske dækkede af Reoler, Gulvet skjultes af et tykt Tæppe. Og der var gamle, blide og stilfærdige Møbler.

Flyge havde samlet dem møjsommelig gennem flere Aar. Men han gik som Samler frem

uden nogen bestemt Plan. Han holdt af, at Stuen skulde være som en blødt glidende Skala af forskellige Tiders Smag, saa at hvert Møbel gav sin Tone. I Timevis kunde han sidde og lade Blikket glide fra det tykke, massive Kuglebord til Empire-Lænestolens Sprinkelværk, fra det gamle Stueurs troskyldige Kluntethed til Rokoko-Kommoden, der lignede en pyntet ældre Levemand med en velfodret Mave, baaren af et Par tynde, krumme Podagra-Ben . . . Hvert af disse Møbler talte sin Tids Sprog til ham, og alle stod de der til enhver Tid taalmodigt rede til at afløse hverandre i hans Opmærksomhed.

Paa samme Maade gik det ham med Mennesker. Han holdt af at skifte. Naar han i nogen Tid havde dyrket et Bekendtskab, fyldtes han af en Følelse af Tomhed og Kedsomhed ved bestandig at møde samme uforanderlig fastslaaede Synsmaader, samme Vaner og Tilbøjeligheder. Han kunde da pludselig bryde af og opsøge halvglemte og fjerne Omgangsfæller, som han saa holdt sig til en kort Tid. Saadan var det gaaet til, at han var begyndt at omgaas Hansen-Maagerup.

Nu var der for Resten gaaet nogen Tid, siden han sidst var hos Fru Herding. De sidste Søndage havde han ikke følt sig oplagt til at gaa derhen. Frøken Anna tænkte han kun

flygtig paa, og den Stemning, hun hin Aften havde vakt hos ham, var ganske bleget. Hvad havde han i Grunden ogsaa med hende at skaffe? Hvorfor overhovedet lære flere Mennesker at kende? Det voldte dog kun Skuffelser. Man burde vist aldrig drive et Venskab videre end til, at man uden Fortrydelse kunde spise til Middag sammen.

Men en Formiddag, kort før han skulde gaa paa Biblioteket, stod Frøken Anna pludselig i hans Værelse. Han havde hørt, at det havde ringet svagt, næsten bønfaldende paa Entréklokken . . . Og nu var hun der.

Han vidste ikke ret, om han skulde være tilfreds eller misfornøjet. Foreløbig var han kun forbavset.

„Frøken Herding!“ sagde han, „det maa jeg sige: det var en Overraskelse . . . Ja, en behagelig Overraskelse naturligvis,“ føjede han til, da han mente at se et ængsteligt Udtryk i hendes Ansigt. „Men vil De ikke sidde ned?“

„Jeg kommer blot for at bede Dem om noget,“ svarede hun og blev staaende.

„Ja — naar det er noget, jeg *kan* opfylde, saa . . .“

„Aa, det er bare . . . jeg maatte maaske hellere have gaaet op til Dem paa Biblioteket

. . . men jeg ved jo slet ikke . . . De havde lovet mig nogle Bøger . . .“

„Ja — men det er da ogsaa en Skam, at jeg kunde glemme . . . Saa De holder saa meget af at læse? Men saa sæt Dem dog ned, Frøken — jeg maa jo da have Lov til at høre, hvad det er for en Slags Bøger, De nærmest havde tænkt Dem . . .“

Hun satte sig paa en Stol. Men han fik hende hen i Chaiselongen, tog Parasollen fra hende og anbragte den i en Krog. Selv stillede han sig lige overfor hende med Ryggen op mod Bordet.

„Altsaa Bøger“, sagde han. „Men der er mange Slags Bøger, Frøken Herding.“

„Jeg troede, De kunde tænke Dem . . . Jeg læser gerne alt muligt.“

„Alt muligt!“ Han smilede. „Ja, det gør det naturligvis lettere for mig at træffe Valget. Eller sværere — ligesom man vil tage det. Se nu her“ — han gik hen til Reolen og tog en Bog frem — „synes De om noget af den Slags?“

Anna saa ikke en Gang paa Titlen.

„For mig er det vist godt altsammen,“ sagde hun. „Jeg kender jo slet ingenting. Ikke Navnene en Gang paa dem, der skriver. Saa hvis jeg maa laane denne her, saa takker jeg . . .“

Hun gjorde Mine til at ville gaa. Men Flyge holdt hende tilbage.

„Tror De nu, Menneskene bliver bedre — eller blot klogere — af det, de læser?“ sagde han.

Hun svarede ikke men saa uforstaaende paa ham.

„Ja, for jeg tror det ikke. Folk, der ikke har læst noget, har i Reglen en meget bedre Forstand end vi andre.“

„Tror De det?“

„Ja, det kan jeg forsikre Dem. De Mennesker, man kalder dannede — de er det ikke, fordi de har læst og lært noget, men fordi de har faaet Lov at leve i et vist Velvære. De har ikke været nødt til at krympe sig for alle mulige aandsfortærende Hensyn — det er det hele. Men Gudbevares! jeg har naturligvis den største Ærbødighed for den herskende Oplysningsidioti.“

„Ja men den Aften, De var hos os — da sagde De jo netop . . .“

„Ja, jeg sagde lige netop det stik modsatte. Jeg priste Oplysningen. Men det var til Hansen-Maagerup. Og overfor ham var det Sandhed.“

„Kan da noget være sandt for Nogle og ikke for Andre?“

„Ja, det kan det saa udmærket. For et Barn er saa meget Sandhed, som ikke er det for os Voksne. Man maa ikke gaa ud fra sine egne Begreber, naar man taler med Børn; for de taaler i det højeste Sandheden i opspædt Form."

„Ja men Hansen-Maagerup er da ikke noget Barn."

„Han er ligesom et Barn. Han tror paa Storken. Forstaar De: en moralsk Stork, en Oplysningsstork osv., der bringer os alt, hvad vi har Brug for, fikst og færdigt. Det kan slet ikke nytte at sige til ham, at Oplysning er noget Bras. Man maa nemlig selv have noget af den for at forstaa, at den ikke er noget værd."

„Saa kan det da heller ikke nytte, at De siger det til mig."

„Jo, det kan det godt. For en Dame har altid den Oplysning hun har Brug for."

„Det forstaar jeg ikke. Men nu maa jeg hjem."

„Skal De ind ad Alleen?"

„Ja . . ."

„Har De noget imod at følges med mig?"

„Nej — hvad skulde jeg have imod det?"

De blev ved at passiare sammen, mens han tog sit Overtøj paa. Anna havde faaet Tungen

paa Gled og pludrede løs om, hvad der faldt hende ind. Mest var det nok om Vejret og sligt. Men det var iøvrigt Flyge ganske ligegyldigt. Han stod blot og saa paa hende og lyttede til hendes Stemmes lyse Klang.

Det var mærkeligt med hendes Ansigt. Naar man saa det i Profil, var det, som blev det et ganske andet. Alt det bløde og barnlige, som ellers prægede det, veg bort, og i Stedet for fik man Øje paa en stærk og fast Linie, der fra Næsens fine Fløje drog sig ned mod Hagen og ligesom pressede sig sammen om Munden. Det var, som bævede der bag den et Spil af haarde og energiske Muskler. Og det faldt Flyge ind, at den Forsagthed, der ellers saa ofte laa næsten lammende over hendes Væsen, den gemte sig mest i de dybe blaa Øjne. Saa snart de ikke saa paa En, saa røbede den sig ikke.

Han blev ved at iagttage hende, da de lidt efter gik ned ad Gaden sammen. Han havde en Fornemmelse, som om han idag saa hende for første Gang, og hans Sind fyldtes af en lys Opdagerglæde. Denne baade spæde og ranke Skikkelse, der i korte Sæt bares frem paa de smaa, sikre Ben, dette lille Hoved med det lyse Haar, der var strøget op over den ret store Nakke, disse smale, lige Skuldre føjede sig sam-

men til et Indtryk af Støthed, som han aldrig før havde fundet hos hende. Han syntes, hun saa ud, som gik hun bare og samlede paa Styrke for en skønne Dag at bryde igennem alt det, der nu stængende skød sig mellem hende og Livet.

Han var med et bleven tavs. Han følte sig greben af en Forlegenhed, der saa ofte paakom ham overfor Kvinder, der vakte hans Behag og som han selv havde ondt ved at forklare sig. Den var som en ulden Dunst, der lagde sig over hans Hjerne og gjorde hans Tanker døde og flove. Hvad maatte hun tro om ham — ham, der ellers havde saa stor Overflod af Ord . . .?

De var drejet om Hjørnet af den Sidevej, hvor han boede, og gik nu ned ad Alleen. Der kom en frisk og munter Blæst bag paa dem. Den tvang ham til at holde paa sin Hat og løsnede en Lok af hendes Haar. Begge to hældede de sig forover og løb nogle Skridt, inden de atter fandt fuld Ligevægt.

Den løsrevne Haarlok flagrede lystigt i Vinden som en lang, smidig Vimpel. Og der undslap Anna et lille, leende og forskrækket Udbrud.

„Det er en ordentlig Blæst!“ sagde han. Noget *maatte* han jo sige.

„Aa, Herrerne kan da sagtens,“ svarede Anna og saa paa ham.

Hendes Blik bar ham over Forlegenheden.

„Kan vi sagtens?“ sagde han. „Vi bliver jo simpelthen latterlige i Blæst. Man gaar og holder paa sin Hat, saa det ser ud, som om man holdt paa sit eget Hoved. Eller man holder ikke paa den, men lader den blæse af. Saa løber man efter den, mens Haaret rejser sig som Marehalmstotter paa Ens Hoved — eller man fremviser sin skaldede Isse, der skinner som en blank Skilling — og man skridter ud, pustende og stønnende, mens Hatten danser afsted i Snavset . . . Nej, man er latterlig, hvordan man saa vender og drejer det.“

Hun lo. „Det har jeg saamænd aldrig tænkt over,“ sagde hun. „Jeg synes bare, det er Synd for Herrerne. Og saa giver jeg mig somme Tider ogsaa til at løbe efter Hatten. Det var da en Skam andet end at hjælpe dem, hvis man kan — og saa løber vi om Kap — alle tre — ja, for Hatten løber jo ogsaa . . . Men det er maaske ikke passende . . . Forleden Dag var der en Herre, der begyndte at spørge mig ud.“

„Spurgte han Dem ud?“

„Ja — men han spurgte for Resten blot, hvor jeg boede. Det var en ældre En — na-

turligvis. Ellers havde jeg vist heller ikke løbet efter Hatten. For han var meget nærmere ved den selv."

„Sagde De ham saa det?"

„Hvilket?"

„Hvor De boede."

„Jeg sagde bare, at jeg boede i Rosenvænget. Mere syntes jeg ikke kom ham ved. Det var kedeligt, at det ikke var paa Kristianshavn, sagde han bare. Hvad tror De i Grunden, han mente med det?"

„Han skulde vel den Vej."

„Tror De? Aa ja. Han *var* nu ældre."

. . . Der var kun faa Mennesker i Alleen. Mest gamle Folk, der stred sig frem mod Blæsten. Undertiden tvang den dem næsten til at staa stille.

„Jeg gaar og tænker paa," sagde Anna videre, „hvor det i Grunden er underligt at leve."

„Aa ja — mere underligt end egentlig behageligt."

„Behageligheden er jo forskellig. Men det er underligt, at man saa tidt ikke kan gøre Folk Tjenester, fordi de vilde blive fornærmede, hvis man prøvede paa det. Jeg saa forleden Dag en Herre i en Sporvogn. Det var en meget pæn Herre, men han havde saadan en frygtelig

Vorte paa Kinden. Jeg ved godt, hvordan man kan blive af med saadan en, og jeg kunde jo altsaa godt have sagt det til ham. Men havde jeg gjort det, saa var han naturligvis bare bleven vred."

„Det var han rimeligvis."

„Ja men det er jo netop det underlige. Hvis jeg nu havde været hans Søster, saa vilde der ikke være noget i det. Men hvorfor skal man absolut kende hinanden i Forvejen for at gøre hinanden Nytte? Der er nu det med Hattene — *De* synes maaske ikke en Gang, at det er rigtigt?"

„Jeg tror helst, De skulde lade være."

„Ja, det *er* ogsaa rædsomt med mig. Hjemme der passer jeg virkelig saa nøje paa, at jeg ikke gør noget galt. Men saa snart jeg kommer udenfor en Dør, saa synes jeg, det er saa ligegyldigt, hvordan jeg er. For der er dog aldrig Nogen, der kender mig."

„Saa skulde De se at komme lidt mere ud."

„Mo'er synes ikke om det."

„Har De forsøgt?"

„Nej — men jeg ved det jo."

„Ved De hvad, Frøken Herding" — han standsede et Øjeblik og slog Dupskoen af Stok-

ken mod Stenbroen — „var jeg i Deres Sted, saa gjorde jeg sandt for Dyden Oprør.“

Hun blev ved at gaa men bøjede Hovedet, som om hun overvejede denne Mulighed.

„Nej,“ sagde hun saa, „det gør jeg nu ikke. For det er Synd for Mo'er.“

„Mener De det?“

„Ja, det ved jeg, det vilde være. Hun vilde ikke kunne forstaa det. Og hun er jo saa sikker paa, at saadan som det er, saadan er det det bedste for mig.“

„Ja, det tror de jo allesammen — alle de Ældre. Saadan som de gør det, saadan er det naturligvis det ene saliggørende. Men jeg mener netop, det er Synd for dem selv, at de faar Lov til at tro det.“

„Hvad Synd skulde der kunne være i det?“

„Der er den Synd, at de gaar bare og bliver endnu ældre af det. Saa æld-ældgamle. De faar Lov til at stænge sig af. Naar man har Børn, saa er det gennem dem, man skal holde sig Døren aaben til Fremtiden. De er inde i Ens Liv, og saa gaar de ud i Verden og bringer stadig noget nyt og friskt med der ude fra. Gennem dem faar Forældrene Lov til at leve med i den næste Slægt ogsaa: de staar endnu midt ude i det hele og kan mærke, hvordan det lufter ind imod dem . . . Men naar Børnene

gemmer sig ind til En og med Villie gør sig gamle ligesom En selv, saa er der jo slet ikke mere. Saa synes man, at hele Verden udenom En er bleven ond, og saa er der ikke mere tilbage — uden at dø."

Han havde talt sig varm. Men Anna rystede bedrøvet paa Hovedet.

„Mo'er vilde slet ikke kunne forstaa saadan noget som det, De der siger. Hun vilde bare synes, jeg svigtede hende. Nu har hun det godt: hun bryder sig ikke om noget udenfor, bare hun har mig. Jeg turde saamænd ikke en Gang fortælle hende, at jeg vilde op til Dem idag."

Hun lo — en Smule forlegent.

„Hvad tror hun da?"

„Hun tror, jeg er hos Onkel Kihler. Det var jeg ogsaa: jeg plejer at se op til ham en Gang om Maaneden. Men han var ikke hjemme. Og saa fik jeg saadan en pludselig Lyst til at . . ."

„Til at faa noget at læse i?"

„Ja."

„Det var letsindigt af Dem, Frøken. For nu slipper jeg Dem ikke igen saadan uden videre."

„Hvad vil De da gøre ved mig?" Hun saa

saa hjælpeløst forskrækket ud, at han kom til at le.

„Jeg vil saamænd have Dem med ind paa en Kafé."

„Der har jeg aldrig været før." Hun blev rød af Glæde. „Og saa kan jeg ogsaa meget bedre fortælle Mo'er, at jeg har været sammen med Dem."

„Mener De det?"

„Ja — for saa er det jo Dem, der har inviteret mig og ikke mig, der . . ."

„Er gaaet op til en fremmed Herre — nej. Med andre Ord: vi lyver lidt — ikke sandt?"

„Ja, det gør vi vel," sagde hun og saa angerfuldt paa ham.

— — De var naaet ned til Vesterbros Passage og vilde gaa tværs over Gaden. Fra den ene Side kom der en Række Arbejdsvogne, fra den anden susede en elektrisk Sporvogn frem. Anna saa ikke Sporvognen og vilde gaa frem lige foran den.

Flyge stak uden at tænke over det sin Arm ind under hendes og holdt hende saaledes tilbage. Den blev ved at hvile der, til de var naaet over Gaden. Anna gjorde intet for at gøre sig fri. Og han kunde mærke hendes Arms Varme gennem sit Frakkeærme.

Det blev ham, der af egen Drift gav slip.

Hun syntes ikke et Øjeblik at have tænkt over, at de havde gaaet der Arm i Arm.

„Men jeg kan jo ikke blive længe hjemme fra," sagde hun pludselig — hun var endnu inde i Samtalen fra før. „For saa troer Mo'er straks, at jeg er kommen noget til."

— — De tog Plads udenfor en af Kaféerne i Nærheden af Tivoli. Flyge vilde helst gaa ind i Kaféen, han vilde ikke gerne udsætte sig for senere at blive beskudt med Spørgsmaal om, hvem den Dame var, han havde haft med. Men Anna holdt paa, at de skulde sidde udenfor. Der kunde de have det nok saa lunt, og der var Læ for Vinden.

Anna skulde have Chokolade, naturligvis. Flyge vilde, at der ogsaa skulde være Vin.

Men da de havde faaet det, blev han paany tavs og vidste ikke ret, hvad han skulde sige til hende.

Anna lod ikke til at mærke det. Hun var i ypperligt Humør og lo og pludrede løs med Munden fuld af Kage.

„Tror De, saadan en Kafé betaler sig?" sagde hun. „Det tror jeg, den gør. Her sidder altid saa mange, naar man gaar forbi. Især Herrer. Jeg har for Resten somme Tider saa ondt af dem."

„Hvorfor det?"

„Jo, for de ser tidt saa ulykkelige ud — de kan sidde og se helt fortabt paa deres Smørrebrød. De har naturligvis ikke noget andet Sted — jeg vil nok sige: saadan Dag ud og Dag ind at sidde og spise ganske alene ved et lille Bord — Tak! det skulde jeg dog ikke have noget af. De er vist ogsaa sære, mange af dem — jeg synes, de, som varter op, de gaar og ser saa underligt paa dem . . . Kan De se den tykke Opvarter der — sikke han ligefrem slænger Maden ned paa Bordet foran dem . . . Se, der kommer en Hund — aa, det er Synd: den faar vist ikke noget. Jeg kan ikke forstaa, at Nogen kan nænne at tage en Hund med paa saadan et Sted og saa lade den staa og se med tør Mund paa, at man selv spiser . . . Ja, kom Du bare her hen, min Ven, saa skal Du faa Sukker . . . Monstro den holder af Sukker? . . . Saa — sitze — god Hund . . . Nej, hvad er nu det?“

Hunden havde meget behændigt grebet det Stykke Sukker, hun kastede ind i Gabet paa den. Men opmuntret herved havde den med et Sæt sat sine Forpoter op i hendes Skød. Og i sin Overraskelse havde Anna ganske rolig ladet den snappe en Kage, som hun holdt i den anden Haand.

„Nej stop, det var ikke Meningen — fy, skamme sig . . .“

Flyge sad ganske stille og lunede sig i hendes Nærhed. Og han sagde til sig selv, at paa denne Maade skulde man egentlig altid have det med Kvinder. Ingen Forelskelse, ingen Uro. Bare have dem om sig som en sagte Musik.

Han hævede sit Glas og drak med hende.

„Skaal, Frøken!“ sagde han. „Paa et langt, langt Bekendtskab!“

„Tak“ — hun lo — „jeg bliver saa fuld som en Allike, naar jeg har drukket dette her.“

. . . Paa en Gang var der en ung Mand, der inde fra Kaféen stilede hen mod Bordet, hvor de sad. Han var høj med lyst krøllet Haar og et svagt Fuldskæg. Gangen var en Smule slentrende, og to store Hænder med stærkt fremtrædende Sener dinglede frem og tilbage ved hans Sider. I den ene holdt han en lille Haandkuffert, og for Resten havde han intet Overtøj men var klædt i en grov blaa Jakke, der var knappet helt op i Halsen.

Uden at tage fjerneste Hensyn til Flyges Nærværelse gik han lige hen til Anna, glædestraalende og svingende med Haandkufferten.

„Frøken Herding!“ raabte han, „Frøken Herding! Nej, det var da morsomt, det var da forfærdelig morsomt!“

Anna var lige bleven forsonet med Hunden. Hun havde taget en Lommekam frem, og bøjet ned over den var hun i Færd med at frisere dens Øren. Men ved Lyden af denne Stemme saa hun i Vejret, og op i hendes Kinder skød der en varm Strøm af Blod.

„Bøg! . . . Nej dog! hvordan kommer De her?“ . . . Hun rejste sig op og rakte ham sin Haand, som han stærkt rystede frem og tilbage.

„Jeg kommer lige fra Banegaarden. Igaar blev jeg færdig med Militærtjenesten — nu har jeg rejst hele Natten . . . Og saa skal jeg netop komme her ind og spise Frokost . . . Og det første Menneske, jeg træffer paa — det skal være Dem!“

„Vi havde vel nok truffet hinanden alligevel. For De var da kommen op til os — ikke sandt — det var De da?“

„Naturligvis var jeg det . . . skønt jeg vidste jo ikke Deres Adresse — — men det er da meget morsommere at mødes saadan rent tilfældig. De er jo snart det eneste Menneske, jeg kender her i København — ja, og saa Deres Mo'er da . . . Hun har det vel godt kan jeg tænke . . .?“

De stod begge to og saa hinanden smilende ind i Øjnene. Hunden, der mærkede, at den

nok ikke kunde vente sig mere af Anna, forsøgte at indsmigre sig hos Bøg ved logrende at gnide sig op ad hans Ben. Ingen syntes at tænke paa Flyge.

Han maatte selv bede om at blive forestillet for den unge Mand.

„Ja, det er sandt,“ sagde Anna. „Det er Hr. Bøg, Viggo Bøg, en meget god Barndomsven af mig. Og det er Hr. . . . Hr. . . .“ Hun stirrede paa ham. I sin glade Forfjamskelse kunde hun paa en Gang ikke finde hans Navn frem af sin Hukommelse.

„Flyge,“ sagde han med et lille Smil.

„Ja, Hr. Flyge — om Forladelse . . . Men saa sæt Dem dog ned, Bøg.“

Bøg trykkede Flyges Haand og saa spørgende paa ham.

„Ja, hvis Hr. Flyge tillader?“

„Værsaaartig.“

Bøg rykkede en Stol hen til Bordet og tog Plads. Anna blev ved at se dybt paa ham.

„Nu bliver De her da nogen Tid — her i Byen,“ sagde hun.

„Ja — jeg har jo faaet en Plads herinde. Det er derfor, jeg kommer her. Jeg skal tiltræde den imorgen.“

„En Plads? Nej virkelig? Er den god?“

„Aa — jeg begynder med halvfjerds om

Maaneden. Men saa er det saa udmærket, at det er noget helt nyt. „Avanti" — kender De det?"

„Nej."

„Det er et Aktieselskab. Det skal udnytte en ny Opfindelse — en kemisk Sammensætning — til Fremstilling af Næringsmidler."

„Er det saadan, at man kan gaa med et helt Rugbrød i en Pebermynteæske? For det har jeg læst om i „Familie-Journalen"."

„Nej, saa vidt er man nok ikke endnu. Jeg kender for Resten slet ikke noget til det, jeg bliver først sat ind i det, naar jeg nu imorgen kommer paa Fabrikken. Og saa maa jeg give mit Ord paa, at jeg ikke vil røbe Hemmeligheden."

„Saa skal De naturligvis være den, der staar for det hele?"

„Nej, det tror jeg dog ikke. Der gaar nok nogle Aar, inden jeg naaer saa vidt. Men det er jo alligevel et storartet Held for mig, at jeg har faaet den Plads, skønt jeg endnu ikke har taget min Eksamen."

„De vil være Polytekniker?" blandede Flyge sig i Samtalen.

„Ja, jeg vil læse ved Siden af. Og noget kan jeg da allerede."

„Men hvordan var det, Bøg,“ sagde Anna, „jeg synes, De var kommen til Jernbanen.“

Han trak paa Skulderen.

„Det var jeg ogsaa,“ sagde han. „Men det passede ikke for mig. Sidde der inde paa Kontoret — og saa se Togene suse forbi og forbi — ud i Verden. Nej det *kunde* jeg ikke. Saa gik jeg en skønne Dag til gamle Møller . . .“

„Overlæreren? Hvordan har han det?“

„Udmærket! Jeg sagde til ham, at han *maatte* læse med mig — Fysik og Kemi — og hvad der ellers skulde til. Det gjorde han ogsaa, men det gik kun langsomt, for jeg havde jo ikke saa megen Fritid . . .“

„Og Møller kunde vel heller ikke lære Dem noget videre?“

„Jo—o— han har skam været dygtig en Gang . . . Men nu er jeg jo glad, at jeg er kommen saa vidt. Det skal nok gaa — det tror jeg da saa sikkert.“

Flyge havde siddet tavs og vippet frem og tilbage paa Stolen. Uden at han ret vilde tilstaa det for sig selv, virkede Bøg en Kende ubehageligt paa ham. Al denne uplejede Frejdighed skurrede mod hans Nerver.

Han fik Lyst til at drille ham en Smule.

„Er De nu ikke lidt nervøs, naar De tænker paa Deres nye Stilling?“ sagde han.

„Nervøs — nej! Hvad skulde der være at være nervøs for? Selv ved jeg jo i Grunden slet ikke, hvad det er, jeg gaar ind til. Men de, som har antaget mig, de maa jo tro paa, at jeg kan bruges. Og saa kan jeg det vel ogsaa nok."

„Jo — men Ansvaret ved det hele — det var det, jeg tænkte paa . . . Her er altsaa Talen om kemisk Fremstilling af Levnedsmidler — ikke sandt? Lad os antage, at det gaar ud paa at erstatte f. Eks. Kødet som Næringsmiddel . . ."

„Jamen det gør det vist ikke."

„Maaske ikke — men De ved det dog ikke — det kunde i al Fald udvikle sig derhen. Vi sætter det nu. Kan De saa ikke se, hvilken Revolution De der vilde være med til? Tusinder af Mennesker brødløse — jagede ud i Fortvivlelse . . . Men Deres Fabrik stor og kvabset af Ubarmhjertighed — skovlende Guldet ind . . ."

„Jamen saa vilde jeg naturligvis røbe Hemmeligheden, saa Alle kunde nyde godt af den."

„De skal jo give Deres Ord."

„Man kan ikke binde sig til noget, som er skændigt. En Opfindelse bliver jo da gjort for at gøre godt mod Menneskene. Gør den ikke

det, saa vil den aldrig kunne gaa — nej, den vil aldrig kunne gaa!"

„Maaske. Men selv om den gør godt, saa forlanger den ogsaa Ofre. Menneske-Ofre. De faar maaske ikke hele Elendigheden ind paa Dem. De kan sidde paa Deres Fabrik og føle Virksomheden vokse under Dem. Og i Aviserne vil De kunne læse mange smukke Ting om, hvor stor en Velgerning De er med til at berede Menneskeheden. Men Elendigheden er der alligevel. Den skjuler sig rundt om i Krogene. Bliver Verden overhovedet lykkeligere af Fremskridt? Sæt nu, Talen var om en Opfindelse, der vendte op og ned paa alle Begreber i Verden, saa det bestaaende gik ganske i Stykker . . ."

„Ja, saa fik vi vel noget andet bestaaende i Stedet. Og maaske noget bedre. I al Fald kan vel det ene være ligesaa godt som det andet."

„De er en farlig Person, lader det til, Hr. Bøg."

„Jeg — haha — nej, det mener De nok ikke . . . Men nu kommer jeg skam til at gaa. For jeg maa jo bruge Dagen idag til at se mig om i Byen. Imorgen skal jeg paa Fabrikken, og saa faar jeg jo ikke megen Tid. Gaar De med, Frøken Anna . . ."

„Ja — se, Frøken Anna var jo egentlig min Dame . . .“

„Jo — ja undskyld — men jeg kan jo slet ikke hitte om i Byen alene. Jeg har aldrig været her før nemlig. Hvis Frøken Anna nu gik med mig — saa blev det jo saa meget lettere. Vil De ikke nok det, Frøken Anna?“

„Jo, det vil jeg gerne,“ sagde Anna uden Betænkning. Men skottende hen til Flyge føjede hun til: „For De skal vel alligevel . . .“

„Jeg skal paa Biblioteket — ja. Saa mig skal De ikke tage Hensyn til.“

Han slog ud med Haanden, og Anna og Bøg sagde Farvel. Det forekom ham, at der glimtede en Smule underfundig Nysgerrighed i Annas Øjne. Hun var dog Kvinde — vilde sagtens søge at udfinde, om der ikke hos ham skulde findes lidt Fortrydelse, kanske endogsaa en Anelse af Skinsyge . . .

Endnu mens han stod og betalte Opvarteren, saa han de to unge Skikkelser dreje om det nærmeste Hjørne. Bøg tog lange Skridt og svingede stadig med Haandkufferten i Luften. Anna næsten *løb* ved Siden af ham.

Og frem hvirvlede det begyndende Efteraars lille raske Blæst — en munter lille Storm, der var kaad som en Hundehvalp og

som dansede om dem og nappede dem i Klæderne . . .

. . . en rask lille Blæst, der laa paa Lur bag Gadehjørner og som foer halsende frem og klaprede med Skilte og Vejrhaner . . .

Flyge gik op i Biblioteket.

Da han i sin Tid havde taget mod Stillingen deroppe, var det ikke fordi han ønskede for bestandig at blive Biblioteksaand eller Arkivvæsen. Han havde lige taget Magisterkonferens i romansk Sprog med udmærket Udfald, og nogle Tidsskriftsartikler havde vakt nogen videnskabelig Opmærksomhed for hans Navn. Fremtiden syntes ham ikke tvivlsom: den maatte føre ham gennem en Doktordisputats til en Universitetsstilling. Assistentposten i Biblioteket var altsaa kun til ganske foreløbig at flyde paa.

Men lidt efter lidt havde Bøgerne trængt sig ind i hans Sind og omklamret hans Fantasi, saa at han ikke kunde slippe dem.

Der stod de paa de lange, hvidmalede Reoler, Bind ved Bind, Ryg ved Ryg i uendelige Rækker. Tanker, der forlængst var blegede og visne, Tanker, der i eneboeragtig Kyskhed var fremmede for Hoben, og atter Tanker, der endnu hver Dag strakte deres tusinde Rodtrevler

rundt om i Sindene. Men lige taalmodige var de, alle disse Bøger, stod urørlige og lydige, som Soldater i Geleddet, ventende paa det Kommandoord, der skulde sætte dem i Virksomhed.

Og denne Hær med dens Uoverskuelighed af Afdelinger var ikke en tilfældig samlet Flok, der en skønne Dag kunde møde sin Overmand og hvis Rækker kunde opløses. Den var sammensat af alle Vaabenarter og alle Nationer, og gennem alle Tider havde Slægt paa Slægt opbudt sin Styrke for at kunne yde sit Bidrag dertil.

Flyge følte sig som en Konge, naar han saa hen over alle disse Rækker. Han herskede over dem, kunde kalde enhver af dem til sin Tjeneste, naar han vilde. Men ukaldede kom de aldrig. De trængte sig ikke frem med dum, utidig Passiar og kaglende Vigtighed, med ørkesløs Udkrammen af ligegyldige og forvrøvlede Meninger. De ytrede sig, naar man spurgte dem, og blev de ikke spurgt, saa tav de.

Han havde efterhaanden udviklet sin Smag for Læsning til det bizarre. Han læste ikke mere for det Livs Skyld, der rummedes i Bøgerne. Helst søgte han til de Værker, som ingen Andre læste, de glemte og forsmaaede,

og fandt en egen Nydelse deri, at han kunde føle sig ene om deres Selskab.

Saaledes kunde han med en stille Tilfredshed tage for sig en indbunden Aargang af en eller anden gammel Avis. Han lod Øjet glide hen over det gulnede Papir og den blegede Tryksværte. Spalte op og Spalte ned kunde han læse Artikler, Nyheder, vrede og tilfredse, perfide og ørkesløse.

Hvor de havde sprættet, alle disse Sjæle, som havde undfanget dem, hvor de havde spruttet, disse Penne, som havde skrevet dem, hvor de havde pirret op i Myretuen! Og nu stod Resultaterne der, kendt døde og magtesløse af Livet, der blev ved at rulle hen over dem . . . Med en vis ondskabsfuld Glæde kunde han fordybe sig i en saadan gammel afmægtig Artikel: hvor var nu den Blæst henne, som den havde rejst? Glemt, glemt altsammen, mens andre Aviser, lige optagne af sig selv, lige spjættende af unyttig Iver, hver Dag flagrede ud, hvirvledes rundt som Sneflokke og faldt til Jorden . . .

Selv en daarlig Avisartikel fik dog undertiden her i Verden sin Straf: den at blive læst flere Aar efter, at den var skreven . . .

Men det var ikke blot Bøgerne, der optog ham. Ogsaa de Mennesker, der søgte Biblioteket, skaffede ham Nydelser.

Der var nogle, der sneg sig ind som Tiggere. De blev staaende ved Døren, ydmygt blussende af Generthed, inden de vovede sig frem med en stakaandet Anmodning. Og de satte sig paa Kanten af Stolen, mens de ventede. Der var unge Studenter imellem, der var gamle, underlig jordslaaede Autodidakter, og der var unge Piger, der vilde laane Billedværker . . . Dem var det morsomt at skræmme og imponere. Naar man saa paa dem med et eget lærd, dødt misbilligende Blik, kunde deres Forlegenhed stige til en selvudslettende Højde.

Men der var ogsaa dem, der kom skridtende ind med en vis uindviet Fripostighed. De trampede i Gulvet og stillede med høj Røst Forlangender om de Bøger, de ønskede. Og naar de havde gjort det, satte de sig ned, stak Hænderne i Lommerne og strakte med en frygtløs Gaben Benene fra sig. De var til himlende Forargelse for Bibliotekets gamle Bud, der stiv i Nakken og barket af mange Aars Ensformighed hentede Folianterne fra Reolerne.

Og endelig Læsestuens Stamgæster, der hver Dag til nøjagtig samme Tid kom ind, fik deres Bog udleveret og satte sig til at gøre Optegnelser. Nogle af dem var Videnskabsmænd og Studerende — for andre var Læsestuen kun et lunt Opholdssted, der var blevet dem en Vane

og hvor de søgte en Afbrydelse i Dagenes Træghed . . .

I Biblioteket følte Flyge sig i Ligevægt. Naar han sad deroppe bag sin Pult, blev han greben af en mild og styrkende Kedsomhed, der kvalte alle Længsler og forjog alle usunde Drømme.

Men idag kunde han ikke ret falde til Ro. Han saa for sig Anna og Bøg, som de sammen gik ned ad Gaden fra Kaféen. Denne Bøg — han ærgrede sig i stigende Grad over ham, — saa ugenert selvskreven han havde teet sig, han med sine store, daskende Hænder.

Men det kunde ikke nægtes, at han bar sit Hoved rankt frem. Da han gik der med Annas lille spæde og faste Skikkelse trippende ved Siden af sig, saa han saa urokkelig sikker ud, som om han havde tilbudt sig at være hendes Værn og Forsyn mod alt, hvad der kunde møde hende af ondt. Højst sandsynligt, at han virkelig kunde paatage sig det. Thi han syntes at eje den blanke Uvidenheds Naadegave, den medfødte Ubetydeligheds Sikkerhed og Herskeevne.

Muligvis var det den inderligste Daarskab at misunde ham det. Hvad vedkom overhovedet denne lille Frøken Herding ham, Biblioteksassistent Preben Flyge? Saadan en lille Mo'ers

Skødeunge, der gik og pippede nysgerrigt om det Liv, hun ikke kendte . . .

Men paa en Gang syntes han, at han sad her i Biblioteket som i en aaben Begravelse. Var ikke alle disse Bøger Sarkofager, hvori døde Tanker smuldrede hen, spredende en mulden Liglugt om sig? Og disse Skikkelser, der gled ind og ud uden Lyd eller som sad ubevægeligt bøjede over Bøgerne — var det Liv, de førte? Gjaldt det ikke om de fleste af dem, at de blot bevægede sig, tænkte, skrev og drog Aande, fordi den Død, der ejede dem, ikke havde fundet det Umagen værd at standse disse udvortes Rørelser? Skygger, Skygger . . .

Levede han selv? Eller var han ikke højtideligt anbragt paa *lit de parade?* Dag for Dag blev han mere og mere død. Bogrækkerne trængte sig tættere og tættere sammen om ham, saa han ikke kunde røre sig. De filtrede ham ind i et Net af døde Tanker, et Mylr af Traade, der alle lovede at føre ham ud til Liv. Men naar han greb en enkelt og vilde følge den, saa han alle de andre for sig, og han blev greben af Angst for, at den, han holdt i sin Haand, ikke skulde være den rette. Længe kunde han staa tvivlraadig og stirre paa Nettets indviklede Slyngninger, til det alt var ved at løbe i et for hans Blik. Saa greb han ganske

vilkaarlig en ny Traad, den første, der faldt ham i Hænde — og atter tøvede han, atter greb han en ny — atter døde der et Stykke af ham . . .

Med et bittert Smil indtog han sin Plads bag Pulten, hvorfra han skulde lede Udlaanet.

„Her sidder man nu,“ tænkte han, „og formodentlig vil jeg alle mine Dage blive ved at komme her hver Dag, sætte mig ned og være rede til at staa paa Pinde for Oplysningsidioterne. De vil komme til mig og bede mig om at række dem Giftbægeret. Jeg vil gøre det med et beredvilligt Sind, for de fortjener ikke bedre. Og alle Tænkernes svimle og farlige Tanker, alle Digternes syge og hede Længsler, alle de lærde Penneskafters ligegyldige Reporter-Kendsgerninger vil klumpes sammen i deres smaa og fattige Hjerner. Og de vil glemme, at de selv er til, og af hundrede gamle Bøgers Forvirring vil de sammenskrive hundrede nye. Saa vil de nye Bøger hoppe op paa de lange Reoler og være rede til at gyde deres Indmad i andre Hjerner og atter blive til nye Bøger . . .

Og disse Bøger vil blive sendt ud til Folket for ogsaa at udmarve det. Smaa, uldne Bøger vil lægge sig som Filt over Villierne. Og der vil blive gjort endnu flere Bøger. Folket selv vil skrive dem: Skomagere og Skræddere, Hus-

mænd og Inderster, Vaagekoner og Jordemødre. Og deres Sjæle vil blive som stegte Gæs, af hvilke Lever og Lunge og Hjerte og Indvolde er tagne ud og erstattede med Æbler og Svesker. Herrejemini! hvor de vil kro sig, hvor de vil føle paa deres Maver og skændes om, hvis der er stoppet mest . . .“

. . . Der kom en gammel Mand for at laane en Bog. Han var høj og tynd, havde hvidt Fuldskæg og Briller og var klædt i en luslidt sort Frakke, af hvis Ærmer et Par lange, stilkede Arme stak frem. Naar han kom skridtende hen over Gulvet paa sine tynde Ben, saa det ud, som om de knap kunde bære ham.

Flyge kendte ham godt. Det var en pensioneret Præst. For tyve Aar siden havde han taget Afsked: han havde da set ud nøjagtig ligesaa gammel som nu, og hans Ydre vakte en Forestilling om, at han heller aldrig kunde blive ældre. Livets Safter var forlængst tørrede ind i hans magre og kantede, næsten gennemsigtige Krop. Derfor syntes der nu heller ikke mere at være noget tilbage hos ham, som Tiden kunde tære paa.

I de Aar, Flyge havde været ansat i Biblioteket, havde denne Mand hver Dag givet Møde. Og stedse havde han laant Værker, der angik et og det samme Emne: Tiendepligtens Oprindelse

i Danmark. Men Ingen vidste, hvad han tilstræbte med disse Studier.

Da han nu kom hen til Flyge, saa denne skarpt paa ham. Under Armen havde han et Par gamle Kvartbind i fuldt Læder, dem ønskede han at faa byttet.

Flyge lod hente, hvad han ønskede, og rakte ham Bøgerne.

„De interesserer Dem for Tiendeforhold, Pastor Briksen,“ sagde han venskabeligt.

„Ja,“ svarede Pastor Briksen og virrede lidt med Hovedet, „— det er jo — det er jo et temmelig stort Emne.“

„De vil formodentlig udgive et Værk derom?“

Den gamle Mand rødmede som en ung Pige, der ser sin første jomfruelige Tilbøjelighed afsløret.

„Ja — hm — det kommer jo an paa . . .“

„Ja undskyld, jeg saadan blander mig i det — men jeg interesserer mig selv en Smule for disse Spørgsmaal.“

„Gør De? Gør De virkelig?“ — Han saa mistænksomt paa ham.

„Ja. Men yderst platonisk. Jeg vilde aldrig vove at give mig videnskabelig af med dem.“

„Aa, hvorfor ikke det? Det gælder jo blot om at have en Smule Taalmodighed.“

Flyge bøjede sig med et pludseligt Sæt frem imod ham.

„Jamen sæt nu — sæt nu, jeg gav mig til at skrive et Værk om det — og jeg saa aldrig fik Værket færdigt!“

„Ja — man vil jo naturligvis gerne have lidt Udbytte af det. Jo, det vil man. Ungdommen især. Det kan jeg saa godt forstaa.“

„Jeg synes ikke, man her kan tale om, hvad man gerne *vil*. For mig staar det saadan, at man *maa* have det, maa absolut. Tænk at se tilbage paa alle de mange Dage, man har anvendt til det — og saa maaske maatte indrømme, at man har stjaalet dem alle til Hobe . . .“

„Stjaalet dem? Hvordan skulde det gaa til? Hvordan skulde man kunne stjæle Dagene?“

„Man stjæler alle de Dage, da man intet udretter. Man tager dem fra Livet — det, som det var Ens Pligt at leve. Og naar man saa lægger dem sammen, Dag til Dag, saa de tilsidst bliver til Aar — er det saa ikke, som om man havde udslettet sig selv af Tilværelsen for hele den lange Tid? Er det ikke en Slags Selvmord? Vi ser det jo heroppe, vi Biblioteksmænd. Vi ser Folk saadan gaa om og lade sig selv gaa til Spilde.“

„Da maa jeg sandelig tilstaa — denne Betragtningsmaade forekommer mig dog ellers . . .“

„Ja, Dem kan den jo aldrig berøre pinligt, Pastor Briksen. De, som virkelig arbejder paa et stort Værk og som efter al menneskelig Beregning ogsaa naaer at faa det fuldført. De er maaske allerede færdig — ha ha — De mangler maaske bare at faa det trykt . . . Men har De ikke somme Tider her oppe lagt Mærke til saa den Ene og saa den Anden, som kommer herop Dag efter Dag og som bare gaar her og bliver hængende? . . . De bider sig fast i et eller andet Spørgsmaal, som de aldrig slipper fra igen. Det er saadan noget lignende som at samle paa tomme Sneglehuse."

„Naa — naa . . ." Den gamle Præst var bleven højrød i Hovedet.

„Jo — for Kundskaberne har for dem fuldstændig mistet deres Omsætningsværdi som Kundskaber. De bliver bare dyngede op. Det er en Sport, det hele. Hvad mener De om at opdage Nordpolen?"

„Ja — — det er jo — — det er jo i og for sig ganske interesseløst."

„Synes De? Aa — jeg ved dog ikke. Jeg mener dog, de lever, de, som prøver det. De ofrer sig naturligvis ikke for nogen Sag — for der er ingen Sag — men de lever, saa længe det staar paa, i højere og rigere Stræben end vi Andre. *Det* har alligevel Folk ondt af —

der kommer de snadrende og skal regne ud, om Nordpolen nu ogsaa kan give Valuta for Pengene og Menneskelivene. Og saa aner de ikke, at her oppe i Biblioteket gaar der hver Dag Snese af Mennesker og øder Aar paa at opdage en eller anden videnskabelig Nordpol — som i de fleste Tilfælde er opdaget for længe siden — af Andre."

„Ja, jeg kan aldeles ikke dele Deres Anskuelser. Aldeles ikke." Præsten vendte ham vredt Ryggen og gik.

Men Flyge saa efter ham med et lille Smil.

„Der nappede jeg ham dog i Sjælen," tænkte han.

Og han blev ved at sidde med dette Smil om Munden, mens Folk blev ved at komme og gaa, bringende Bøger, krævende Bøger — og mens Støvet af hundredaarige Bøger hvirvledes op i smaa, krusede Skyer og dalede ned, læggende sig paa andre Bøger, dækkende Tanke-Sarkofagerne i stedse tættere og tættere Lag.

Mere end Flyge ret vilde være ved det flakkede hans Tanker om Viggo Bøg.

Hvad kendte han til ham? Hvad vidste han om ham? En Dag var han brudt ind i hans Forestillingskres, som mellem Aar og Dag saa mange Andre gjorde det — det var det hele. Og alligevel fornam han det, som om han i ham havde fundet en hemmelig Modstander, der stedse truede hans Ro. Til at træffe sammen med ham havde han imidlertid ikke Lyst. Han havde paa Fornemmelsen, at Bøg maatte være bleven en hyppig Gæst hos Fru Herding. Og derfor holdt han sig selv borte derfra.

Hvad skulde han i Grunden ogsaa hos de Mennesker? Hvorfor grave sig dybere ind i et Bekendtskab, som dog ikke i Længden kunde fængsle ham?

En vis Nyfigenhed kunde han imidlertid ikke gøre sig fri for . . . Han kunde da i Grunden ogsaa se op til Hansen-Maagerup. Han var saa

skikkelig, saa inderlig skikkelig. Hvorfor da paa en Gang svigte ham?

Til sit Besøg valgte han en Søndag Formiddag. Det var ikke sandsynligt, at der paa den Tid af Dagen var Gæster.

. . . Hansen-Maagerup selv var den, der lukkede op for ham, da han havde ringet paa. Han var lige kommen hjem fra Kirke og var ganske sortklædt. Hans Næse skinnede endnu mere glødende og blank end sædvanlig — i Reglen et sikkert Tegn paa, at et eller andet satte ham i en trist Sindsstemning. Thi Hansen-Maagerup havde den tragiske Skæbne, at hans Nedtrykthed altid øvede sin Indflydelse paa Næsen. Den kunde tindre med Fyrtaarnsglans, saa at han gjorde Indtryk af at være illumineret af Glæde, naar hans stakkels Hjerte netop var mest sorgfuldt.

Han førte Flyge ind i sit Værelse. Der stod en halvtømt Kop Kaffe, og ved Siden af laa en Bog opslaaet. Det var et Bind af H. C. Andersens Eventyr, det eneste ikke-teologiske Værk, som Hansen-Maagerup ejede. Naar han blev greben af et af sine Anfald af Tungsind, tyede han gerne hertil.

„Det var rart, Du kom,“ sagde Hansen-Maagerup og trykkede Flyges Haand. „Jeg

trængte saa meget til at komme til at tale med et Menneske.“

Flyge rejste Hovedet og lyttede. Det tyktes ham, at der lød Stemmer inde fra Dagligstuen.

„Her er nok Fremmede?“ sagde han.

„Aa, det er bare Fruens Bro'er og saa ham Kemikeren eller hvad han er for En — det er En, der hedder Bøg, han kommer her saa meget i den sidste Tid. De skal nok en Tur ud paa Frederiksberg og drikke Kaffe. Mig vilde de ogsaa have haft med, men jeg er ligefrem ikke i Humør til den Slags Pjankeri.“

„Er der gaaet Dig noget imod?“

„Nej, det kan jeg ikke sige, for det er der ikke. Men naar man sidder saadan hen for sig selv, saa kommer man mange Gange i Tanker om saa meget. Der er jo baade det ene og det andet, som er kommet anderledes end man havde tænkt sig det.“

Hans runde, blaa Øjne fik fugtig Glans. Og hans troskyldigt plumpe Hænder famlede nervøst som efter et Holdepunkt, de ikke kunde finde.

„Det er jo det,“ sagde han næsten hæftigt, „at jeg gaar her og bliver til ingenting. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre ved det: her gaar den ene Dag som den anden og det ene Aar som det andet — det gaar ogsaa — og jeg

kommer ikke ud af Stedet . . . Tror Du i Grunden ikke, Flyge, at jeg er et meget svagt begavet Menneske?"

„Aa — kære Ven — Du har vel Forstand som de Fleste. Man har jo saa mange Slags Begavelse."

„Ja, saa mange Slags — men naar man nu ikke har nogen af dem . . . Jeg har aldrig tænkt mig, det kunde gaa mig saa ringe, jeg har altid haft Lyst til at studere, og jeg har jo ogsaa gaaet baade til Forelæsninger og til Manuduktør. Men det hjælper mig jo aldrig det mindste: jeg kan virkelig saa usselt lidt. Der er ingenting, der vil blive i Hovedet paa mig. Jeg kan ligge og drømme om Natten, at jeg er oppe til Eksamen, og at jeg gaar fra det paa noget, som jeg har vidst bare et Par Dage forinden. Naar saa jeg vaagner op og skal til at forsøge, om nu jeg ved det, saa skal det sjælden slaa fejl, at det ogsaa i Virkeligheden er gaaet fra mig. Det er lige alt det, at jeg tør gaa i min Seng om Aftenen. Og hvis nu jeg aldrig faar den Eksamen . . ."

Hans Stemme svigtede. Men han betvang sin Sindsbevægelse og vedblev:

„Man synes dog, man er saa underlig tilpas, naar man skal gaa og lade sig underholde fra Hjemmet af i min Alder. Men hvad skal

jeg gøre? Kontorarbejde kan jeg ikke tage mig paa, for min Haandskrift den er jo saadan, at Folk de gaar langt væk, bare de ser den. Undervisning det har jeg ogsaa tænkt paa; men der har aldrig været Nogen, der har meldt sig, naar jeg averterede om det. Jeg er jo ingenting til, jeg er jo ingenting til! Jeg synes, jeg gaar og bliver saa ringe for mig selv, Flyge — og for andre med naturligvis."

Flyge saa paa ham — forskende som en Læge, der undersøger en Patient.

„Jeg tror, Du skulde gifte Dig," sagde han. „Ja, det er mit Alvor. Ægteskabet er godt for Nerverne: det vilde give Dig Ro, saa Du kunde samle Dig. Det er det, Du trænger til for at faa Eksamen."

Men Hansen-Maagerup rystede bedrøvet paa Hovedet.

„Hvor skulde Nogen ville have mig? Jeg har jo været forlovet en Gang — men det gik da saa uheldigt som det kunde gaa."

„Har Du det? Det har jeg aldrig før hørt."

„Jo — det var lige ved den Tid, da jeg første Gang skulde op til Eksamen — ja Herregud, nu er det jo allerede snart syv Aar siden . . . Vi vilde ikke have noget ud om det, saa længe jeg ikke var noget. Men det blev jo ikke til noget med Eksamen den Gang — og

heller ikke senere — og da saa der var gaaet tre Aar, saa gjorde hun det forbi med mig. Jeg siger ikke noget til hende for det — hun var fire Aar ældre end jeg, saa hun kunde daarlig vente — og nu er hun gift med en Dyrlæge . . ."

Han gik hen til Vinduet og gav sig til at se ned paa Gaden. Der gik Folk, pyntede og tilfredse — Ægtefæller omgivne af deres Børneflok, Forlovede, der saa hinanden ind i Ansigtet og som syntes at have glemt hele den øvrige Verden — — eller unge Kvinder og Mænd, der svælgede Livet som en brusende og fyrig Drik uden Bitterhed, uden Bærme . . . Alle var de glade, fordi Solen skinnede og det var Søndag og de kunde gaa med dem, de holdt mest af i Verden. Han alene stod her, forgræmt, upaaagtet og unyttig og saa de Andre gaa forbi, som han nu havde gjort det i saa mange Aar og som han altid vilde blive ved at gøre det.

Disse Søndage var ogsaa de værste for ham at komme over, især naar Vejret som idag var højt og soltindrende. Han følte sig saa alene, saa knugende alene. Alle hans Studenterkammerater var forlængst borte fra Byen: som Embedsmænd, Præster og Læger sad nu allerede Flere af dem rundt om i Landet. Og naar

han nu mødte til Forelæsninger paa Universitetet, følte han, hvordan de unge Studenters medynkblandede Lattermildhed boblede om ham. Af Slægtninge havde han kun en Onkel, der sad i den fædrene Gaard ovre i Jylland og som forvaltede hans lille Kapital. Men det var flere Aar siden han havde været derovre. Han vilde ikke høre Onkelens Bebrejdelser, fordi hans Studier endnu ikke havde baaret nogen Frugt trods alle de mange gode Penge, der var stukket i dem, ikke møde de halvt skadefro halvt medlidende Blikke fra sine Jævnaldrende i Sognet, dem han havde villet hæve sig over ved at studere til Præst. Ingen, Ingen i Verden havde han at holde sig til — Ingen uden den Gud i Himlen, hvis ringeste Tjener det var hans Livs Maal at blive men som syntes at agte ham uværdig dertil.

Flyge kunde fra Siden se, at et Par store Taarer faldt fra hans Øjne. Med en hurtig Haandbevægelse viskede han dem bort — men der kom en til og en til — hede og tunge piblede de frem — og hans stakkels røde Næse tindrede med metallisk Glans i Solskinnet . . .

Inde fra Fru Herdings Dagligstue hørte man Latter. Først en stærk og klar Mandslatter. Saa en anden, fed og bred, der begyndte helt nede i Svælget og som efterhaanden arbejdede

sig frem til et Brøl. Og tilsidst en spæd og lidt frygtsom Pigelatter, der brast i smaa nervøse Ryk . . .

„De er nok glade,“ sagde Flyge. Men Hansen-Maagerup snøftede ganske ubehersket.

Flyge gik hen til ham og lagde Haanden paa hans Skulder.

„Du skulde se at blive gift med Frøken Herding,“ sagde han. „I vilde passe godt sammen.“

Han vidste egentlig ikke, hvorfor han sagde det. Men han ønskede virkelig i Øjeblikket, at noget saadant kunde lade sig gøre. Selv vilde han ogsaa føle en Art Lettelse derved.

Men Hansen-Maagerup vendte sig om og saa bedende paa ham.

„Det maa Du ikke tale om,“ sagde han sagte. „Jeg kan ikke taale det.“

Der var nogle Øjeblikkes Stilhed i Værelset. Inde fra Dagligstuen hørte man paany Latter og højrøstet Tale.

„Ja,“ sagde saa Flyge og gav sin Stemme en sorgløs Klang, „jeg skulde vel egentlig have hilst paa Damerne derinde. Gaar Du med derind?“

„Jeg vil helst være fri.“

„Nej hvorfor det? Du sidder jo bare og bliver menneskesky. — Bare ikke give fortabt!“

„Jeg vil saa nødig . . . jeg kan ikke nu . . . Det kan jo være, jeg kommer senere . . .“

Mere var der ikke til at faa ud af ham. Og Flyge gik saa alene derind.

Ved Bordet sad begge Damerne. Paa Sofaens Armlæn vippede Hr. Klavs Kihler med Hat paa Hovedet og svingende ud i Luften med sin Stok. Og midt paa Gulvet stod Viggo Bøg. I den ene Arm holdt han en Stol, som han havde grebet i et af Benene og som han nu var i Færd med at hæve over sit Hoved.

„Fem — seks — syv — otte,“ talte Hr. Kihler, efterhaanden som Bøg blev ved at stemme Stolen i Vejret, og markerede hvert af Tallene med Stokken. Han lettede knap paa Hatten, da Flyge traadte ind.

„Bliv ved, bliv ved!“ raabte han til Bøg. Og Bøg blev ved, til han dirrede af Anstrengelse og Sveden i tunge Draaber brast frem paa Panden af ham.

„Det var storartet!“ sagde Kihler, „storartet! De er en ren Atlet. De burde uddanne Dem.“

„Uddanne mig?“ sagde Bøg, der imidlertid havde hilst paa Flyge. „Hvad skulde jeg uddanne mig til? Jeg er jo Medlem af en Gymnastikforening.“

„Det er ikke tilstrækkeligt. De burde drive

Sporten forretningsmæssigt — sætte Rekorder förstås — komme i Bladene med Medaille og Tilbehør . . . Det er altid en Reklame for Deres private Business . . . Gentleman!" — han rejste sig og bukkede for Flyge — „habe die Ehre . . ."

„Hvorfor har vi ikke set Dem saa længe, Hr. Flyge?" sagde Fru Herding og fæstede sine kuglerunde Øjne paa ham.

„Fordi man undertiden har godt af at bekæmpe sit Hjertes Trang, Frue," sagde han og bukkede. Og i det samme lod han glimte et Sideblik hen paa Anna. Det forekom ham, at hun slog Øjnene ned.

„Aarr" — Fruen slog koket ud efter ham med Haanden — „sikke noget, De staar og siger!"

„Hr. Kontorchefen er galant," smiskede Kihler. „Galant mod Damerne! Bedaarende Vejr idag, ikke sandt, Hr., ganske storartet! Man er lige ved og kan gaa uden noget paa. Finder Hr. Kontorchefen ikke?"

„Jeg er ikke Kontorchef," sagde Flyge tørt. „Jeg er Biblioteksassistent."

„Pardon — jo — skal ikke glemme det. De finder Branchen tilfredsstillende?"

„Det kommer an paa . . ."

„Jo — jeg fatter Dem fuldkomment. Den

er — selvfølgelig — i og for sig særdeles reel — men man er ikke fulgt med Tiden deroppe. Der mangler lidt Bekvemmeligheder for Publikum — lidt W. C. og saadan — moderne Udstyr i det hele taget."

„De har vist ganske Ret, Hr. Kihler."

„Ja, ikke sandt? . . . Bare der blev gjort noget, saa kunde der saamænd godt tages en lille Entré — for Bøger det er jo alligevel — dannende — og det er ogsaa noget, man ikke saadan holder hjemme . . . Nu snakker de jo saa meget om Restaurantvogne paa Statsbanerne — jeg siger: naar Staten den drev sine forskellige Bikser som nu Biblioteket med lidt mere Smartneshed, saa blev der magelig Penge til noget af den Slags — og til mere med . . ."

„Det tror jeg ogsaa."

„Glæder mig — glæder mig at finde en saa fordomsfri Personlighed, Hr. . . . Tillad mig at spørge: De er en jævnlig Gæst hos Hr. Kandidat Hansen-Maagerup — kommer der undertiden — jo . . .?"

„Somme Tider."

„Ja — jeg ved ikke — vi skulde en lille Tur paa Frederiksberg idag — Sommerlyst — eller Alleenberg — det morer mig at komme der en sjælden Gang. Det er jo i den lidt ældre — Stilart — De ved, gamle Fre'rik med Seks-

tallet — skønt nu er jo det hele snart fuldstændig omforandret derude . . ."

„Ja, de skal jo immer rive ned og bygge op igen," faldt Fru Herding ind.

„Netop . . . Men for at komme til Sagens Kærne: jeg tillod mig før at anmode Deres ærede Ven, Hr. Kandidaten, om at deltage i vor lille Ekskursion. Men Kandidaten ønskede ikke at entrere. Humøret er nok lidt sort i Kanten idag, saa vidt jeg kunde forstaa. Nu er jo imidlertid Hr. Biblioteksassistenten kommen — og hvis nu De maaske vilde gøre os den Ære, saa maaske Kandidaten ogsaa fik lidt mere Kulør paa Leveren . . ."

„Ja," sagde Flyge, „jeg takker for min Part."

Fru Herding gik ind til Hansen-Maagerup for at gøre endnu et Forsøg paa at faa ham med. Men hun kom tilbage med den Besked, at han helst vilde være fri.

„All right," sagde Kihler og slog ud med Haanden, „naar ikke han vil, det staar vi magtesløse overfor. Vi kan vel starte med det samme?"

. . . Efteraaret havde allerede næsten fuldendt sit Hærværk. Fra Træernes graagrønne Grene flagrede det tynde gule Løvværk som Tøjtrevler fra en Fane, der er baaren gennem

Kugleregn. Og mod den matblaa Høsthimmel tegnede sig skarpt Husenes spirprydede Silhouetter.

Man var kørt i Sporvogn til Raadhuspladsen og spaserede nu ad Alleen. Flyge og Kihler var kommen til at gaa sammen bagved de Andre. Bøg gik ved Siden af Anna, Fru Herding lidt i Forvejen.

„Ungdom!" sagde Kihler med Hentydning til Anna og Bøg, „Ungdom, Højstærede! De klæ'r hinanden, de der — hva' — gør de ikke?"

„Det gør de vist."

„Ja — han er jo ogsaa en Knopsak — ham dette lille Stykke Kemikerskidt . . . Jo — man forstaar jo at iagttage den Slags. Han skal ogsaa være kommen morderligt efter det paa Fabrikken — det er jo med Opfindelser, saa der er Sjans, forstaar De . . . Det er skam glædeligt for min Søster — i hendes Stilling — som ubemidlet Enke — det er jo noget, hun ligefrem kunde takke Vorherre for, om det nu kunde blive . . ."

„Jeg vidste ikke, at han var forlovet med Deres Søsterdatter," sagde Flyge. Hans Stemme var ganske rolig. Men ved Kihlers Ord havde det alligevel givet et lille Sæt i ham.

Han ærgrede sig derover. Havde hun endelig

saa stærk en Appetit paa dette store lodne Provinsgeni, hvorfor saa ikke lade ham have hende? *Ham* kunde det jo aldrig vedkomme.

„Forlovet!“ sagde Kihler, „nej, det er for meget sagt. Han er jo saadan lidt ude fra Landet a' — det gaar ikke saa gesvindt med ham . . . Men naar først de saadan begynder at gaa for dem selv og saa skal lade, som om de slet ikke ved af hinanden at sige, saa saare vi Andre er til Stede, saa ved man jo, hvad den staar paa . . . Nu har man jo arrangeret denne lille Selskabstur — man vil jo gerne gøre, hvad man formaar. For ved De hvad: saa længe de skal sidde og række Tunge ad hinanden paa en Førstesal til Gaarden og med Udsigt til rent ud sagt Nødtørftspalæerne, saa kommer der sgu ingen rigtig Kanel i Pærekompotten.“

Den lille Mand blev ved at tale. Men Flyge hørte ikke mere synderligt af, hvad han sagde. Han kunde ikke faa sine Øjne bort fra det unge Par der forude.

Saa gik man altsaa her og bryggede ganske koldblodigt en lille hyggelig Forlovelse sammen. Hjalp frem, pirrede til, pudsede Parterne paa hinanden. Man gik forsigtigt og besindigt frem: ingen paafaldende Iver, intet snublende Hastværk, ingen Uro. Bare lade de to unge Sind uddunste deres naturlige Varme — det var alt,

hvad man ansaa for nødvendigt. Og saa for Resten med en god Samvittigheds Ro vente paa den Dag, da Frugten var moden . . .

Selv gik han nu her for i paakommende Tilfælde at kunne være Skærmbrædt. Sandsynligvis var Fru Herding gaaet i Forvejen, for at Kihler kunde sætte ham ind i Sagerne. Hans Nærværelse var egnet til at dæmpe enhver Mistanke, der muligvis kunde opstaa hos Bøg om, at hele Turen var planlagt som en Fælde for ham. Og paa den anden Side var intet naturligere end, at han slog sig sammen med Fru Herding og hendes Broder, der saa smukt havde sat det hele Foretagende i Scene, mens man lod de to Unge sværme paa egen Haand. Hvem kunde vide — maaske kunde Forlovelsen gaa i Orden endnu idag og han være med til at lyse Velsignelse derover!

Men hvad om han nu gik ud af sin Rolle! Sandelig — det kunde more ham at eksperimentere en Smule! Naturligvis vilde han ikke for Alvor gøre de to Unge Fortræd, ikke rive noget itu af, hvad der var ved at gro op imellem dem — blot bore en lille uskadelig Sonde ned i deres Hjerter for at se, hvordan det i Grunden var fat med dem. Det vilde kunne stille hans Videlyst tilfreds og ikke genere dem

det allermindste. For ham kunde de overhovedet forlove sig ligesaa galt de vilde.

Uvilkaarlig gik han rask til for at naa det øvrige Selskab. Kihler maatte halvvejs sætte i Løb for at vinde med.

. . . Man bestemte sig til at drikke Kaffe paa Sommerlyst. Naar man sad i Glas-Verandaen, var det næsten ligesaa godt som at være i fri Luft. Og dog var man under Tag og havde en stor buldrende Kakkelovn i Ryggen.

Der var kun faa Folk, og de frøs højtideligt i Søndagspynten. Kun et Par unge Mennesker havde drukket sig røde i Kammen i Whisky, der i stadig nye, sodavandsperlende Strømme skinnede gyldent i Glassene foran dem. Gennem Tobakstaagen, som de pustede fra sig i tætte og tunge Flager, sendte de idelig svømmende Øjekast til Anna.

„Se, hvor de sidder og glor herhen,“ sagde Bøg. „Det er da en underlig Maner. Man kan ligefrem faa Lyst til at gaa hen og sige det til dem.“

„Er De gal, Mand?“ sagde Kihler. „Tror De, vi vil have Værtshusspektakler her? Dette er ingen Snask.“

„Det var heller ikke saadan ment. Men det er dog en sær Maner, mange Mennesker har her i København. De gør lige hvad der lyster

dem. Damerne kan jo daarlig nok gaa alene paa Gaden om Aftenen, bare fordi der kommer Mandspersoner, som de ikke kan blive fri for. Det skulde vi lige prøve paa hjemme hos os. Man kunde da ikke nære sig i Byen, naar man en Gang havde forsøgt paa de Kunster."

Hans Blik dvælede, mens han talte, ved Anna. Men den unge Pige var tavs. Hun sad og legede adspredt med Frynsen om Borddugen.

Flyge saa det. Han mærkede ogsaa, at Bøg befandt sig ilde ved hendes Tavshed og søgte at fange hende ind i Samtalen. Der maatte have været en Kurre paa Traaden, som han nu stræbte efter at faa udjævnet.

Ogsaa Kihler syntes at have faaet en Fornemmelse deraf. Og han søgte da at skylle Misstemningen bort ved at udfolde en ganske overdaadig Veltalenhed.

„Det er sgu ganske sjov at komme herud en Gang imellem," sagde han. „Man har jo diverse Ungdoms-Souvenirer herude fra. Her gik man og hørte Tyrolere før i Tiden. — Kan Du erindre det, Karoline?" henvendte han sig til Søsteren.

„Du ved, Klavs, at jeg aldrig er kommet saadan Steder."

„Nej, det er Du nok ikke. Du har jo ikke

været saadan videre med paa Trallaen i Dine yngre Epoker — det har Du ikke . . . Nej men — her havde jeg sgu for Resten en Historie. Der optraadte en Tyrolerpige derinde — hun hed Sessi — det var saadan en lille gevaldig En. Hun var ligesaa bred over Enden som det Bord her — ja, jeg overdriver ikke, naar jeg siger det . . .“

„Det var da ikke kønt.“

„Ikke kønt? Hvad vil det sige, at det ikke var kønt? Du kan sige om den Hund, der gaar der ude i Haven, at den ikke er køn, fordi at Hovedet det ikke passer til Kroppen og den i det hele taget mere ligner et Pindsvin end en Hund — men tag Du og se paa denne lille Venus fra Milo — af Thorvaldsen eller hvem hun er af — saa skal Du se, at hun er ligesaa bred over Enden som Sessi, undtagen at hun jo ikke har Skørter. Dette her med smale Steder over det hele — det kommer bare af Korsettet. Det har jeg læst om i en Lægebog . . . Jo Sessi var sgu netop køn — hun var saadan — landskabelig — ja der var Partier af hende, som ligefrem ikke var til at staa for. Og saa havde hun en Stemme — den var, saa det bævrede indeni En, naar hun rigtig lagde Kraft i og tog til at jodle. Jeg var jo et lille ungt Skvat den

Gang — jeg havde ikke noget videre at koste paa hende . . ."

„Klavs," afbrød Fru Herding strengt, „mon det er værd, at Du fortæller den Historie?"

„Aa skidt — den kan sgu et treaars Barn høre paa. Nej men man var jo en Svend fra Fad i de Dage: der var ikke noget, man gik af Vejen for. Saa hvad jeg havde at gøre: jeg inviterede hende paa Banko. Jeg sendte et Kort op, om hun vilde have den brungen op paa Tribunen — saa kunde vi kanske mødes bagefter og slaa en lille Sludder . . . Se, jeg havde det jo lige, saa jeg kunde udrede Betalingen, men jeg haabede saa smaat, at hun ikke vilde have noget. Men hun var altfor meget Forretningsmand til at lade noget gaa fra sig a' — saa jeg maatte nok saa grangivelig op med en halv Caloric . . ."

„Og saa?" sagde Flyge, „saa bagefter?"

„Hun brændte mig sgu af, den Kæltring. Jeg stod og ventede en halv Time, men der kom ingen Sessi. Hvad er den af? tænkte jeg, nu skal Du se, at hun er stukken ud ad en anden Vej. For saadan gjorde hun ved saa mange — hun lod dem ganske rolig give ud paa sig, og naar saa de kom og vilde have noget med hende at gøre, saa færdig, Kære — saa kunde de staa og kigge de smaa Stjerner

og fryse om Tæerne . . . Men ved De, hvad det kom sig af, at hun gjorde det?"

„Nej?"

„Det kom sig af, at hun var et Mandfolk. Det er sandt som jeg siger: hun blev senere Værtshusholder. Saa var hun jo gaaet lige forbi mig i sit daglige Tøj naturligvis, og det var der Ingen, der kunde tænke sig. Men Bankoen den drak hun, det Øg."

Flyge saa paa ham med et ironisk Blik.

„De er vist en lykkelig Mand, Hr. Kihler," sagde han. „De tager Livet, som det er. Vi Andre kommer saa tidt ingen Vegne, fordi vi synes, det er saa lavt og smudsigt, saa vi ikke gider røre ved det. Vi gaar saa forsigtigt frem, holder ikke af at gøre et Skridt, naar vi ikke kan se, hvor vi træder . . . Men De gaar lige paa — De har ingen Skrupler, ingen moralsk Kvalme. De lader Verden være ligesaa akavet, den være vil — De kommer dog til Rette med den."

„Jaha, det gør jeg sgu" — han lo højt og tilfreds og strakte Benene fra sig, saa hans Mave rundede sig opefter — „jeg er saa tilfreds, saa tilfreds. Jeg kan gøre og lade ligesom jeg vil . . ."

„Og De fortryder aldrig noget bagefter?"

„Nej, hvorfor skulde jeg det? Hvad der

smager godt det *er* godt, siger jeg altid. Hvad mener De?" — han vendte sig til Bøg.

„Jeg? Jeg mener, Livet er dejligt at leve."

Flyge saa, at der trak sig en let Fure mellem Annas Øjenbryn.

„Ja, det er rigtigt — det kan sgu i al Fald være det, naar man har Raad til det. — Skal vi tage en Bajer?"

Der var imidlertid Ingen, der vilde have Øl.

„Ja, saa kan vi vel starte videre. Vi skulde jo lidt ind i zoologisk Have."

De rejste sig og gik. Bøg gjorde Mine til atter at ville gaa ved Siden af Anna, men hun undgik hans Følgeskab og gik om paa den anden Side af Fru Herding. Saa fik Kihler fat i Bøg og gav sig til at udvikle sine Leveregler videre for ham.

. . . Solen skinnede blegt og sygt ind mellem de graagrønne Træstammer i Frederiksberg Have, og i Alleerne havde de visne Blade lagt sig som et tungt, fast Kludetæppe. Man maatte gaa hurtigt for at blive varm.

Mellem Flyge og de to Damer faldt der ikke mange Ord. Misstemningen mellem Anna og Bøg havde ægget Flyges Nyfigenhed, og han gik og grundede over, hvordan han skulde komme under Vejr med dens Aarsag.

Da de kom til Indgangen til zoologisk

Have, blev Fru Herding staaende for at vente paa Kihler og Bøg. Men Anna og Flyge gik videre.

Der var kun faa Folk i Haven. De gik om mellem Dyrene, tavse som gik de mellem Grave.

Ogsaa Anna tav. Hun gik med sænket Hoved, men hendes Skridt var hurtige. Flyge havde paa Fornemmelsen, at hun vilde bort fra de Andre. Han bøjede om ad en Sidegang, og hun fulgte med uden at gøre nogen Bemærkning derom.

Han gik og iagttog hende. Det var bedst at lade hende være i Fred nogle Minuter. Hun var øjensynlig gal i Hovedet. Og Vreden burde have Tid til at trække til.

„De er saa forstemt idag, Frøken Herding," sagde han omsider.

„Jeg skammer mig." Hendes Stemme lød haard.

„Skammer Dem? Over hvad?"

„Over Onkel Kihler. Over — det hele."

„Man vælger jo ikke sine Onkler selv."

„Det er heller ikke ham alene. Der er ogsaa andet."

Han fandt det hensigtsmæssigt igen at give hende et lille Pusterum. Trængte han for hur-

tigt paa, udsatte han sig for, at hun blev skræmt ind i sig selv.

„Frøken Herding," brød han saa igen Tavsheden, „jeg ved virkelig ikke, hvordan jeg skal forklare mig for Dem . . . Det gør mig meget ondt, at jeg er kommen til at berøre noget, som er Dem pinligt, men — ja, det er naturligvis noget, De selv bedst ved — tror De ikke, De kunde have godt af, at vi talte lidt om det, som er i Vejen? De skal slet ikke sige ja, hvis De ikke mener det — men jeg synes, vi har talt saa godt sammen før . . ."

„Hvorfor skulde De plages med mine Sorger?"

„Naar jeg nu selv saa gerne vil . . ."

„Det er det" — hun ligesom huggede Ordene frem — „det er det, at jeg ikke kan lide Onkel Kihler. Han er saa underlig imod mig. I Formiddags, da Bøg kom — og saa tidt i den sidste Tid, især naar Bøg er hos os — jeg ved ikke, hvordan det er, han ser paa mig. Og Mo'er hun holder med ham. Det er, som om de havde noget sammen, som jeg ikke maatte vide af."

„Det har de maaske ogsaa. Men Herregud — det kan jo være noget, som bare er til Deres Bedste."

„Hvor ved de, hvad der er til mit Bedste?

Men selv bliver jeg holdt udenfor alting. Saa snart der kommer Nogen til os, saa sidder Mo'er og taler med dem, som om jeg ikke var til Stede. Men mest er det Onkel Kihler. Saadan han ser paa mig — jeg kan blive helt syg af det."

„Har De — har De talt med Hr. Bøg om dette?"

Der kom — syntes han — et hurtigt Blink af Mistænksomhed i hendes Øjne.

„Hvorfor spørger De mig om det?"

„Det faldt mig ind. Han er jo Deres Barndomsven."

Hun betænkte sig lidt.

„Ja," sagde hun saa, „jeg har talt til ham om det. Nu for lidt siden, da vi gik sammen. Vi har jo kendt hinanden saa længe — saa jeg troede, han kunde gaa ind paa, hvad jeg tænker. Men" — hendes Stemme dirrede — „han er ikke anderledes end de Andre. Han kan sidde der og le ad, hvad Onkel Kihler siger, skønt han ser, at det gør mig saa bitterlig ondt. Onkel Kihler kan gøre og sige, hvad han vil — men hvad jeg tænker, det er der Ingen, der bryder sig om."

„Hm . . ."

Mere sagde han ikke. Han kunde mærke,

hvordan Annas Forventning næsten bankede ham i Møde.

De kom imidlertid til en Bænk, og han opfordrede hende til at tage Plads.

„Lad os nu tale lidt om Tingene,“ sagde han. „Jeg tror ikke, det hele er saa galt, som De mener. Eller man kan ogsaa sige, at det er endnu værre. Det er ganske som man tager det . . .

Vi vil Dem jo Allesammen vel — ogsaa Deres Onkel — men vi har ikke været rigtig heldige med at vise det. Menneskene er tidt værst mod dem, de helst vil glæde. De kan nemlig aldrig forstaa, at Enhver bliver salig i sit Himmerig. Derfor gaar de nu Allesammen og spænder hver sit blaa Lykketelt ud over Dem i Stedet for at lade Dem selv om, hvordan det skal være. For Deres Mo'er er det Lykken at sidde hen bag lukkede Vinduer og lade Livets Safter langsomt tørre ind i sig. For Deres Onkel er der ikke andet end at gramse til sig, hvad Dagen byder. Og Bøg — han gaar med Øjnene oppe i Skyerne og synes, at Jorden er dejlig, fordi han aldrig har set, hvordan den i Virkeligheden saa ud. Og nu vil de alle tre have, at De skal se med deres Øjne.“

„Ja, jeg tror, De har Ret. Det er vist saadan.“

„Jeg er ganske vis paa det. Men De — De staar i et helt andet Forhold til Livet. De ser det hver Dag skylle imod Dem — De kan mærke, hvordan det vil suge Dem til sig. De maa igennem det — De kan ikke blive siddende inden Døre — og De maa leve her paa Jorden. Er der en Himmel for Dem, saa er den ikke som den, Deres Ven Bøg lever i. Den er ikke en Slags Kvistetage over Deres Hoved — den ligger saa langt, langt ude, hinsides Sol og Maane. Man maa stride sig til den — det er det eneste visse. Men det er netop den Strid, der er Livet. Og at leve det er Lykken.“

Han kunde se, hvordan hendes Øjne lyste imod ham.

„Ja leve det,“ sagde hun, „leve det . . . Men naar jeg nu er saa helt alene — naar de Andre nu ikke gør andet end at holde mig tilbage . . .“

Hun rejste sig hæftigt op.

„Jeg forstaar Dem saa godt, Frøken Anna,“ blev han ved. „De maa jo have Nogen at holde af, ikke sandt? Og nu har De kun Deres Mo'er — slet ingen Andre. Deres Mo'er med hele Ritualet. De tør ikke rokke ved en lille Tøddel deraf, for saa er De bange for, at De skal blive drevet helt ud i det klare Oprør mod det hele. — Er det ikke saadan omtrent, De tænker?“

„Jo, det er vist det.“

„Jamen har De nu ikke tænkt paa, at hvis De bliver ved med at underkaste Dem, saa vil De en skønne Dag slet ikke mere være i Stand til at sætte Dem imod det. Deres Evne dertil vil slappes. Og der vil komme det Øjeblik, da De ikke mere holder af Deres Mo'er — ikke kan holde af hende.“

„Ja,“ sagde hun hæftigt, „saa er der ingenting mere for mig at gøre. Jeg kan ikke være anderledes end jeg er. Jeg *kan* ikke gøre mig fri.“

„Nej, De kan det vel ikke,“ sagde han langsomt. „Ikke uden at De havde Nogen at holde Dem til udenfor — Nogen, som De — holdt af.“

„Ja men det . . .“

Hun standsede. Hun var kommen til at se paa ham, og det gav et næsten umærkeligt Ryk i hende. Hans Ansigt var ganske roligt. Men som han stod der foran hende, saa han ud som en pludselig hærdet Beslutning.

„Ja,“ sagde han langsomt, „En, De holdt af“ — og blev ved at se paa hende.

Og mens han gjorde det, mærkede han, hvordan hun bøjede sig ind under hans Villie, som pludselig overvældet af en Magt, hvis Nærhed hun for sent blev var. Han syntes, at hun i et Nu faldt sammen for hans Fod. Og han

blev greben af en varm og stærk Higen efter helt at befæste sit Herredømme over hende. I et Nu fløj gennem hans Hjerne en Flok af Fornuftgrunde, der vilde holde ham tilbage, Grunde, som med klare, logiske Omrids tegnede sig for hans Bevidsthed. Han gav sig ikke Tid til at veje og dømme dem — skød dem blot hensynsløst til Side — alle uden Forskel. Han fornam, hvordan lange Tiders tilbageholdt Villiestyrke brød paa og gjorde sig mægtig over et andet Menneskes Sind. Og Følelsen heraf greb ham som en Galskab og lod sig ikke afvise.

Den unge Piges Blik hang ved ham. Men Skikkelsen var saa hjælpeløs som sunken i Knæ.

Han bøjede sig frem mod hende og lagde sin Arm om hendes Liv. Hun laa slapt hen i den. Hendes Ansigt var vendt opad imod hans, og hendes Læber aabnedes halvt — som et Bæger, der byder sin Vin til den Tørstende. Men idet han nærmede sit Ansigt til hendes, lukkede hun Øjnene — som gav hun sig hen i noget, der var uundgaaeligt men som hun dog ikke havde Mod til at møde.

Saa kyssede han hende — længe. Hendes Læber næsten klamrede sig til hans, men de var uden Varme.

„Anna,“ sagde han blot, „lille kære Anna . . .“

Og langsomt gik de ved hinandens Side frem i Haven . . .

Bøg var den første, de traf. Han var gaaet ud for at søge dem. Men Anna undgik at se paa ham.

Og baade Fru Herding og Kihler kom med Bemærkninger om, saa bleg hun var, saa daarlig hun saa ud . . .

Vinteren igennem havde Flyge været forlovet med Anna Herding.

Nogen offentlig Deklaration var ikke sket. Flyge havde ikke ønsket det, og det hjalp ikke, at Fru Herding var af modsat Mening. Han havde været fast bestemt paa at sejre i dette første Feltslag. Hans Svigermoder maatte føle sig utryg overfor ham, om en passende Ligevægt i Forholdet skulde kunne opretholdes.

Men naturligvis kunde han ikke modsætte sig, at der gik Budstikke til Paarørende og Venner. Og da han desuden færdedes sammen med Anna paa Gader og Stræder, blev enhver Deklaration snart ganske overflødig.

Fru Herding perlede i denne Tid af Iver og Optagethed. Der var Snese af Etikettespørgsmaal, der satte hende i Bevægelse, og saa var det jo ogsaa ligesaa godt at begynde at tænke paa Udstyr med det samme. Hun gav sig til at stifte Bekendtskaber blot for at have Nogen at drøfte Forlovelsens mange Udenomsspørgs-

maal med. Bestandig fløj Næseklemmeren paa og af, mens hun selv føg som en aldrig hvilende Hvirvelvind om de Nyforlovede.

Det rørte hende under disse Forhold kun lidt, at Hansen-Maagerup sagde sit Værelse op. Allersnarest var det hende en Lettelse. Den skikkelige Teolog var i den sidste Tid bleven ganske underlig i sit Væsen. Det lod til, at han slet ikke læste mere. Naar han var inde paa sit Værelse, kunde man i Timevis høre den tunge Lyd af hans Skridt hen over Gulvet, uden Hvile, som en fangen Bjørns. Det hændte ogsaa, at han gik ud ved Sengetid og ikke kom hjem igen før sent paa Natten. Aldrig var sligt sket før. Ja, en enkelt Gang kom han slet ikke hjem før den lyse Morgen — jo, Fru Herding var rigtig bleven saa forskrækket ved den Lejlighed. Hun forsøgte at faa ham til at sidde inde i Stuen, men der sad han bare og hang i Gyngestolen og rokkede saa hjælpeløst frem og tilbage med Overkroppen, saa man kunde blive helt søsyg af at se paa det . . .

Før Jul var han flyttet. Og Bøgs Besøg blev efterhaanden sjældnere og sjældnere.

„Jeg troede sgu for Resten, det skulde have været Dem," sagde Kihler til ham en Dag, da de talte om Forlovelsen. „Men De har nok haft Lyst til at slaa nogle skæve paa fri Haand

endnu, inden De skulde i Seletøjet. Der kan De saamænd ogsaa tidsnok komme. Man skal tage den Fornøjelse, man kan faa, saa længe man er ung, og der er sgu Piger nok, naar en Gang De synes, at nu kan det være nok."

Efter den Tid kom Bøg ikke mere der i Huset.

Men Flyge førte Anna rundt i sin Omgangskres, og hun kom i Selskaber og Teatre. Det flimrede om hende med nye Ansigter og fremmede Indtryk. Tanker, der havde ligget i Svøb hos hende, naar hun gik om hjemme, ene med Moderen — Tanker om Livet, som det vel maatte leves — de foldede sig nu ud i fuld Styrke. Og hver Dag hørte og læste hun Ting, der kom til hende som Svar paa lønlige Spørgsmaal.

Flyge syntes, at hun stedse blev smukkere. Det var, som gennemfarvedes hendes hele Væsen af friske, dunkle Blodstrømme, der sugede deres Styrke fra alt det nye Liv, hun nu gennemlevede. Hun blev sikrere og frejdigere i sin Optræden, ogsaa overfor Moderen. Nu vovede hun at modsige hende, og hun gjorde det med en næsten fornøjet Selvfølgelighed, der ligesom skød al Tvang til Side.

Og Fru Herding begyndte at tale om Ungdommen — Tidens oprørske Ungdom. Men

hun passede at ytre sig i stor Almindelighed, saadan at hun ikke æggede til Modsigelse. Thi hun vidste godt, at bagved Anna der stod Flyge.

Overfor sin Forlovede var Anna fuld af fornøjet Sikkerhed. Hun kærtegnede ham villigt, og hun fulgte ham, naar han ønskede det. Det var, som havde hun altid været vant dertil og aldrig tænkt sig, at det kunde være anderledes.

Men det hændte ikke, at hun selv søgte hans Ømhed. Og aldrig fornam han sit Herredømme over hendes Villie saadan som den første Dag.

Elskede hun ham? Han stillede aldrig det Spørgsmaal aabent til sig selv. I Begyndelsen af deres Forlovelsestid havde det ligget i hans Sind som en sagte bankende Uro. Siden tænkte han ikke en Gang paa, at det en skønne Dag *kunde* stilles . . .

. . . Da det var blevet Foraar, kom Flyge en Dag og indbød Anna og hendes Moder til et Landophold, saasnart der kom Varme i Luften. Ude ved Kysten skulde det være — der fandt de vel et Sted en Lejlighed, hvor de alle tre kunde bo. Om Fru Herding saa vilde holde Hus og bare sige ham, hvad der skulde til? Han fandt det heldigt, at Anna og han i

nogen Tid kunde være uforstyrrede af Fremmede og saaledes lære hinandens inderste Væsen at kende.

Fru Herding rejste nogle sagtmodige Indvendinger. Det var maaske ikke just saa ganske passende, mente hun, at to unge forlovede Mennesker boede under Tag sammen en hel Sommer. Men naturligvis kunde Anna, der havde lidt Blegsot, have godt af Landluften . . . Og efterat Flyge stærkt havde støttet dette sidste Hensyn, gav hun efter.

De kom til at bo i et lille gulmalet Hus lige nede ved Stranden. Der var to Værelser i Stuen til Damerne, og Flyge rykkede ind i Kvistværelset ovenpaa. Fiskerfamilien, hvem Huset tilhørte, havde sammenstuvet sig i et trangt og ildelugtende Rum lige op ad Køkkenet.

Til Huset hørte der en Have, og i den var der et Lysthus, sammentømret af halvraadne, skrøbelige Brædder. Ellers overskyggedes det meste af Urtegaarden af en Syrenbusk, og midt i var der et Bed med en kødfuld Bonderose, omgiven af Tusindfryd. Men op ad Muren paa Huset klatrede en tungsindig og spæd Rosenbusk, der aldrig kom i Blomst.

I denne Have kunde man sidde og se ud

over Søen, der ved Fiskerlejet skar sig ind i en Vig. Stranden skraanede her ganske fladt ud, og naar det var stille Vejr, laa alskens Affald og vuggedes blidt af de kraftløse Bølger, saa en stærk, raadden Duft nu og da bares ind i Haven.

Paa Pladsen mellem Huset og Stranden tumlede sig Dagen igennem Børnene fra Fiskerlejet, Landliggernes saavelsom Fiskernes. Af det vaade Sand i Strandkanten byggede de stolte Fæstninger, eller de trak Strømper og Sko af, kiltrede op og soppede ud i det lave Vand. Men paa varme Dage forslog det ikke. Saa gik Drengene ud paa Molen, der skød sin graa Stenryg langt ud i Vandet. Der klædte de sig af, og under høje Raab plaskede den ene blegrøde Krop efter den anden ud i Bølgerne. Hele og halve Timer ad Gangen kunde de tumle sig, snart i Vandet, snart oppe igen for endnu en Gang at springe ud, føle Legemet suse gennem Luften og Skvættet af Vandet, der lukkede sig over Hovedet. Indtil de blegblaa og dirrende af Kulde maatte op og gav sig til at løbe med den stumpede Skjorte flagrende om sig, frem og tilbage paa Molen for at faa en Kende Varme i Kroppen.

Men inde i Nabohusets Have sad det meste

af Dagen en lille bleg Dreng. Han gik ikke i Vandet, soppede ikke, deltog ikke i de Andres Lege. Han sad bare og blæste paa Mundharmonika, øvede sig taalmodigt atter og atter, til han af det simple og tungsindige Instrument fik frempint en Melodi, hvis tomme Lystighed hans Spil syntes at forvandle til Jammer . . .

Ofte spillede han til sent paa Aftenen. Da lød Mundharmonikaens dirrende Toner næsten som en Graad. Den lod sig ikke overdøve af den højrøstede Passiar i Villahaverne, af de unge Fiskeres Latter, naar de holdt deres Fyraften sammen med Pigerne henne paa Baadpladsen — ikke af Larmen fra de hjemvendende Skovgæster eller af de hæse Brøl fra Sunddamperne, der som svømmende Sagndyr med røde og grønne Ildøjne skød sig frem gennem Sundet . . .

Om Dagen gik Anna og Flyge jævnlig op i Skoven sammen.

De første Dage havde Fru Herding gjort dem Følgeskab. Men længe varede det ikke, før hun opgav det, for hun *døjede* ikke Varme. Den mindste Anstrengelse bevirkede, at hun *flød*, erklærede hun, og ved saadanne Lejligheder varslede hun altid Torden i Luften. Hun blev da hjemme, satte sig gerne med sit

Haandarbejde i Lysthuset og gav sig til at smaasove.

Saa gik de to Forlovede ene. De havde fundet et Sted, hvor der kun sjældent kom Skovgæster men hvor der i Skyggen af fuldtløvede Bøge var en jævn Skraaning med blødt Græs. Der strakte de sig saa, og de kunde ligge og sige ganske ligegyldige Ord til hinanden — Ord, der jog Tankerne bort snarere end at vække dem. Indtil de ogsaa blev trætte af det og nøjedes med at lytte til det evige Sus af Vinden i det store Træs sagte gyngende Grene.

I saadanne Timer dalede der ned over Flyges Sjæl en stille og mæt Tilfredshed. Han syntes, at en saadan mild og sval Forlovelse uden Attraa var Kærlighedens eneste gyldige Maade. Den var som en sagtmodig Plantevækst under en blaa Himmel. Dagene kunde glide hen over den med Sol og Regn — den vilde blive ved at gro saa grønt, suge sin Næring og skyde sine Skud, sunde og uden overflødige Længsler som den selv var.

Naar de skulde hjem, kunde han da fuld af Taknemmelighed lægge sin Arm om Livet paa den unge Kvinde, der skænkede ham denne trygge Lykke. Saadan gik de sammen

henad Vejen, der mellem modnende Kornmarker førte til de lave Hjem under Straa og under Tegl, til Vigen med det grundede Vand, til Stranden, hvor Børnene legede Dagen lang . . .

Da Preben Flyge havde boet i Fiskerhuset en Maaneds Tid, var han ganske gleden ind i Forlovelsens Smulvande. Endnu Vinteren igennem havde af og til en Iling af Attraa, et Sus af hede Ønsker kunnet jage gennem hans Sjæl, naar han var sammen med Anna. Nu var alt sligt forbi. Her ude var han helt i Ligevægt og uden Længsler af nogensomhelst Art.

Og med en vis Glæde mærkede han selv, at han begyndte at blive fed og magelig. Naar han om Morgenen tog med Damperen ind til Byen, kunde han sidde sløvt hen paa Dækket og lade Solen skinne paa sig, til Hjernen døvedes og Lemmerne blev tunge. Det var da altid med betydelig Overvindelse, at han gik i Land og vandrede ad de solhede Gader op i Biblioteket.

„Der er,“ havde han en Dag sagt til Anna, „ikke noget lykkeligere Ord i Sproget end det ikke at gide. Den, der ikke gider, han kommer ikke i Fortræd og han gør ikke Fortræd. Det

er anstrengende at være ond, og det tager paa Kræfterne at være ulykkelig. Naar man ikke gider, saa svæver man over Vandene, og man bliver et godt Menneske."

Og Anna havde smilet til ham, som om hun ganske delte hans Tanker. I det hele taget gik hun i den sidste Tid smilende om og med store, lykkelige Øjne. Hun saa ud, som om hun bestandig var til Fest.

Og Flyge øvede sig hver Dag i ikke at gide. Han holdt med Flid alle Tanker nede, hvoraf der kunde spire en Attraa eller blot et Ønske frem.

Efterhaanden blev det ham ogsaa mindre om at gøre at have Anna ved sin Side. Det var ham nok, at hun var i hans Nærhed, at han kunde søge hendes Selskab naar han vilde. Ja, hun kunde for den Sags Skyld godt have rejst fra ham. Han vilde dog fremdeles være glad, saa længe han blot følte sig tryg paa hendes rolige Hengivenhed.

Sjældnere end før gik han op i Skoven sammen med hende. Naar han om Eftermiddagen var kommen hjem fra Byen, søgte han nu ofte ud paa Molen. Der indrettede han sig et Leje af tørret Tang, trak sin Frakke af, rullede den sammen og lagde den under sit Hoved. Saa kunde han i Timevis ligge paa Ryggen og

stirre lige op i den tindrende blaa Himmel. Sagte Luftninger fra Søen strøg hen over ham som med bløde, kølige Kæmpehænder. Vandet skvulpede fortroligt smaasladrende ind mod Bolværket nedenfor Molen. Og en uhyre, vellystig Døsighed krøb igennem hele hans Legeme.

. . . Det var en Dag, da han havde fri fra Biblioteket og saaledes kunde nyde sin Hvile i endnu flere Timer end ellers. Det var gnistrende solvarmt, og Himmel og Sø svømmede i en Overflod af lyseblaa Lyksalighed.

Han havde netop indrettet sit Leje og skulde nu til at strække sig paa det. Men først sad han lidt over Ende og saa sig om. Hans Blik strejfede det lille gule Hus, fra hvis Skorsten Røgen stod lige til Vejrs som en strittende Ravnefjer, Haven, hvor en lys Kjole skimtedes mellem grønne Buske, de optrukne Baade, hvis uvirksomme Skrog gennembagtes af Solen . . . Ogsaa han havde jo trukket sin Baad paa Land, og Verden var for ham et gulmalet Hus og en Have med Lysthus. Var den tillige Lykke? Vist saa: i al Lykke var der Dovenskab. Kanske vilde han en Gang naa saa vidt, at han heller ikke behøvede disse Ting for at være tilfreds — ja at overhovedet intet i den vide Verden var uundværligt til hans Lykke. Da vilde han sejle som en smuk Luftballon gennem den rene,

saliggørende Lediggangs Æter, stolt, fri, hævet over Jorderig . . .

Men pludselig var der en Stemme, der tæt ved Siden af ham sagde „Sov vel“. En Kvindestemme var det, og den lød, som sitrede der en undertrykt Latter gennem den.

Han rørte sig ikke. Men da det klingende „Sov vel“ blev gentaget, overvandt han sin Magelighed og væltede sig paa Siden hen til Randen af Molens Stensætning. Derfra kunde han se ned paa det lave Bolværk nedenunder.

Der sad en Dame dernede. Men det meste af hendes Person skjultes for hans Blik af en uhyre Havehat med en stor rød Sløjfe. Hendes Fødder var nøgne, og hun sad og dinglede med dem i Vandet. De lignede to smaa hvide Kaniner, der kom frem fra Kjolens Skjul, saa sig nysgerrigt om og løb tilbage igen.

„Goddag,“ sagde han og lo ned til hende.

„Goddag, goddag.“ Hun nikkede op.

„Maa jeg komme ned til Dem?“

„Nej, De maa ikke. De maa ikke saa meget som se paa mig.“

Et Øjeblik efter sad han ved Siden af hende nede paa Bolværket.

„Jeg sagde jo, De maatte ikke.“

„Nej, jeg hørte det,“ svarede han tørt.

Hun havde trukket Fødderne op under Kjolen

og sad og skottede hen til ham med et Blik, der halvt var udfordrende, halvt duggedes af en vaneagtig Blyhed. Hendes Øjne var mørkeblaa og spillede i et lille kækt, næsten fripostigt Ansigt. Hele Skikkelsen var spinkel som et halvvoksent Barns. Men hendes Holdning røbede, at hun var vant til Beskuelse og gerne udsatte sig derfor.

„Nu har jeg nok af det!" sagde hun, da hun havde set lidt paa ham.

„Af hvad?"

„Af Dem naturligvis. Men gener Dem bare ikke, min Herre."

„Det gør jeg heller ikke. Vi er jo paa Landet."

De sad lidt og saa paa hinanden.

„De tillader maaske, at jeg trækker mine Strømper paa?"

„Værs'god."

„Jamen saa maa De vende Ryggen til."

„Hvorfor maa jeg det?"

„Det kan De da nok begribe. — Naa, hvad bliver det saa til?"

Han gjorde, som hun bad ham. Men mens hun iførte sig Strømper og Sko, forsøgte han et Par Gange at vende sig om. Hver Gang udstødte hun et lille Hvin.

„Nu er man Dame til Fingerspidserne — forstaar De.“

„Skal vi sige til Taaspidserne?“

„De er vist en væmmelig En.“

„Maaske. Tillader Fruen, at jeg forestiller mig for Dem?“

„Ja. Fru Ellis Birger — det er mit Navn.“

„Tak, det ved jeg. Herude kender man jo hinanden. Mit Navn er Preben Flyge.“

„Det er Dem, der boer der ovre i det lille Hus?“

„Ja.“

„Keder De Dem ikke morderlig her ude?“

„Jo — Gudskelov. Det er derfor, jeg er her.“

„Det var en rar Fornøjelse. Jeg keder mig, saa Vandet løber mig ned ad Kinderne.“

„Saa kan vi jo kede os sammen.“

„Det kan vi. Men hvad tror De, Deres Kone vil sige til det?“

„Jeg har skam ingen Kone.“

„Ikke det? Sikken et lyksaligt Menneske! Jeg troede for Resten, at den lille Dame, De boer sammen med oppe i Huset . . .“

„Det er min Kæreste!“

„Av! det var næsten endnu værre. Saa er det nok bedst, vi dyer os lidt.“

„Aa — det er en fornuftig Pige, min Kæreste."

„Der er ingen fornuftige Piger til. De maa da endelig ikke opfatte mig som en fornuftig Pige."

„Det kunde heller aldrig falde mig ind."

„Naa — men hvad vil De mig saa? Nu skal jeg hjem — hører De det."

„Allerede?"

„Ja. Hvad vil De saa? Vil De se min Have?"

„Jeg takker."

„Ikke noget at takke for. Den ligner en Mødding. Men De skal faa Lov alligevel. Naar det saa er bestilt, kan De gaa hjem og kysse i Maaneskin."

Med et Sæt var hun paa Benene og entrede op ad Stensætningen. Han fulgte efter. Og sammen gik de ind ad Havelaagen.

Haven var ret stor og gik lige ud til Søen. Men den var yderlig forsømt. Der groede Nelder og Tidsler i frodig Samdrægtighed med Blomsterne i Bedene, og Plænens grønne Græstæppe spættedes af hvid Tusindfryd og af gul Løvetand.

I den halvt tilgroede Gang laa en lille Purk paa Jorden og legede. Han var iført en brun

Fløjls Dragt og Lakstøvler, men Tøjet var forrevet og smudsigt og hans Ansigt og Hænder tilklæbede med Snavs.

„Nej, ligger Truttemand der?“ sagde Fru Ellis og bøjede sig ned over ham. „Sikken en Svend, sikke han kan svine sig til! Er Marie gaaet bort med Kæresten, hva' — og har ladet Truttemand ligge? Det skal Truttemand ikke bryde sig om — naar han bliver stor, skal han ogsaa faa en Kæreste — han skal faa ligesaa mange, han vil ha'e . . . Nej, Mama vil ikke nysse ham — Mama kan ikke li'e Kys, der smager af Snavs — rod han bare videre i Jorden, den er til det samme . . .“

Hun vendte sig til Flyge:

„Ja, her kan De se vores Have. Den er ganske sød — ikke? Men der gror saa meget Ukrudt i den. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre ved det.“

„De skulde luge det bort.“

„Jamen Gud — det kan man da ikke selv gøre. Min Mand er i Byen hele Dagen, det Skind. Og Fiskerne er saa tvære. Der gaar En her med en stor Lap paa — bagpaa. Han har ikke andet end at passe en Gris. Ham har jeg budt en Krone for det; men tror De, han svarede? Han gryntede bare — ligesom

Grisen. Men det er jo noget Svineri, dette her — det ved jeg saa godt. Jeg skulde slet ikke have vist Dem det."

„Aa . . ."

„Nej, det skulde jeg ikke. Man kan ikke være det bekendt i Grunden. De faar heller ikke Lov at komme ind i Lejligheden: der er ikke pænt. Det er ogsaa uheldigt med den Pige, vi har. Den forrige løb fra os til den første — nu har vi faaet en ny her ude, men hun er lige bleven forlovet med En af Opvarterne nede paa Strandhotellet. Saa hun holder Hvedebrødsdage — naturligvis."

„Ja ja — naar De ikke vil have mig ind, saa . . ."

„En anden Gang maaske — naar Birger er hjemme — han er saa rar — han er hos en Sagfører . . . Vil De ikke ha'e noget — vil De ikke ha'e Øl?"

„Nej Tak."

„Vi har heller ikke noget . . . Det er skrækkeligt her paa Landet — man skal gaa saa langt efter alting. Og saa synes jeg, her er endnu varmere end inde i Byen. Der er ikke andet at gøre end at drikke Øl. Og det kan man ikke faa."

„Man kan jo gaa i Vandet."

„I Vandet? Gaar De i Vandet? Er det godt?“

„Ja naturligvis er det godt. De gaar altsaa ikke?“

„Nej. Jeg har ingen Badedragt. Og man kan vel ikke gaa uden? Tror De?“

„Kære Frue — *det* Spørgsmaal har jeg virkelig ikke sat mig ind i.“

„Nu tænker De paa noget uartigt. Fy Dem an, jeg vil ikke se Dem for mine Øjne mere.“

„Aldrig mere?“

„Nej aldrig mere. Nu kan De gaa hjem til Deres lille Kæreste. Det er saadan en lille blond En — ikke? — jeg har set hende, naar jeg er gaaet forbi . . . Hun er for Resten sød — hun er altfor god til Dem . . .“

Flyge gik. Da han kom udenfor Laagen, hørte han hende synge for Drengen:

Kender Du Katinka, hun var Peters Sukkergris —
paa den gode gamle Vis.
Hun var sød, og hun var dydig
men mod Peter var hun lydig
og hun smeltede som Is —
paa den gode gamle Vis . . .

Flyge stod og lyttede. Saa frimodig lød hendes Stemme, saa barnligt uskyldig, at han

for Alvor spurgte sig selv, om ikke hele hendes Væsen skulde være Naivitet.

Men pludselig rev han sig løs og gik hjem.

Han slog ind paa den smale Smøge mellem Fiskerhusene. Naar han gik denne Vej, kunde man ikke fra hans egen Have se, hvor han kom fra. Og ganske uvilkaarligt valgte han da denne Vej fremfor at skraa over den aabne Plads mellem Haven og Stranden.

Hele Aftenen igennem var han livlig. Det faldt ham ikke ind at søge Hvile paa sin sædvanlige Plads ude paa Molen. Han bad Anna gaa en Tur med ham ned gennem Fiskerlejet. Og villig som altid fulgte hun.

Maanen stod blank og rund paa Himlen. Fiskerne kom ud fra Husene og stillede sig med Ryggen op ad Baadeskurene og med Hænderne dybt begravne i Lommerne og udsendte fra de korte Snadder tunge Røgskyer, der lugtede som Baal af visne Blade. Og der kom unge Folk vandrende ned ad Landevejen, og de tog hverandre i Hænderne og gik syngende frem, mens en Harmonika ledsagede dem med slæbende og sørgmodige Toner.

Flyge lagde sin Arm om Annas Liv. Han følte hendes Hoved mod sin Skulder. Og han syntes, at Livet paa en Gang rakte ham en

styrkende og sødt dyssende Drik, fuld af god Glemsel.

Han *vilde* ikke leve det anderledes. *Vilde* ikke lokkes ud i æggende og urolige Eventyr.

Men alligevel klang stadig i hans Øre en Stemme, enkel og spæd men sitrende af en undertrykt, kaad Latter . . .

En Dag, da Flyge sad i Lysthuset sammen med Fru Herding og Anna, traadte Fru Ellis ind ad Laagen.

„Goddag," sagde hun, „jeg fik Lyst at se, hvordan De boer."

Flyge forestillede hende for sin Forlovede og hendes Moder.

„Hr. Flyge kender min Mand," sagde Fru Ellis til Forklaring af det noget overraskende Besøg. Det var paa en Maade sandt, eftersom hun et Par Dage i Forvejen havde forestillet ham for Birger, da han tilfældig havde mødt dem sammen.

„Hvor De har det yndigt her, Fru Herding," blev hun ved. „Vi ligger nu blot paa Landet, fordi vi alligevel skulde flytte. Saa har vi ingen Lejlighed i Byen i Sommer. Ellers havde vi ikke Raad: vi maa jo leve meget økonomisk . . . Hvad er det, De syer der, Frøken?" Hun bøjede sig ned over Annas Haandarbejde. „Hedebosyning — hvad? Hvem der bare kunde

det! Men det er ikke saa let, naar man er saa uheldig at være ved Teatret — og man saa oven i Købet har en lille Dreng, som trænger til Ens hele Omhu."

Fru Ellis saa hen for sig med et forsagende Blik. Hun havde iført sig en tarvelig, mørkeblaa Vaskekjole og en hvid Blondekrave. Haaret var skilt i Midten og strøget glat og puritansk til Siderne.

„Har De Børn?" sagde Fru Herding næsten bebrejdende. „De er jo næsten selv et Barn. — Hvor gammel kan han være?"

„Han bliver saamænd tre Aar til Efteraaret."

„Det er da ikke muligt! Hvor kan De have været gift saa længe?"

„Ork, vi har været gift i tre Aar nu — nej tre og et halvt er det da — næsten fire." Hun slog Øjnene ned og syntes fuld af sød Forvirring.

Men da hun atter hævede Blikket, var det for at bede Fru Herding laane hende noget Smør. Thi hun havde haft det kedelige Uheld, at hun havde glemt at faa Penge af sin Mand, før han tog til Byen. Og her ude holdt man jo ikke af at bede de Handlende om Kredit.

Hun fik Smørret og gik.

„Det var da en sød lille Dame," sagde Fru Herding. „Saadan Nogen som dem, der er ved

Teatret, dem er der ellers ikke noget ved — mange Gange. Det er jo ogsaa et *Liv*, de fører! Man maa jo takke til, at ikke En af Ens Egne er gaaet *den* Vej. Men naar de har den rette Aand, saa kan de jo gaa det igennem. Og hende kunde man da straks se paa, at hun er anderledes end de fleste de er."

„Hun spiller ogsaa i Ingenufaget," sagde Flyge.

„Jeg troede i Grunden snarere, det var Operetten."

„Operette-Ingenuer — det kan gerne være."

Anna forholdt sig tavs. Men det syntes Flyge, at hun saa forskende paa ham og at der i hendes Blik var et lille Stænk af Ironi.

. . . Et Par Dage senere kom Fru Ellis igen. Denne Gang var det Søndag, og som Følge af Butikslukningen var hun kommen i en stærk Forlegenhed for Øl. Der var netop kommet Fremmede fra Byen — ganske uventet. Fru Herding var henrykt over at kunne hjælpe hende.

Næste Gang, hun kom, var Manden med. Hr. Birger var høj, mager og sortsmudset forsoren, klædt i en flunkende, lys Sommerdragt, der gjorde et færdigkøbt Indtryk, og bar Turistsko og Gamascher. Fruen var denne Gang i mørkegrønt Fløjl.

De vilde hilse paa Familien, da de jo nu en

Gang var blevne dens Naboer — og saa takke for de smaa udviste Tjenester.

„Rørt paa Konens Vegne,“ sagde Hr. Birger og slog Hælene sammen. „Hun er vel ikke for slem ved Dem?“

„Det er jo aldeles ikke noget at tale om,“ sagde Fru Herding.

„Nej — ikke hvis De fik igen, hvad hun saa hæderligt laaner af Dem.“

„Jamen det haster da aldeles ikke.“

„De faar det heller ikke. Det bruger hun ikke. Det vilde forfærde mig, hvis hun pludselig en Dag fandt paa det.“

„Aa Du!“ Fru Ellis tjattede ham koket over Fingrene. „De skal slet ikke tro, hvad han siger. Han er altid saa nederdrægtig imod mig.“

„Hun er nemlig,“ blev Hr. Birger uanfægtet ved, „ligesaa fingernem til at have med Penge at gøre som en Vaskebjørn til Sukker. Jeg tror, de virker paa hendes Portemonnæ som Kløpulver. Derfor *maa* hun af med dem. Der har faktisk ikke været et Tikrusdyr i hendes agtede Besiddelse i den historiske Tid. Det finder jeg det retsindigt at sige forud.“

„Aa, De hører da ikke paa hans Snak,“ sagde Fru Ellis.

„Nej, det *var* da ikke godt,“ svarede Fru Herding.

Birger opsøgte efter denne Dag af og til Flyge. Lidt efter lidt begyndte han endogsaa at skænke ham en vis Fortrolighed.

„Ellis er en god lille Pige," sagde han. „Men hun er for kilden i Fantasikirtlerne."

„Hvordan forstaar jeg det?"

„Jo — hun er urolig. Man kan ikke dirigere hende."

„Saa det kan De ikke?"

„Nej det kan man ikke. Hun elsker mig — det ved Gud hun gør, det lille Lam. Men hun kan ikke fatte, at jeg vil have, en Kvinde skal være sagtmodig. Hun tror, hun skal more mig — jeg siger: lad os bare være fri. Vil hun more sig selv — det er noget andet. Men maa jeg saa bede om, hun gør det, naar jeg ikke er til Stede."

„De er meget liberal."

„Det er jeg. Men man gifter sig jo ikke for at faa sine Nerver ødelagt. Gør mig den Tjeneste at holde hende lidt med Munterhed. Jeg kan sgu ikke."

Flyge turde ikke love ham nogen virksom Hjælp. Men naar Birger var i Byen, faldt hans Veje ikke desto mindre jævnlig sammen med Fru Ellis'. Han plejede nu at blive bedt ind i Haven, naar han kom forbi. Der satte han sig

saa ved hendes Side paa en Bænk, mens Barnet fik Lov til at rode i Jorden.

I Lejligheden vilde Fru Ellis derimod stadig ikke have ham ind. Der var slet ikke pænt, blev hun ved at sige.

Men en Dag, da hun ikke var i Haven, betraadte han uden videre de forbudne Enemærker.

Iført en Frisertrøje laa hun paa en Chaiselongue og læste i en gammel Roman med fedtet Bind. Paa Chaiselongens Hovedgærde flød hendes opløste, havannabrune Haar. Rundt om paa Borde og Stole svømmede det med Bøger, Papirer og Rollehæfter, og midt paa Gulvet sad Drengen og forsøgte at synge „O Dagmar“, mens han fægtede i Luften med et gammelt ituslaaet Barometer.

Hun foer op med et lille Skrig.

„Gud, er det Dem! Hvad vil De her! Har jeg ikke sagt Dem, at jeg ikke vilde ha'e det?“

„Jo, det har De. De har Deres Ryg fri. Men Herregud, hvorfor maa jeg ikke se, hvordan De boer? Ens Hjem er dog gerne som En selv. Hvorfor skal man saa skamme sig over det?“

„Det var sgu en nydelig Kompliment! Denne Røverrede — skulde jeg være som den?“

„Ja paa en Prik! Smaa viltre, svirrende, oprørske Tanker. Et klædeligt Negligée. Læsning flydende om i broget Uorden . . . er *det*

maaske ikke Dem? De er selv en Røverrede, meget ærede Frue.“

„Men det klæder mig, vilde De sige. Ikke?“

„Jo netop. Og hvorfor skulde det ikke det? Jeg ved i Grunden ikke, hvorfor en Kvinde skal være ordentlig. Det er dog ellers Manden, der i Tilværelsen betyder Reglen, Loven. Kvinden det er Kærligheden. Men Kærlighed er aldrig regelmæssig, aldrig efter en Snor, end sige pedantisk. Kærlighed er lunefuld, vilkaarlig, op og ned — *skal* være det. — Frue, dersom De vidste . . .“

„Jo Tak, jeg ved det saamænd storartet. Men nu maa De tillade mig at tage en Smule ordentligt Tøj paa.“

„Værs'god.“

„Jamen — naa for Resten: har De set det ene, kan De jo ligesaa godt se det andet med.“

Hun tog Frisertrøjen af og iførte sig meget koldblodigt sit Kjoleliv.

„Nu kan Truttemand gaa ud i Haven og lege,“ sagde hun. Hun tog Drengen om Livet og satte ham udenfor, skønt han brølte i vilden Sky af Arrigskab og sprællede i Luften med sine korte, tykke Ben.

Fru Ellis knappede sit Kjoleliv. Derpaa satte hun Haaret op i en løs Knude og stænkede sig med Parfume.

„Se saa,“ sagde hun, da hun var færdig, „er jeg nu smuk?“

Hun havde nærmet sit Ansigt tæt ind til hans. Og halvt uden at gøre sig Rede derfor trykkede han et let Kys paa hendes Kind.

„Fy, hvor De er uartig,“ sagde hun og slog efter ham. „Hvad tror De, min Birgermand vilde sige om det, hvis han havde været hjemme? Jo, De er sandelig en net Herre!“

Flyge sagde intet. Han gentog med kold og klar Bevidsthed i sit stille Sind de Ord: „Det var dumt, det var dumt!“ Og imens dirrede hans Nerver som en Fortøjning, naar der kastes los.

Men Fru Ellis gik med smaa vævre Trin hen imod Døren. Han fulgte langsomt efter. I den snævre Entré stillede hun sig i Vejen for ham, saa han maatte smyge sig tæt op ad hende for at naa ud i det fri.

Saa gik de sammen ud paa Molen . . .

Men næste Dag kom Hr. Birger over til Flyge. Hans Ærind var at søge en Vennehaand i et pinligt Øjeblik. Nogle Penge, som han havde gjort aldeles sikker Regning paa, var ved et uforklarligt Uheld udeblevne. Og nu stod han der og skulde absolut bruge halvhundrede Kroner, skulde det for al sin timelige og evige Velfærds Skyld. Og da han her ude paa

Landet jo ikke kendte Andre end Hr. Flyge, saa *maatte* han henvende sig til ham trods det, at Bekendtskabet kun var saa løst. Pengene skulde — her svor han dyre Eder — blive betalt tilbage med den mest nøjeregnende Punktlighed.

Og saa skulde han for Resten hilse fra sin Kone . . .

Han *fik* Pengene. Om Aftenen fik Flyge at vide, at Ægteparret Birger var kørt til Byen i lejet Landauer.

Den næste Formiddag gik han og drev ene om nede ved Stranden.

Birgers var øjensynlig ikke kommen hjem endnu. Der var rullet ned hos dem, skønt det var højt op ad Formiddagen. Altsaa maatte de være blevne i Byen om Natten.

I Grunden kom det jo ikke ham ved. Men det kunde dog have adspredt ham en Smule at passiare med Fru Ellis.

. . . Det var en mild, blaahimlet Sommerdag. Der strøg kun en sagte Luftning let og lindt hen over det slumrende, solstænkede Vand. Men om Natten havde det regnet. Og den rene, friske Luft var krydret af al Aromaen fra Havens Blomster og de viftende Træer.

Flyge følte sig til overs og ene. Han havde Ingen at tale med. Thi i den sidste Tid havde han kun søgt Annas Selskab et Par Timer om

Eftermiddagen. Og saa regelmæssig var denne Sædvane bleven ham, at det nu næsten vilde være paafaldende, om han gik ind og satte sig ved Siden af hende paa Bænken i Lysthuset, hvor hun sad og syede.

Han fandt Sæde paa en landtrukken Baad og gav sig til at betragte hende. Over hendes Skød laa bredt et skinnende hvidt Stykke Linned, og han saa hendes Haand føre Naalen frem og tilbage igennem det — frem og tilbage.

Det var Brudeudstyret, hun syede paa — hendes og hans . . .

Og pludselig blev han greben af en stærk Higen imod hende, som hun sad der, halvt skjult af dette bølgende hvide Lin, med de blaa, alvorlige Øjne sænkede mod Arbejdet. At dvæle hos hende vilde være som at sidde ved Bredden af en dyb og sivkranset Sø, under hvis spejlblanke Overflade rene og læskende Kilder altid fornyede Vandet.

Og det Hustrunavn, hvormed han en Gang skulde kalde hende, brusede frem fra hans Sjæls Dyb. Hans Hustru — Kvinden, der skulde føde hans Børn — hun, hvis bløde, varsomme Hænder skulde lægge sig dulmende paa hans Pande, stryge fra den alle stirrende Tvivl, alle flakkende Tanker!

Han gik hen imod hende og bredte Armene

ud. Han vilde sidde hos hende — sidde der hver Dag — ikke vide af nogen Anden end hende, var det end nok saa flygtigt!

Men da han saa hendes Blik rettet paa sig, lod han atter sine Arme synke. Og med en ligegyldig Bemærkning gik han ud ad Laagen, ned til Stranden.

Der blev han ved at gaa frem og tilbage. Den Ro, han en Gang havde fundet der nede, var vegen fra ham.

„Fru Birger er her for at spørge, om vi ikke kunde have Lyst til at se Atletkampen imorgen. Hendes Mand har Billetter."

Anna havde hentet Flyge ind fra Haven. Fru Ellis sad i Sofaen, smilende elskeligt og jomfrueligt.

„Tak — jeg ved ikke — det er elskværdigt af Fruen." Flyges Tone var koldt høflig. „Hvad mener Du, Anna? Har Du Lyst?"

„Jeg vil, hvis Du vil."

„Det vil I naturligvis med Fornøjelse," sagde Fru Herding afgørende. „Det var saa opmærksomt af den lille Frue."

Og hun gik hen til Fru Ellis, der slog Øjnene ned, kyssede hende paa Panden og sagde:

„Er hun nu ikke kær?"

„Gudbevares . . ." Flyge vidste ikke ret, hvad han skulde sige.

„Ja forlovede Herrer kan det nok ikke nytte at komme til . . . Min Svigersøn er ogsaa saa

forfærdelig optagen af sin Kæreste," henvendte hun sig paany til Fru Ellis.

„Det er Ungdommen, Fru Herding. Vi to gamle Koner er nok færdige med at gøre vores Lykke. Men det maa vi tilgive ham."

„Ja, vi maa nok saa. Vi to holder sammen, lille Fru Ellis . . ."

Flyge fik pludselig Interesse for noget, han havde for ude i Haven.

Men Indbydelsen var altsaa modtagen.

— — Udenfor Sportspladsen, hvor Atletkampen skulde foregaa, var der den næste Dag et Mylder af Mennesker. Der kom rullende Vogn paa Vogn, prunkende Landauere, slanke Sulkyer, tungt raslende Charabancer, Drosker, der luntede frem som en jævn Passiar. Tidt maatte de holde stille i lange Rækker, og der var Folk, som rejste sig op fra Sæderne, ubændige af Utaalmodighed, og lod det skylle med Anklager mod Kuskene, der indbyrdes skændtes og som lod Piskene smælde over Hovederne paa de snøftende og stampende Heste. Ind imellem Vognede snoede sig Cyklister som Aal mellem Sildestimer, klemtende, spejdende med vagtsomme Øjne, snart hastende frem foran et skummende Hestepar, snart holdende sig varsomt tilbage.

Med korte Mellemrum kom der nede fra

Jernbanestationen en hel Karavane af Mennesker. Undertiden satte de i Løb for at komme ind og erobre sig de bedste Pladser — uordnet, væltende sig frem som skræmte Faar. Og Træerne udenfor Indhegningen var tæt behængte med Drenge, der var klatrede op for fra dette høje Stade at kunne se over Plankeværket ind paa Sportspladsen.

Herinde saa det endnu mere broget ud. Det skvulpede med Mennesker i Tusindvis, der snart trængtes frem og tilbage og snart blev klemt fast i en tæt Masse af andre Mennesker, saa man knap kunde røre sig. Men over alt dette mørke skinnede de lyse Sommerhatte og Damernes Parasoller som brogede Blomster i alle Farver, og under dem tonede atter Menneskeansigter frem, harmfulde, sløve, taalmodig ligeglade eller begejstrede — et Liv af Ansigter, der spillede i Tusinder af Afskygninger. Uafbrudt summede og surrede Latter og Tale, stemmede sig op til en brusende Larm, brast og begyndte igen som en uhyre, mangestemmet Hvisken, der steg og sank. Undertiden blev der næsten helt stille: nede ved Indgangen arbejdede nogle Efternølere sig igennem Mængden. Man troede, det var Atleterne, som skulde optræde, trængte sig frem for bedre at kunne se og tav af Forventning. Naar man saa opdagede, at man havde taget fejl,

tog Larmen af Stemmerne fat med fornyet Styrke.

Fru Ellis kedede sig.

„Her er virkelig ikke rart,“ sagde hun. „Skal vi ikke hellere gaa hen og faa os noget Øl?“

„Saa faar vi ikke noget at se,“ sagde hendes Mand. „Du er ogsaa saa Satans lidenskabelig. Du skal altid ha'e noget, enten af den ene eller af den anden Slags.“

„Der er jo Ingen, der beder Dig om at gaa med. Har *Du* Lyst til at blive her og omkomme af Tørst og Varme, saa værs'god. Det er mig saa raslende ligegyldigt.“

Flyge sagde intet, skønt hun øjensynligt ventede, at han skulde tilbyde hende Ledsagelse. Han havde taget Anna under Armen. Og skønt det voldte dem Besvær at komme frem i Mængden saaledes, blev han ved at holde hende fast. Han havde paa en Gang faaet en underlig Angst for at slippe hende.

„Gud, hvor De er skrupforlovet,“ sagde Fru Ellis spydigt og med en noget tvungen Latter. „Det er ordentlig rørende — man skulde tro, Kærligheden var frisk fra Fad . . . Johan, skal vi to ikke ogsaa give de Elskende med Hank?“

„Smaa Piger maa være artige, naar de er ude at spasere med fremmede Folk,“ sagde Birger tørt.

Anna havde intet hørt af, hvad der blev sagt. Thi paa en Gang var hendes Opmærksomhed bleven optagen af et Punkt midt i Mylderet.

„Se," brød hun ud og rykkede Flyge i Armen, „er det ikke — jo — er det ikke Bøg?"

„Hvor?" Flyges Stemme lød uvillig. „Nej, det tror jeg ikke."

„Jo — jo vist er det saa — kan Du da ikke se ham? ... Lad os vifte til ham — saa maaske han faar Øje paa os."

Og hun gav sig til at vifte. Først med Parasollen, saa, da det ikke hjalp, med Lommetørklædet.

„Jo — nu har han faaet Øje paa os — nu vifter han igen . . . Nu kommer han hen til os — bare han dog kan komme frem . . . Nej hvad er det? Det var da morsomt: Hansen-Maagerup er med — kan Du se — Hansen-Maagerup . . ."

Virkelig banede i dette Øjeblik Viggo Bøg sig Vej i Stimmelen — med Hansen-Maagerup i sit Kølvand. Han brød hensynsløst paa, skød til Side, vilde bare frem. Hans graa Sommerdragt ætsede sig gennem Menneskemassen. Og i det tomme Rum, der dannedes bag ham, gled Hansen-Maagerup efter, blank af Sved, sortklædt,

med en skyggestærk Straahat skærmende over sig som et mægtigt Tag.

„Frøken Herding!“ sagde Bøg, da han var naaet helt hen til hende, „Frøken Herding! Nej, at jeg virkelig skulde træffe Dem her!“

Han greb hendes Haand og trykkede den. Først saa besindede han sig paa, at der var Andre til Stede, og hilste paa Flyge. Hansen-Maagerup gav dem Haanden, tavst, med bøjet Hoved, som vilde han bevidne dem sin Deltagelse i en eller anden sørgelig Anledning.

Flyge forestillede de to Nyankomne for Birgers. Fru Ellis smilede, da Bøg trykkede hendes Haand.

„Det kan man da kalde et Haandtryk,“ sagde hun.

„Om Forladelse, Frue. Jeg tog maaske for haardt?“

„Nej tværtimod. Jeg kan netop ikke lide at faa fat i en sjasket Pote. Det er ligesom man fik en Klump Fars i Haanden.“

„Den Herre er maaske selv Atlet?“ sagde Birger.

„Det just ikke. Men Idrætsmand er jeg rigtignok.“

„Ja, det kan man jo næsten se paa Dem,“ sagde Fru Ellis. „De holder af Muskler.“

„Nej, det var da en forfærdelig Opfattelse af

Idræt, Frue. Ja undskyld, men Idræt er jo slet ikke Muskler. Det er bare Villie. Det kan ikke nytte, at man har aldrig saa mange Kræfter, naar man ikke er fuldkommen Herre over dem."

„Om Forladelse, Hr. Idrætsmand." Fru Ellis gjorde et lille Kniks. „Om Forladelse."

Oppe paa Tilskuertribunen begyndte man at trampe i Gulvet. Man raabte højt Atleternes Navne. Det var trukket ud over den Tid, da Forestillingen skulde begynde. Og man *krævede*, at de skulde møde frem.

Der var de — man bøjede sig frem over hverandres Skuldre for bedre at se — der — der — nej, det var alligevel ikke dem — jo der — der . . .

Nu kom de. Der blev en smal Rende i Menneskemængden. Et Par ubedækkede Hoveder bevægede sig frem gennem Stimmelen. De svømmede som Korkpropper paa Vandene. Og nu gik der to Mænd op ad Trappen til Forhøjningen, hvor de skulde optræde.

Der stod de i deres lyse, forskelligt farvede Trikot med nøgne, senesvulmende Arme og kraftige, solbrændte Nakker. Jubelen fra Publikum bruste op imod dem.

„Det er sgu Mørbrad," sagde Birger.

Bryderne gav hinanden Haanden. Saa stillede de sig Ansigt til Ansigt som to Tyre, der fælder

Hornene til Angreb. Deres Blik borede sig i hinanden. Og mens de snart vigende snart gaaende rundt om hinanden hver især vogtede paa den mindste Blottelse fra Modpartens Side, søgte de af og til at faa fat paa hinanden.

Undertiden krummede de sig sammen, syntes at samle al deres Styrke til et Angreb. Men atter gled de til Side, og Lemmerne slappedes, mens Øjnene beholdt deres spejdende, gennemtrængende Udtryk.

Paa en Gang tørnede de to store Legemer sammen. Den ene af Bryderne slyngede sine Arme om Modpartens Liv. Han søgte at løfte ham op fra Jorden og saaledes kaste ham omkuld. Benene strammedes og spændtes, som skulde de stemme imod en uhyre Vægt, og to store Hænder greb krampagtigt i Modstanderens Kød som to Rovdyr, der bed sig fast. Og pludselig vaklede begge de to overstærke Mænd. De svajede et Øjeblik frem og tilbage — saa laa de paa Jorden, rullende deres Kødmasser sammen til et eneste Bundt af svulmende Lemmer, af Tyrenakker og sitrende Muskler og strittende Ben . . .

Fru Ellis tindrede af Optagethed. Hun klappede og raabte.

„Nej se dog, se dog! Bravo, Bravo — nu

falder han — han er underst — han *er* underst — nej . . .“

Kæmperne var igen komne paa Benene og trak i en sekundlang Pavse Vejret, mens Øjnene stirrede fjendsk ud af de røde, svedglinsende Ansigter.

„Synes De om det, Frøken Anna?“ sagde Bøg.

„Nej — jeg synes, de ser saa onde ud.“

„Det gør de ogsaa. Det er fordi der er Penge under det. Penge gør altid Folk onde og smaa. De skulde blot have set, om der ikke var noget af den Slags. Saa vilde de have haft et ganske andet Udtryk.“

„Hvor kan De nu sige det?“ Fru Ellis vendte sig om mod ham. „Penge — det er jo netop storartet. Alt det andet er bare dumt. De kan maaske lide Gymnastik og den Slags — hvor man ser nogle fjottede Fyre springe om i Jerseyliv og Underpermissioner — hva'?“

„Ja, det kan jeg netop.“

„Det er sgu ogsaa morsomt! Anstrenge sig uden at faa noget for det — det vil jeg nok sige! Nej dette her — det er noget. De ser saa yndig ædende, gloende gale ud — og sikke nogle Muskler, sikke nogle Mandfolk!“

„Ja det er jo noget for — for dem, der ikke

forstaar sig paa Idræt," sagde Bøg. „Men det er nu alligevel at tage Sporten forfængelig."

Fru Ellis lo.

„Man skulde tro, De var Præst."

„Det vilde jeg ogsaa ønske, jeg var, selv om jeg ikke vilde være af dem med Pibekrave. Men man kan jo præke paa mange forskellige Maader. Jeg vilde nu bare præke om, at man skal *ville* noget. Og det skal ikke bare være saadan noget som at tjene Penge eller blive berømt eller at faa den, man holder af. Det skal ligge helt udenfor alt det. Det er derfor, jeg holder af Idræt, for den vænner Folk til at ville. Jeg har selv træneret til Kaproning — jeg kan forsikre Dem for, jeg tænkte ikke paa Præmierne — og jeg fik for Resten heller ingen — jeg tænkte bare paa at *ville*, ville . . . Og saa føle, at alt det, som stritter imod indeni En, det maa give sig. Det slappes og kryber sammen — til man tilsidst er helt Herre over det . . . Hvordan er det — De er jo ved Teatret, Frue — er De ikke?"

„Haha — nej han er sød — han spørger, om Ellis Birger er ved Teatret — det skulde De ha'e et Kys for . . . Ja gu' er Ellis Birger ved Teatret — og det er godt for Teatret, det samme — i disse sløje Tider . . ."

„Naa ja — saa maa De vel have følt det

samme — paa en anden Maade. For Kunst forlanger jo ogsaa, at man *vil* — uden at man tænker paa noget andet — paa Pengene eller Æren — naar det da er god Kunst . . ."

„Ja, De er fremdeles sød . . . De burde udstilles. — Burde han ikke, Flyge?"

Flyge havde ladet, som om han ikke hørte Samtalen. Men i Smug havde han set, hvordan Anna var helt optagen af Bøgs Ord. Hun lyttede til hvad han sagde, som om det var hendes Sag, han forsvarede. Og nu, da man appellerede direkte til hendes Forlovede, rettede hun sit Blik fuldt af Forventning mod ham.

Han vilde have svaret undvigende. Men det opirrede ham, at Anna næsten bydende syntes at ville lægge Beslag paa hans Mening. Og derfor slog han sig paa Fru Ellis' Parti.

„Ja," sagde han, „Hr. Bøg er jo unægtelig lidt for god til denne Verden. Hvis der overhovedet er Tale om at ville nogetsomhelst, saa har Villien i al Fald ingen Værdi i sig selv. Det eneste, det kommer an paa, er *hvad* man vil. Jeg gad vide, hvordan det skulde være anderledes. For ellers vil man jo ikke andet end at ville. Og naar man i Forvejen vil, behøver man ikke at ville ville, for saa kan man det. Saa i Grunden er det en Selvmodsigelse at ville styrke sin Villie. Man kunde snarere

sætte sit Maal i at se at blive af med den. Jo mindre Villie man har, des færre Fornødenheder har man ogsaa."

. . . Mens han talte, saa han Skuffelsen som en Maske glide ned for Annas Ansigt og gøre det fremmed. Han havde en ubehagelig Fornemmelse af, at hun ligesom stivnede imod ham. Men det var ham ikke muligt at modstaa Fristelsen til at forfølge sin Tankegang.

Og han blev ved at udvikle sit Evangelium om Villiens Svækkelse som det højeste Gode. Blot se at tæmme dette rebelske Dyr, der arbejdede indeni En og som ikke gjorde anden Nytte end at sætte Menneskenes Tilfredshed med Livet paa Spil.

Viggo Bøg vilde svare. Men i det samme rejste der sig i Mængden en uhyre Larm. Fra alle Kanter slyngedes der høje Raab mod Brydertribunen. Tusinder af glødende, ophidsede Ansigter var vendt mod de to Mænd deroppe. Og rundt omkring Forhøjningen opstod der en stærk Bølgegang. Man trængtes, man skubbedes — Kvinder skreg og Mænd bandede og skældte — det saa ud, som vilde man løbe Storm. Og et Par guldtressede Kasketter viste sig oppe mellem Bryderne.

„Fy! fy!" raabte en tyk Mand, der stod lige ved Siden af Hansen-Maagerup. „Føj for Satan!

sikken en Sjover! Sikken en Løjser! Han kværker ham — kan De se, min Herre" — han greb ildfuldt Hansen-Maagerup i Armen — „han kværker ham, den nederdrægtige Møghund! Føj da, føj da, føj da for Satan!"

Og han raabte af al sin Evne op mod Bryderne:

„Slip ham, slip ham, Din Bandittermikkel! Slip ham for Sat'n i hede Helvede! . . . Raav med, min Herre, vi maa raave allesammel — ellers sla'r han ham gustraffeme' ihjel!"

Hansen-Maagerup søgte lempelig at gøre sig fri. Men da det ikke lykkedes, raabte ogsaa han et spagfærdigt „Fy, fy!"

Oppe paa Tribunen havde den ene af Bryderne lagt sig fladt paa Maven med Lemmerne strakt fra sig som en død Tudse. Den, der var øverst, havde plantet sin flade Næve over hans Næse og Mund og søgte paa samme Tid at bryde Modstanden i hans Nakke. Dens Sener svulmede, saa de traadte frem som spændte Tove. Mandens Ansigt var blevet blaarødt, og Øjnene syntes at skulle træde ud af deres Huler.

Fru Ellis klappede.

„Kvæl ham bare! kvæl ham bare!" raabte hun. „Hvor det er dejligt at se paa! Se, hvor han gi'er sig — klem til, klem til!"

Men nu skred Kampdommeren og de Guld-

tressede oppe paa Tribunen ind. Og begge Brydderne rejste sig.

„Jeg vil sige den lille Dame,“ sagde den tykke Mand og vendte sig til Fru Ellis, „at den Slags Ting skulde den Dame ikke sige. Det kunde være, at Vorherre han tog den Dame paa Ordet og gjorde hende selv ulykkelig for det en Gang i Tiden.“

Mandens Stemme bævede, og han aandede dybt af Ophidselse. Fru Ellis lo. Men hun veg alligevel nogle Skridt tilbage.

Lidt efter var Brydekampen forbi. Den ene af Kæmperne havde trykket sin Modstanders Skuldre ned mod Madrassen, og nu rejste de sig begge og gav hinanden Haanden. Saa traadte Sejrherren frem for at modtage sin Hyldest. Den skyllede op imod ham i et Brøl af Stemmer, et rasende Skrig af Begejstring, af udløst Spænding, af brutal Glæde over Styrken. Og Lommetørklæder og Hatte svingedes, mens Manden deroppe, forpustet og udmattet, blev ved at smile og bukke . . .

Saa strømmede Alle mod Udgangen. Fod for Fod naaede man frem under Puf og bidske Ord.

Da man langt om længe var naaet ud i Skoven, vilde Bøg og Hansen-Maagerup straks

tage Afsked. Men Anna søgte at holde dem tilbage.

„Gaar De ikke med os hjem?“ sagde hun. „Mo'er vilde blive saa glad ved at se Dem.“

„Jeg vil helst være fri, Frøken,“ sagde Bøg ligefremt. „Men jeg tænker, vi mødes en anden Gang. Det gør vi ogsaa, det kan slet ikke være anderledes.“

Hansen-Maagerup sagde ingenting. Han stod bare med dirrende Mundvige og fugtige Øjne og saa paa Anna.

Ved den nærmeste Omdrejning af Skovvejen vendte Bøg sig om og svingede med Hatten. Anna stod og saa efter dem, til Træerne havde skjult dem for hende.

Saa gik hun langsomt efter de Andre.

„Sikke to sære Fyre,“ sagde Fru Ellis til Flyge. „Den ene var nok Præst og den anden Degn.“

Og Flyge istemmede hendes Latter.

Ægteparret Birger havde pludselig en Dag forladt Fiskerlejet. En Morgen var Huset, de havde lejet, tomt. Og næsten alle de stedlige Handlende sad tilbage i Vaande: overalt havde Birgers faaet Kredit. Der var endogsaa Tale om, at man vilde sammenkalde et Møde for at forhandle om en mulig fælles Optræden mod de Bortdragne.

Fru Herding gik hver Dag ud for at spørge nyt i denne ophidsende Sag. Hun struttede nu af løftet Harme mod „det Fruentimmer", som hun saa godtroende havde budt velkommen hos sig.

Men Flyge gik om i en Kedsomhedens Døs. Han savnede oprigtigt Fru Ellis. Hendes sorgløse Kynisme havde nu i et Par Maaneder strøget blødt hen over hans Væsen. Nu hun var borte, syntes han pludselig, at en Mængde Indtryk, som han hidtil havde holdt borte, trængte sig ind paa ham med en fordringsfuld og brutal Virkelighed. Aldrig havde han som nu haft

Øje for, hvor ensformigt her var med denne flade Strand, denne evige Tanglugt, disse tvære Fiskere, der drev om med Hænderne i Lommerne og saa uvilligt til Landliggerne — aldrig havde Stuerne forekommet ham saa trange og saa hyggeløse, Haven saa ynkelig og forpjusket . . . Og inde i Nabohaven sad Drengen med Mundharmonikaen, hvis Toner lød som Graad af smaa Børn, og spillede, spillede — spillede hans Nerver sønder . . .

Desuden faldt det endnu i Juli Maaned ind med Regn. Om Morgenen var det Opholdsvejr, men op ad Formiddagen trak Skyerne sammen, og Regnen begyndte at drysse, fin og tæt som et ensformigt, graat Slør. Naar han om Eftermiddagen kom fra Byen, var han halvvaad. Og hele Resten af Dagen maatte han saa sidde med de to Damer i den trange og lavloftede Stue — sidde og spejde ud i det trøstesløse graa — efter en Lysning af Sol, som aldrig viste sig . . . Mange Ord skiftede de ikke, og mest var det om Vejret.

Og efterhaanden som Sommeren led, viste det sig, at Anna mod Forventning ikke havde godt af Landluften. Hun blev atter tavs, som hun havde været det før sin Forlovelse, og som oftest saa hun ud, som om hun frøs. Hendes Øjne blev paany forskræmte og forknytte. Og

det lod til, at hendes Iver for at sy paa Udstyr havde tabt sig.

Fru Herding var utrættelig i at forsikre Flyge, at alt, hvad der fejlede hende, var en Smule Blegsot.

„Hun er jo i saadan en vrippe-værkelig Alder,“ sagde hun. „Det er Blodet, det er galt med — hun skyder for stærkt i Vejret, saa vil det ikke rigtig. Man skal bare ikke tage sig noget af det.“

Men da man var naaet ind i August uden at Forholdene forandrede sig, foreslog Flyge sin Svigermoder og Kæreste, at de skulde opgive deres Sommerlejlighed og flytte ind til Byen. Damerne gik med Glæde ind derpaa. Og faa Dage efter var Beslutningen sat i Værk.

Sjældnere end før kom Flyge efter den Tid i sin Svigermoders Hjem. Han genoptog det Kaféliv, han tidligere havde dyrket. Mest holdt han af at komme paa Kaféen hen imod Aften, naar der var færrest Folk i Lokalet. Saa fik han hele Bunken af Aviser lagt foran sig og læste dem alle. Han gennemgik dem med stor Omhu, men det var uden Lidenskab, at han lod deres Meddelelser og Betragtninger togte gennem sine Tanker.

En Dag, da han som saa ofte sad hen

uden at kunne overvinde sig til at rejse sig og gaa, kom der en ung Mand hen til ham.

Flyge kendte ham: han var Medarbejder ved et udbredt folkeligt Blad. Hans journalistiske Særomraade var Beundring. Han hyldede store Mænd og opdagede unge, frembrydende Talenter. Af og til udgød han ogsaa selv en lille fugtig Digtsamling, som hans Blad priste i svømmende Henrykkelse. Han havde vandblaa Øjne og Lokkehaar og gik om i en stadig forbavset Løftelse.

„Undskyld," sagde han, „er det ikke Hr. cand. mag. Flyge?"

„Jo." Flyge saa træt paa ham.

„Ja undskyld, Hr. Flyge," sagde han, „det er en Sag af nogen Vigtighed, jeg vilde tale med Dem om. Det er en ung Videnskabsmand, Hr. Bøg — Viggo Bøg — jeg saa Dem sammen med ham for nogen Tid siden ved en Brydekamp . . ."

„Ja, jeg kender ham kun meget lidt."

„Det gør heller ikke noget — vi vilde gerne have saa upartiske Oplysninger om ham som muligt . . . De ved maaske, han har gjort en Opfindelse?"

„Nej. Som sagt: jeg kender ham kun meget lidt."

„Jo" — Journalisten tog Plads ved Flyges

Bord — „det skal oven i Købet være en meget opsigtsvækkende Opfindelse. Den gaar ud paa at fremstille Brød af Straa — eller Græs . . . men De maa endelig ikke tale om det, før vi har haft det i Bladet."

„Jeg skal holde tæt."

„Ja for De forstaar, hvor mægtigt det er — man kan knap fatte det, synes jeg."

„Det er jo heller ikke saa lidt."

„Nej, det er det sandelig ikke . . . Og nu var det, jeg vilde bede Dem, Hr. Flyge: vil De give mig lidt om den unge Opfinder — lidt Biografi, nogle Træk af hans Liv? Vi skulde jo ogsaa have hans Portræt . . ."

Flyge begyndte at more sig over hans Iver.

„Ja, hvis jeg kan saa . . . Men oprigtig talt: han er et ganske almindeligt ungt Menneske. Han gør nærmest et lidt ubetydeligt Indtryk."

„Det gør aldeles ingenting — jeg havde netop tænkt mig ham saadan . . . Han er ikke nogen lærd Mand — vel?"

„Nej jeg tror ikke Lærdommen trykker ham. Han har vist knap nok taget sin Eksamen."

„Det er udmærket — jeg kan næsten sige, jeg havde ønsket mig ham saadan. Havde han levet sit Liv i Laboratorier mellem Retorter og Digler — saa vilde det blive noget helt andet: et Sprængstof — eller et nyt Belysningsmiddel

. . . Den, der giver Brød, han maa have gjort sin Opfindelse ude under aaben Himmel — paa en Solskinsdag, tænker jeg mig. Der er han gaaet, og han har følt sig saadan til Mode, at han kunde omfavne alle dem, han mødte. Men allevegne, hvor han er kommet frem, har det skreget imod ham, at der var Mennesker, som var ulykkelige og som sultede. Og paa en Gang er det slaaet ned i ham, at ude paa Markerne der var der Guld — ja mere end Guld: der var det Brød, de skreg imod. Og nu vil han tage deraf og give til dem, der sulter . . .“

„Det er smukt.“

Journalistens Øjne lyste:

„Ja er det ikke? Jeg gaar altid og siger til dem, jeg træffer, og jeg kan ikke lade være at sige det til Dem: jeg er saa stolt af at leve netop nu, netop nu i vor Tid. Jeg kan ikke forstaa, at der er Folk, som har saa mange politiske Bekymringer — Herregud, Frisindet maa da sejre en Gang, og saa synes jeg ikke, det er saa magtpaaliggende, om det sker nu eller vi skal vente nogle Aar. Men se, det at Mennesket nu endelig er bleven Herre over Jorden, bliver det i højere Grad for hver Dag, der gaar — det er det store. At leve nu — det er jo som at være med i en Hær, der rykker frem ustandseligt, ubetvingeligt, og erobrer den

ene Stilling efter den anden. Og De kan tro, Hr. Flyge, endnu inden vi dør, vil vi se en lykkelig Slægt vokse op om os. Det ene af Fortidens Spøgelser efter det andet forsvinder jo — de, der er døde, de døde Profeter og døde Idealer — dem frygter vi allerede ikke mere. Men nu kommer Turen ogsaa til de levende Spøgelser: de store sociale Onder: Prostitutionen, Drikfældigheden, Fattigdommen . . ."

„Og det skal Hr. Bøg bidrage til?"

„Ja — De tror det kanske ikke, og det lyder jo ogsaa sælsomt, sælsomt. Men De skal se alligevel — min Kilde er tilsyneladende ganske paalidelig . . . Sig mig nu bare: hvordan er han? Kender De hans Forhold?"

Flyge begyndte at fortælle, hvad han vidste om Bøg, hans Familieforhold, hans Alder og Fødested, hans Ydre og Sædvaner. Journalisten noterede. Men pludselig afbrød han ham:

„Jamen hans Anskuelser, hans Anskuelser, Hr. Flyge? Forstaar De: det er saa nødvendigt for mig at lære den Sjæl at kende, som hans store Opfindelse er groet frem af. Hvordan tror De, han selv maa se paa den — i Sammenhæng med hele Udviklingen, med Religionen, det sociale Spørgsmaal, den politiske Situation? Hvis Talen var om en Sportsmand, saa vilde Folk have at vide, hvordan hans Legeme var

beskaffent. Nu er han Videnskabsmand — saa er det Sjælen, de ønsker at se."

Flyge lo:

„Hans Sjæl — jeg har paa Ære ikke noget nærmere Bekendtskab til den. Jeg skal ikke en Gang kunne sige, om han overhovedet har nogen."

„Hvordan mener De? Om han har nogen? Det er da indlysende!"

„Han skjuler den i hvert Fald for det meste. Han er overhovedet ikke en Mand af mange Ord."

„Det stille Vand! Det stille Vand!" Journalisten virrede begejstret med Hovedet. „Har De ikke lagt Mærke til, at Flertallet af dansk Ungdom nu om Stunder er et stille Vand? Men De kan tro, den ejer Kræfter. Det vil vise sig en skønne Dag. Der kan endnu i vor Levetid ske Omvæltninger, som Verden aldrig har set Mage til. Da skal De se det stille Vand røre sig. Jeg spørger Dem: hvor tror De da, man vil finde Viggo Bøg? Mellem de Unge naturligvis — mellem dem, der stormer frem! Ikke sandt — det tror De da?"

„Jo, det tror jeg temmelig sikkert. Bestandig mellem de ubeskrevne Blade!"

„Ja ikke sandt — det maa jeg have Lov til at skrive. Jeg er selv — jeg kan godt sige revolutionær — ja paa ingen Maade intolerant

— jeg har Agtelse for enhver Overbevisning — selvfølgelig . . . Men han *maa* være med i Fremskridtet — ikke sandt — det er han . . . De har maaske endogsaa hørt ham udtale det?“

„I hvert Fald har han Anskuelser, som han er temmelig ene om.“

„Virkelig? Det er meget interessant. Saa har jeg ham — fuldstændig. Jeg har netop i Sinde at skrive en Serie Artikler med Fællestitlen „Det stille Vand“. Det skal være om alt det, som gror op fra neden, fra de Unge — i disse Aar, da det kunde se ud, som om der var saa stille her hjemme. Det skal være om Arbejde først og fremmest — og om Tanker — om en ny Sædelighed og et nyt Samfund — forstaar De: i dette stille Vand skal Fremtiden spejle sig som en ny By — et nyt Jerusalem kan man kalde det — med Taarn og Tind. Nu har De givet mig Stof, for Viggo Bøg skal naturligvis være den første, der omtales deri, fordi Brødet er det første af al Ting . . . Bare jeg nu kan faa Lov at skrive meget, rigtig meget — to Spalter, det er det mindste . . . Maa jeg takke Dem for Deres værdifulde Oplysninger og for den store Elskværdighed, hvormed De har givet mig dem . . .“

„Aa, jeg be'er . . .“

Journalisten rejste sig. Men da han var ved at gaa, sagde Flyge:

„Sig mig nu: hvorfor er De ikke gaaet til Hr. Bøg selv om disse Oplysninger?“

„Jeg har været der. Men han vilde ingenting sige. Han vilde gøre det hele til slet ingenting. Det er hans uhyre Beskedenhed.

Men saadan maatte han jo være. Ellers vilde han ikke være det stille Vand.“

Han var ude af Døren. Paa Bordet foran Flyge laa hans Optegnelser, som han havde glemt.

— ———

Fra den Dag, da Anna Herdings Forlovelse med Flyge var bleven bekendt, havde Viggo Bøg og Hansen-Maagerup sluttet sig stedse nærmere sammen.

Ingen af dem kunde sige, hvordan det var gaaet til, men de havde stadig truffet sammen, paa Gaden og i offentlige Lokaler. Og ganske umærkeligt havde de fattet Venskab for hinanden. Fra vidt forskellige Udgangspunkter var de naaet frem til megen Samstemthed. Hansen-Maagerups blide Enfold gled svalende og beroligende hen over Bøgs varme Ungdommelighed, og selv syntes han, at Tilværelsen ligesom blev en Smule rigere og lysere, naar han lyttede til sin Vens iltre Ord.

Oppe paa Bøgs Værelse kunde de da sidde sammen i Timevis, samtalende og rygende.

Hansen-Maagerup skænkede Bøg hele sin Fortrolighed. Han forklarede ham, hvordan han var kørt fast i sit Studium, saa han ikke mere øjnede nogen Udvej. Kanske var det en For-

mastelse af ham, at han nogensinde havde tænkt paa at blive Præst, for han vidste saa inderlig godt, at hans Gaver kun var ringe, og det var sagtens ogsaa derfor, at Vorherre ikke mente at have nogen Brug for ham. Men lige fra han var lille havde den Gerning staaet for ham som den eneste, der nogensinde vilde kunne mætte hans Sjæls Behov. Og hjemme i Landsbyen havde han fra sin tidligste Barndom hørt, at han da nok en Gang blev Præst, saa meget som han hang over Bøgerne . . .

Han huskede saa tydelig den første Gang, han hørte en Forelæsning i det teologiske Fakultet. Det havde sunget i hans Sjæl, og i et Øjebliks Svimmelhed havde det grebet ham, at han var kaldet til at være En af Ordets store Forkyndere, En af dem, der skulde være med at bygge Kirken op paany i en vantro Slægt. Men skaanselløst havde Livet plukket Bladene et for et af hans Forhaabningers grønne Træ, til der nu næsten ikke var flere tilbage. Nu — ak nu vilde det mindste og mest ubemærkede Hedekald synes ham en overvældende Lykke . . .

Bøg havde søgt at genrejse hans Selvtillid. Den maatte jo dog være til at tage, denne Eksamen. Der var saa Mange, der kom igennem den, og sandelig langtfra altid af de mest Evnerige. Saa blot han tog det hele ganske

roligt og skødesløst og var lige glad, om ogsaa et eller andet Fag gik i Skuddermudder, saa vilde og maatte det gaa . . .

Han fik da ogsaa Hansen-Maagerup saa vidt, at han indmeldte sig og gik op til den skriftlige Prøve. Men straks under det første Fag flygtede han — ligefrem reddede sig bort fra Valpladsen over Hals og Hoved. Der var kommet en uimodstaaelig Rædsel over ham, mens han sad og stirrede sig ør paa Opgaven. Og pludselig havde han rejst sig — og var undveget som en Forbryder . . .

Saa indsaa Bøg, at ethvert yderligere Forsøg paa at spore ham gennem Eksamens-Ilden vilde være ørkesløst. Men fra nu af blev han ikke træt af at indskærpe ham, at han maatte kaste sit Studium helt over Bord. Saa længe han blev ved at holde fast paa det, var der intet Haab for ham. Teologien vilde stadig ligge som en overmægtig Byrde over ham — han maatte en Gang se den Sandhed lige i Øjnene. Men Livet maatte da ogsaa sagtens have en anden Plads til overs for ham. Endnu var han ung, og der var nok at tage fat paa. Blot maatte han handle, ikke grave sig ned i Selvopgivelse og umandig Forsagthed.

Og Hansen-Maagerup havde tilsidst med blødende Hjerte givet efter for hans Grunde. I et

Hjørne af sit Værelse havde han en stor Kuffert. I den havde Bøg gemt hans teologiske Bøger og taget Nøglen til sig. Og højtidelig lovede han, at han ikke vilde udlevere den igen, før Vennen en Gang var falden til Ro i en praktisk Livsstilling.

Langt om længe var en saadan ogsaa bleven funden. Hansen-Maagerup var bleven Lærer ved en Skole for forsømte Børn. Her krævedes ikke store Kundskaber, kun en høj Grad af Taalmodighed. Netop en saadan besad han. Han anvendte kun nødig Straf, og da pinte det ham altid saadan, at han i flere Dage derefter kunde være greben af den dybeste Modløshed. Derimod kunde han blive ved atter og atter at indskærpe de samme Grundsætninger, at paavise Velsignelsen ved at gøre det gode og Betydningen af, at man tilegnede sig Kundskaber.

Han følte sig i denne Stilling fuldkommen lykkelig. Hvad gjorde det, at Lønnen kun var liden? De Tilskud, han fik fra Hjemmet, satte ham jo fuldtud i Stand til at tilfredsstille de beskedne Fordringer, han stillede til Livet.

En ny Lykke var det for ham, da han gennem det godgørende Selskab, som havde oprettet Skolen, kom ind i det københavnske Velgørenhedsarbejde. Dag for Dag gik han rundt i Fattiggader og op ad Bagtrapper. Han lempede

sig ind i de Fattiges Fortrolighed, hørte med ubrydeligt Taalmod paa deres Klager, deres sørgmodige eller indsmigrende, bitre eller sleske Ord. Kunde han saa give en Familie Udsigt til Hjælp, saa stormede han glad som et Barn op paa Kontoret.

Men det hændte jo ogsaa, at det ikke var muligt at faa Familiens Forhold til at stemme med, hvad Selskabet satte som Betingelse for Hjælpen. I saadanne Tilfælde følte han en dyb personlig Skuffelse. Han kunde sidde i Timevis og forklare den uheldige Ansøger, hvorfor Selskabet umuligt kunde imødekomme ham. Han udviklede omhyggeligt alle Synspunkter, baade de moralske og de sociale — han vilde saa inderlig gerne, at Afslaget ikke skulde efterlade nogen Bitterhed. Alligevel hørte han ofte onde Ord. Han tog imod dem med lysende Øjne.

Undertiden gled jo ogsaa ved saadanne Lejligheder et Par Kroner af hans egen Lomme ned i den hjælpsøgende Haand. Bagefter følte han gerne Samvittighedsnag. For det var jo paa en Maade at modarbejde Foreningens Grundsætninger — og det bag dens Ryg.

I saadanne Tilfælde kunde han faa Tilbagefald til sin tidligere Modløshed og synes sig selv ganske unyttig. Men ellers følte han sig som efter et langvarigt Sygeleje — fornam Glæden

ved atter at færdes mellem Mennesker og at kunne leve Livet paa lige Fod med dem. Ogsaa i hans Ydre prægede sig den ny Retning, hans Tilværelse havde taget. Han klædte sig ikke mere saa ufravigelig i sort som før men holdt af at boltre sig i en graa Dragt af ungdommeligere Snit.

Overfor Viggo Bøg nærede han en ubegrænset Taknemmelighed. Det gjorde ham saa bitterlig ondt at se, at han vistnok ikke var ganske lykkelig. Han vilde saa inderlig gerne kunne være noget for ham. Men han vovede ikke at spørge ham om, hvad der tyngede hans Sind.

En Dag kom imidlertid Bøg til ham og foreslog, at de skulde leje et Par Værelser i Forening. Det var ham en stor Glæde. Naar de saadan kom til at leve sammen Dag ud Dag ind, maatte vel før eller senere Tilbageholdenheden briste.

De fik da to Værelser i en af Sidegaderne paa Nørrebro. Her slog de sig ned med egen Husholdning, spiste til Middag sammen paa et Spisekvarter og holdt sig selv med Tørkost, som Hansen-Maagerup besørgede købt og anrettet.

Familien, de boede hos, havde ialt fire Værelser. De to til Gaden lejede den ud, mens den selv var sammentrængt i to smaa, mørke Gaardværelser. Manden havde en lille Kontor-

plads, og saa drak han desværre. Konen havde en Gang tjent i større Herskabshuse. Hun var altid saa optagen af Rengøring i Huset, at hun ikke havde Stunder at renholde sig selv. I de to Logerendes Værelser skinnede det af Properhed. Paa alle Møblerne lyste renvaskede hvide Haandarbejder, og den Messing Spyttebakke, der hver Dag blev forsynet med nyt Sand, luede som en Sol.

Længe gik de to Venner udenom alt, hvad der kunde dreje Samtalen hen paa Fru Herding og Anna. Men alligevel laa Emnet Gang paa Gang paa Bunden af deres Samtaler — det sitrede i deres Ord og gav dem en Betydning, som de ellers ikke vilde have. En skønne Dag lod det sig ikke længere holde nede. Og da Annas Navn først var nævnt imellem dem, fandt de begge to en smerteblandet Glæde i hyppigere og hyppigere at bringe det paa Bane. De talte imidlertid om hende som om en Afdød, de begge havde haft kær. De sænkede Stemmerne og ligesom tilslørede hendes Skikkelse med deres Ord. Og Ingen af dem nævnede sine egne Følelser for hende.

Men den Dag, da de tilfældig havde truffet hende ved Brydekampen, fik hendes Person nyt Liv for dem. Det var dem ikke mere muligt at lade hende hvile i en Skygge af halv Glemsel.

Og paa en Gang forstod de, at de maatte betro sig helt til hinanden.

De var blevne enige om at gaa hjem ad Strandvejen. Og der, mens Livet susede dem forbi, mens der rundt om dem støvedes og larmedes og hujedes af den søndagsglade Hob, mens Vogne og Cykler strøg forbi i et evindeligt Tog, gik de to unge Mænd og talte om den Lykke, Ingen af dem nogensinde skulde naa.

Hansen-Maagerup fortalte om sin langsomt fremgroede Tilbøjelighed.

Kanske var Sædekornet til den blevet nedlagt den Dag, han var kommen til at bo hos Fru Herding. Men han havde længe standhaftig kæmpet imod den. Han vidste jo godt, at han kun var lidet egnet til at paavirke en ung Kvindes Fantasi, og selv om Anna alligevel kunde holde af ham, saa vilde det være uforsvarligt af ham at knytte hende til sig, saa længe han ikke havde nogen Udsigt til en ordentlig Livsstilling.

Det havde imidlertid været forgæves, alt det han strittede imod. Naar han om Aftenen sad ved sine Bøger, kunde han ikke lade være at lytte til Klangen af hendes Stemme inde fra Værelset ved Siden af. Den kunde lægge sig saa varmt om hans Hjerte, at han ikke kunde beskrive det, og han kunde blive siddende helt fortabt i det og glemme, at han havde andre

Ting for. Aldrig kunde han nogen Aften bekvemme sig til at gaa i Seng, før han havde hørt Lyden af hendes smaa hastige Skridt i Entréen, naar hun gik ud for at sætte Sikkerhedskæden for, inden hun søgte Hvile.

Han skulde gerne bekende sin Svaghed: tidt og ofte havde han været lige ved at sige hende, hvor usigelig meget han holdt af hende. Men naar det kom til Stykket, havde han ikke dristet sig dertil. Thi han frygtede for, at et saadant Skridt for bestandig skulde berøve ham den Lykke at være i hendes Nærhed.

. . . For Viggo Bøg derimod havde Anna været sammenlevet med Drengeaarenes forsorne Ridderlighedstrang, med den pure Ungdoms vage, sølvglinsende Drømme, med Tyveaarenes fordringsfulde Lykkekrav. I Konfirmationsalderen havde han skrevet lyriske Vers til hende, og han var vokset op i en halvt ubevidst Tillid til, at hun en Gang vilde blive hans. Hans Følelse for hende havde skudt sin stille Vækst Aarene igennem, havde suget Næring af alt det Liv, han levede — groet i Skygge fra den Dag, hun efter Faderens Død rejste bort fra den lille By, og atter følt Solens Blus, modnende og vækkende, da han paany traf hende i København . . . Han havde dvælet i denne Følelse uden nogen hidsig Længsel efter at faa en fuld Af-

gørelse, fordi han havde ment at kunne vente og føle sig tryg . . .

Og nu, da hun kaldte sig en Andens, *kunde* han ikke slaa sig til Taals dermed. Han strittede imod Tanken derom med al den Energi, hvormed den, der føler sig sund, vægrer sig ved at dø. Han maatte sige sig selv, at hun havde valgt frit — han havde ingen Ret til at bebrejde hende noget, ingen Kendsgerninger at støtte sine Forhaabninger paa. Og alligevel — alligevel levede de, fyldte ham, bestemte hele hans Liv. Han kunde ikke frigøre sig for Troen paa, at hun dog en Gang maatte blive hans . . .

Han havde forklaret Hansen-Maagerup alt dette hæftigt, indtrængende, næsten fanatisk, som den gør det, der søger at hverve Tilhængere for at styrke sin egen Overbevisning. Men paa en Gang tog han sig i det. Han var kommen i Tanker om, at den, han talte til, jo selv holdt af Anna. I sin Iver havde han glemt, at hvis det nogensinde skulde times ham at vinde hende tilbage fra Flyge, vilde ogsaa alt Haab for Hansen-Maagerups ydmyge og beskedne Tilbøjelighed være slukt.

Han blev et Øjeblik helt ulykkelig over sin Mangel paa Finfølelse.

Men Hansen-Maagerup bøjede sit Hoved og erklærede, at han havde forlængst opgivet Tanken om nogen Besiddelses-Lykke. Han indsaa, at den Slags Tanker vilde være Daarskab fra hans Side. Kun følte han sig ganske overtydet om, at Anna havde skuffet sig selv, da hun troede at holde af Flyge. Og Gud vilde nok en Dag lade det gaa op for hende, at det var et uværdigt Forhold, hun var kommen ind i . . .

Han var bleven ganske højrød i Hovedet, da han sagde det, og som sædvanlig glinsede hans Næse. Det følte han selv, og han var glad ved, at det var begyndt at skumre, saa Bøg maaske ikke havde opdaget det. Det var ogsaa en Ulykke for ham, at han aldrig kunde beherske sit Ansigt . . .

. . . Længe gik de to Venner tavse — ind gennem Byens Gader, mellem Flokke af hjemvendende Skovgæster, som hastede hjem med store grønne Grene i Hænderne, øre af den friske Luft, der var dem uvant. Og efterat de var komne hjem, blev de siddende oppe, til det blev sent. De talte sammen om Anna, og de talte sammen om Livet — dette sælsomme Liv, der var saa let at komme igennem for den, der ejede Nøglen til dets Hemmelighed, men som lagde tusinde Hindringer i Vejen, naar blot en

enkelt lille Del af dets Maskineri var kommen i Uorden. De følte Trang til at lade deres Ord svæve saa højt over Jordens Runding som muligt, og de lod gyldne Drømme taarne sig, højere og højere, til de halvvejs glemte sig bort fra den Virkelighed, der krævede Kamp.

Da Bøg var gaaet til Ro, blev Hansen-Maagerup endnu i nogen Tid siddende ved det aabne Vindue. Der boblede Latter og Tale op til ham fra sene Aftenvandrere. Og det var ham, som om Sommeren drog forbi dernede og lod sin Hilsen stige op til ham . . .

I den Tid, der fulgte efter, talte de hver Dag sammen om Anna. Det var stiltiende slaaet fast imellem dem, at Bøg maatte og skulde vinde hende. Hansen-Maagerup levede sig saa stærkt ind i den Tanke, at den ogsaa for ham syntes at rumme fuld, personlig Lykke . . . ja, han længtes i higende Uro efter den Dag, da den skulde blive Virkelighed.

Og i Fællesskab dyrkede de da Minderne om den Tid, de begge havde kendt Anna. De viede hende en sværmerisk, from Tilbedelse — som lyste hendes Skikkelse stedse glorie-kranset over deres Liv langt, langt borte fra. Det eneste synlige Minde, de havde om hende, var et Askebæger, som hun en Gang havde

foræret Hansen-Maagerup. Det blev nu ophøjet til Blomstervase og stillet paa Bøgs Skrivebord.

Og Hansen-Maagerup sørgede for, at det hver Dag var fyldt med friske Blomster . . .

En Dag kom der til Bøg et Blad i Korsbaand. Han aabnede det — lidt forbavset. Hans eget Billede stirrede ham i Møde fra dets Spalter.

Han gav sig til at læse — fløj igennem Artiklen. Saa slog han en høj Latter op.

„Nej det er dog for morsomt! Læs det, Maagerup! De har sat mig i Avisen, de har sat mig i Avisen. Og saa er det jo Løgn og Sludder til Hobe . . .!“

„Er det — Opfindelsen?“ sagde Hansen-Maagerup og greb efter Bladet. Han kunde mærke, hvordan hans Hænder rystede, og han turde slet ikke se paa Bøg.

„Naturligvis er det Opfindelsen — men jeg har jo slet ikke gjort nogen Opfindelse. Jeg eksperimenterer ganske vist hver Dag — det ved Du nok — og jeg tror, jeg er inde paa et ganske godt Spor — men saadan noget som det, de her beskylder mig for, det vilde jo være nok til at faa mig paa en Daarekiste! Han har

hørt lidt om, at det er Brødfabrikationen, jeg bakser med — og saa har han lavet hele Resten selv! Det er dog en skabet Knægt!"

Hansen-Maagerup bøjede sig dybt ned over Bladet.

„Jamen," sagde han, „det kan da egentlig ikke genere Dig, selv om nu ogsaa det er noget overdrevent. For det kan jo kun gøre saa meget, at Du bliver bekendt ved det. Og Du ved aldrig, hvem der kan faa dette her Referat eller hvad det er at læse — og hvad Slags Tanker det kan vække . . ."

„Ja, og hvad saa? Naar saa de opdager, at det hele er Løgn og Humbug, saa bliver jeg jo simpelthen til Grin . . . Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre. Jeg tør knap give Møde paa Fabrikken idag — der vil jo staa en Latter om mig — og naturligvis tror de allesammen, at det er mig selv, der har sørget for at faa det dumme Vrøvl i Bladet . . . Der er kun en Ting, jeg ikke kan begribe. Det er, hvordan de Asener har faaet fat i mit Portræt. Det er jo det sidste, der blev taget af mig — det har jeg ellers ikke givet til Andre end Dig og saa . . ."

Hansen-Maagerup saa bedende paa ham.

„Bøg, Du maa ikke være vred, det er mig, der . . ."

„Har *Du* givet ham det?"

„Ja — jeg — han kom jo her op, da Du ikke var hjemme — han bad mig saa meget om det — det vilde være saa nyttigt for Dig, sagde han, om Bladet skrev lidt om Dig. For Du var En af vore dygtigste unge Kemikere — og saa tænkte jeg . . .“

„Hvad tænkte Du?“

„Ja, jeg tænkte som sagt, at det kunde da ikke andet end gavne Dig. Og der var især En, jeg tænkte paa — som muligvis kunde faa det at læse . . .“

„Anna?“

Hansen-Maagerup nikkede. Han havde Taarer i Øjnene. Men Bøg sagde kort:

„Ja, Du har naturligvis gjort det i den bedste Mening. Men fjollet er det alligevel.“

Han greb atter Bladet.

„Men hvad er saa dette her om mine Anskuelser? Jeg er en Tilhænger af den stille Revolution, staar der. Hvad vil det sige? Det griner jo Folk ogsaa af!“

Hansen-Maagerup aandede atter op.

„Ja — det har jeg ikke haft noget med at gøre. Men han mener vel, at Du bare vil det, som godt er.“

„Jamen „den stille Revolution“ — hvad er det for noget? Vil det bare sige, at jeg gaar om og har set mig gal paa det hele men at

jeg aldrig vilde vove min Trøje for at faa det forandret? At jeg er af dem, der gaar og skvaldrer op og som alligevel ikke vil røre en Finger, hvor det gælder om at handle . . .? Ja, jeg ser jo tydelig, hvad jeg har at gøre. Jeg maa straks op paa Fabrikken.“

„Hvad vil Du der?“

„Jeg maa have talt med Direktøren. Jeg maa da forklare ham, at jeg ikke har Spor af Lod eller Del i dette her. Hvad maa han ellers tro! Det kan jo skade min Stilling i allerhøjeste Grad!“

Han gik. Hansen-Maagerup sad tilbage, dybt nedbøjet. Han saa tydelig for sig den Ulykkes-Aften, da Journalisten havde været der for at laane Billedet. Han havde været saa begejstret, havde talt saa varmt og smukt om Viggo Bøg, at man kunde blive helt bevæget derved. Selv forstod Hansen-Maagerup sig jo ikke paa sin Vens Forsøg, og han havde aldrig anet, at de var af en saa uhyre Betydning. Men Journalisten havde gjort saa redeligt et Indtryk, at det var umuligt at nære nogen Mistillid til hans Ord.

Siden den Dag havde han gaaet om og glædet sig som et Barn til den Overraskelse, der ventede Bøg . . .

Og nu — nu forekom det ham, at han kun var sat i Verden for at gøre Fortræd mod dem,

han undte det bedst. Selv havde han aldrig opnaaet noget, men han havde fundet Trøst i, at han dog muligvis kunde være noget for Andre. Nu viste det sig, at hans Iver for at fremme sin bedste Vens Vel kun havde gjort Skade. Han maatte være født med en eller anden Naturfejl, saadan en Slags aandelig Vanførhed, der gjorde, at han altid kom trillende og stavrende ind i Forhold, hvor han blot traadte ned og ødelagde.

Var han blot død! Hvorfor maatte man ikke have Lov at gøre Ende paa et Liv, hvoraf der kun spirede Sorg?

. . . Om Eftermiddagen kom Bøg hjem. Han var forstemt og vred. Som han havde tænkt sig det havde han været til Latter paa Fabrikken. Og det havde kostet ham store Anstrengelser at faa Direktøren bort fra, at det var ham selv, der havde fremkaldt Artiklen for at gøre Reklame. I al Fald maatte han være fremkommen med Udtalelser, der kunde have givet Anledning dertil, havde man sagt. Ogsaa fandt man det mærkeligt, at der kunde tillægges ham revolutionære Anskuelser . . . han maatte dog i det mindste være fremkommen med uforsigtige Ytringer . . . den Slags Ting fandt et Blad vanskeligt paa af sig selv . . . Og man havde

meget bestemt ladet ham vide, at for Revolution var der ingen Brug paa Fabrikken . . .

Hansen-Maagerup turde slet ikke tale til ham mere. Han havde aldrig før set saa harmfuldt og bekymret et Udtryk i hans Ansigt.

I Løbet af Dagen kom der flere Journalister fra andre Blade, der ønskede Oplysninger om den store Opfindelse. Bøg svarede dem alle, at han slet ingen Opfindelse havde gjort. Dagen efter blev der i de forskellige Blade spaset lystigt med Sagen.

— — I den nærmest følgende Tid var Bøg ude det meste af Dagen. Naar han ikke var paa Fabrikken, arbejdede han paa et Laboratorium, hvor han havde faaet Lov at foretage sine Eksperimenter. Han tog sin Mad med: Hansen-Maagerup smurte den til ham. Og han kom aldrig hjem før ud paa Aftenen. Men selv da fik de to Venner ikke talt meget sammen, for Bøg sad endnu oppe i flere Timer, bøjet over Tal og Tegninger.

Hansen-Maagerup spurgte ikke. Men han forstod af sig selv Grunden til al denne anstrengte Flid — forstod, hvor dybt Bøgs Æresfølelse var bleven saaret ved den Latter, den usalige Artikel havde bragt over ham. Nu vilde han have Oprejsning. Han *vilde* gøre en Opfindelse.

Hansen-Maagerup følte sig i sin bestandig prikkende Anger greben af en uimodstaaelig Trang til at gøre Bod. Da han ikke kunde yde Bøg nogen Hjælp, vilde han i det mindste lide med ham. Og skønt han langtfra var nogen Aftenhelt, tvang han sig hver Aften til at blive siddende oppe, til hans Offer — som et saadant betragtede han ham — gik i Seng. Han tog en Bog for sig men læste ikke, sad blot med glippende Øjelaag og vaagede som over en Syg. Naar han da saa ham bleg og overanstrengt sidde ved Skrivebordet, kæmpende for at holde sine Tanker samlede om Arbejdet, følte han Smerten og Selvanklagen bore i sin Sjæl — og fornam en vis blodig Vellyst derved.

Værst var det næsten at komme over de Timer paa Dagen, da han var alene. Saa sad han og arbejdede sig ind i de mørkeste Fantasier om Fremtiden, saa hans Hjerte var nær ved at briste.

Inde fra Værelset ved Siden af hørte han undertiden den fordrukne Mands Stemme. Hr. Jensen var til daglig from som et Lam, men naar han havde været ude og drikke sig fuld, blev han ond og raa, og saa gik det ud over Konen. Man kunde høre ham komme buldrende og trampende ind i Stuen, saa Møblerne raslede over ham.

En Dag var det særlig slemt. Han var kommen hjem op ad Formiddagen, og det lod til, at han var overstadig drukken.

„Svinebæst!“ kunde Hansen-Maagerup høre ham raabe til Konen, „Svinebæst! Er det et Hjem, spør' jeg, er det et Hjem? Eller er 'et en Kvægstald? Hva'? Kan Du ikke svare? Er det ægteskabelig Lykke? Jeg gi'er Fa'en i saadan et Ægteskab!“

Fru Jensens Stemme hørtes, frygtsom og slæbende:

„Herregud, lille Jensen — Herregud, lille Jensen — tag nu dog inte saadan paa Vej. Vil Du int' ha'e Kaffe — hva' — en lille Slant Kaffe?“

Men Jensen vilde ikke have Kaffe.

„Hold Kæft!“ brølte han op. „Hold Kæft! Hvem er det, der er inde i Sovekammeret? Hvem er det, der er inde i Sovekammeret, siger jeg!“

„Der er Ingen i Sovekammeret, lille Jensen — der er Ingen i Sovekammeret!“

„Det er Løgn! . . . Jeg vil ikke ha'e Rodemesteren i Sovekammeret . . . jeg vil ikke . . . Han skal blive i Entréen . . . Nu skal jeg . . .“

Han larmede hen over Gulvet, og der hørtes Lyd af Porcelæn, som gik itu . . . Derpaa Fru Jensens graadkvalte Stønnen:

„Aa Herregud da . . . aa Herregud da . . . aa Herre — Herregud da . . .“

Hansen-Maagerup følte Blodet strømme sig til Hjertet. Her var dog muligvis en Opgave for ham: han maatte se at skaffe den stakkels Kone derinde Fred. Naar han optraadte med venlig og deltagende Bestemthed, vilde det dog maaske kunne lykkes ham at tale den ulykkelige Jensen til Rette.

Han bankede paa og traadte ind i Stuen. Jensen sad stolt, med en Mine som en Fyrste, midt i Sofaen. Hans Kone laa paa Gulvet og opsamlede Skaarene af en ituslaaet Blomsterskaal.

Jensen slog ud med Haanden.

„Goddag, min Herre,“ sagde han nedladende. „Her ser De Kvinden i sin Fornedrelsestilstand. Men træd kun nærmere . . .“ Og til sin Kone udslyngede han endnu et foragteligt: „Svinebæst!“

Hansen-Maagerup vilde begynde at tale godt for den fulde Mand. Men i det samme rejste Fru Jensen sig op i sin fulde Højde. Hendes Øjne var onde, og hun var ganske bleg.

Hvad han vilde? Om han ikke kunde lade dem være i Fred? Fordi de var nødt til at leje de to bedste Værelser af Lejligheden ud, havde de vel nok Lov til at være i deres eget Hjem! Og hvordan hendes Mand havde det og hvad

han lavede — det kom vel Ingen ved. En anden En var vel ogsaa et Menneske — eller var man det ikke?

Hansen-Maagerup blev saa betuttet, at han følte sig ganske svimmel.

„Men lille Fru Jensen,“ mumlede han, „lille Fru Jensen dog . . .“

Men Fru Jensen vilde intet høre. Hun blev mere og mere ubændig. Under Graad og tænderskærende Raseri lagde hun hele sit Livs Ulykke blot, slyngede med næsten kynisk Aabenhed dette fremmede Menneske i Ansigtet, hvor nedværdiget og ussel hendes Tilværelse var. Hun var lige glad, hvad der blev af hende — der var ikke andet til for hende end Ulykke. Men hun vilde ikke lade sig fornærme — og saa kunde han for Resten gøre og sige, hvad han vilde — og han kunde sige op og flytte lige paa Minuten — og om Værelset saa skulde staa tomt — det var hende lige kært. Men komme her og genere Folk — føj — føj!

Hun spyttede. Men henne i Sofaen sad Jensen og sang „Den tapre Landsoldat“.

. . . Da Hansen-Maagerup igen sad inde hos sig selv, var han endnu længe efter ganske fortumlet.

Om Eftermiddagen holdt der en Hospitals-

vogn udenfor Huset. Han saa fra Vinduet, at Jensen blev ført ned i den og kørte bort.

Hvor Livet dog var en uendelig Sorg — og hvor haabløst at kæmpe imod den! Og alligevel kunde han ikke forholde sig rolig, hvor der syntes ham at være noget godt at udrette.

Nogle Dage senere stod Hansen-Maagerup udenfor Fru Herdings Dør.

Der var kommet en besynderlig Uro over ham. Han *maatte* tale med Anna — se at faa Rede paa, hvordan hendes Sindsstemning overfor Flyge i Grunden var, og maaske faa Lejlighed til at bringe Bøg og hans Forhold paa Bane. Hvad han vilde opnaa dermed stod ham ikke ganske klart. Men da Tanken en Gang var kommen op i ham, lod den ham ikke have Fred, før han bragte den til Udførelse.

Med bankende Hjerte gik han op ad de kendte Trapper. Han tænkte paa, om der mon nu boede Nogen i hans gamle Værelse. Maaske stod det tomt — det var i Grunden højst sandsynligt. Hvor glad vilde han ikke have været, om han nu selv havde kunnet flytte ind i det — og om saa alt det, der var sket i Mellemtiden, kunde gøres usket. Ingen, ingen taabelige Ønsker om at vinde Anna for sig selv

skulde da nogensinde plumre hans fredelige Venskab med hende.

. . . Der lyste Navnet Herding ham i Møde fra Dørpladen. Hans Ben kom til at ryste under ham. Det varede længe, inden han fik samlet sit Mod saa vidt, at han kunde strække Haanden ud og trykke svagt og frygtsomt paa det elektriske Ringeapparats Knap.

Lidt efter stod Anna foran ham.

„Nej, Hansen-Maagerup!“ sagde hun og gav ham Haanden, „det var da morsomt, at De endelig en Gang vilde se op til os!“

Det forekom ham, at hun saa ned ad Trappen som for at se, om der ikke var Nogen med ham, og at hendes Tone var en Smule skuffet, da hun gentog:

„Nej, det var da morsomt!“

Han blev ført ind i Stuen. Der sad Fru Herding ved Vinduet, og i den amerikanske Gyngestol laa Klavs Kihler i Overtøj og med Hatten paa Hovedet, fægtende med Stokken i Luften.

Fru Herding rejste sig og hilste. I en lidt fornærmet Tone spurgte hun, hvorfor han saa længe ikke havde set op til dem.

Kihler derimod blev liggende.

„'Da, meget ærede,“ sagde han. „Undskyld, at jeg bibeholder min Stilling. Længe siden, vi

har krydset hinandens Baner — ikke sandt? Jeg tror ikke, jeg har haft Æren siden den Dag, De ved — i Abehuset — da den gik af mellem min Nièce og Biblioteksraaden."

„Du ved jo godt, at det ikke var i Abehuset, Onkel," sagde Anna.

„Naa ja — det er sgu lige meget — saa var det hos Rovdyrene — eller Pelikanerne. Der var i al Fald hvad man kalder Forlovelsesstemning i Luften."

„Klavs!" Fru Herding søgte at spidde ham med sit Blik. Men Kihler saa lige ud i Luften og lod sig ikke anfægte.

„Ja hvad Fa'en," sagde han, „et Dyr kan sgu være ligesaa godt som et Menneske. De skaber sig bare ikke. Hvad siger De, Ærede?" — han vendte sig til Hansen-Maagerup — „De har nok ikke faaet Guld om Kloen endnu, hva'? De lever fremdeles i enlig Stand, forsaavidt det nu en Gang staar til et Mandfolk?"

Hansen-Maagerup sad højst ulykkelig paa Kanten af en Stol. Han var blussende rød og vidste ikke, hvad han skulde svare.

„Jeg troede sgu for Resten en Gang," blev Kihler ved, „at De gik paa Frierpoter her i Huset. De saa sgu saa brandfarlig ud, naar De her kom gaaende ind i Stuen om Aftenen med Hodet paa Siden og Konfirmationsbukserne

paa. Men det var naturligvis ikke andet end Husvarme. Det kender vi jo nok, det er for Resten noget, man skal tage sig i Agt for."

„Nej hør nu, Onkel Kihler," sagde Anna med funklende Øjne. Hun rødmede om Kap med Hansen-Maagerup.

„Hvad Fanden — det behøver Du da ikke at tage Dig af, min Pige. Du kunde jo ikke gøre for det. Og nu, da Du er en forlovet Pige, kan Du vel nok taale, at man skæmter en lille Smule med Dig . . . Vi havde det for Resten rart sammen den Dag hos Dyrene. Hvad var det nu, han hed, der var med — det lille Menneske?"

„Det er vist Viggo Bøg, Onkel mener," sagde Anna. Hendes Rødme vilde slet ikke fortage sig.

„Ja, det er rigtigt — saadan var det nok, han hed. Hvad var det, jeg saa om ham for nylig? Det var nok noget med en Opfindelse, han skulde have gjort. Men saa bagefter saa kom det for en Dag, at den var nok ikke af ham selv. Han havde li'saa stille hugget hele Kodillen et eller andet Sted, tror jeg . . ."

„Der tager De aldeles fejl, Hr. Kihler," sagde Hansen-Maagerup med fast Stemme. „Bøg har aldeles ikke givet sig ud for at have gjort en Opfindelse, som ikke han i Virkeligheden har

gjort — saadan noget *kunde* han aldrig gøre! Han er Hæderligheden og Retskaffenheden selv — det vil jeg bare lade Dem vide!"

„Hov — hov — bid mig ikke! Jeg siger jo ikke andet end som hvad jeg har læst om i Bladene. Man har jo da en Presse til det samme."

„Jamen noget af den Slags har der aldrig staaet i Bladene. Der stod . . ."

„Ja mig er det sgu for saa vidt lige revnende, hvad der stod eller ikke stod. Jeg erindrer bare, at der var nogen Muggendom ved Historien."

„Jamen det var der slet ikke. Bøg har ingenting at bebrejde sig — ikke det mindste!"

Og nu fortalte han det hele saadan som det var gaaet til. Med Ord, der snublede over hverandre af Iver, skildrede han Bøgs Kamp for at naa frem, hans Dygtighed, hans Uplettethed, hans Beskedenhed — hans Harme over at være bleven dragen offentlig frem. Og tilsidst beskrev han, hvordan han hver Dag arbejdede for at den Opmærksomhed, der var bleven vakt om hans Navn, ikke for stedse skulde hvile paa ham som en uafrystelig Vægt, der vilde kunne trykke ham til Jorden — hvordan han nægtede sig al Adspredelse, bare stræbte og sled

for det, der nu syntes ham at være en Æressag.

Han havde rejst sig op og understregede sine Ord med store, indtrængende Haandbevægelser. I flere Dage havde han gaaet og tænkt over, hvordan han skulde forme dette Forsvar for sin Ven, naar Lejlighed gaves. Derfor var det efterhaanden blevet til et helt sammenhængende Foredrag, og han afleverede det med et Fynd og en Varme, der ellers var hans forlegne og frygtsomme Natur fremmed.

Han kunde ogsaa godt mærke, at hans Ord gjorde stærkt Indtryk paa Anna. Hele Tiden havde hendes Blik hængt ved ham — han havde en Fornemmelse, som om hun rent fysisk sugede til sig alt, hvad han sagde. Men da han tav, sad hun og saa ud ad Vinduet. Og der var ganske stille i Stuen.

„Ja det var jo naturligvis en anden Sludder," sagde Kihler. „Fanden kan ogsaa hitte ud af alt det Avispjadderi. Disse Journalister gaar jo og lyver En Bukserne fulde hver eneste Dag — undskyld jeg siger det. — Naa, nu maa jeg for Resten stikke af. Venter vi Kæresten idag?"

„Vi ved ikke, om Flyge kommer," sagde Fru Herding. „Det er for Resten underligt

af ham — han har slet ikke været her i den sidste Uge."

„Ja saadan gaar det," sagde Kihler. „Varmen den fordamper jo så småningom . . . Har han ikke talt om Bryllup endnu?"

„Nej" — Fru Herdings Ansigt strammedes — „det har han ikke."

„Vi har jo da ogsaa Tiden for os endnu," sagde Anna. „Begge to." Tonen var næsten harmfuld.

Kihler gik. Hansen-Maagerup vilde tage Afsked med det samme. Men Fru Herding vilde paa ingen Maade tillade ham det. Nu da han endelig var der, maatte de have en Passiar sammen om de gamle Dage, de gamle Minder.

Og Hansen-Maagerup blev ved at tale. Ikke om den sidste Tid, han havde boet hos Fru Herding — den var i dette Øjeblik ikke mere til for ham. Men om alle de Aftener da de havde siddet sammen og passiaret — kun de tre, som nu igen var her i hinandens Selskab. Det havde været Hjem — Hjem for ham, der aldrig selv vilde faa noget — Lunhed og blød, kærtegnende Hygge.

. . . Hvor han godt huskede den første Aften, han kom der — den Aften, da han flyttede ind. Frøken Anna var den Gang lige

bleven konfirmeret. Den lange Kjole havde været hende saa ubekvem — det saa ud, som om hun hele Tiden vilde sparke den af sig. Da han kom ind i Stuen, havde hun siddet henne i en Krog af Værelset ved et lille Bord og spillet Skrabnæse med sig selv, og han var ganske uvilkaarlig kommen til at sige Du til hende. Men det varede jo ikke længe, før han opdagede, at hun var en voksen Pige . . .

Der gik for Resten nogen Tid, inden de rigtig blev bekendt med hinanden. I Begyndelsen flygtede hun gerne ud af Stuen, saa saare han viste sig derinde.

Saa kom de mange Aar, da han havde siddet og heiset med Teologien, stønnet under en Byrde, der tvang ham stedse dybere i Knæ. Det var saa lang og graa en Tid for ham, naar han nu tænkte tilbage derpaa — saa ensformig som Regn, der drypper og drypper. Men frem af alt det graa dukkede den ene Aften efter den anden — alle de Timer, da han havde siddet inde i denne Stue og mærket, at der dog var Nogen, der havde noget til overs for ham. For det var jo i Grunden slet ikke for at spille Kort, han var kommen derind. Det var for at være hos Mennesker. Og hver Søndag Aften syntes han, han havde saa meget

at tale med dem om. Han vidste somme Tider slet ikke, hvordan han skulde faa det sagt altsammen.

Flyges Navn nævnede han slet ikke — talte ikke om de Aftener, da han havde været Fjerdemand ved Whistbordet. Men saa var det, Bøg var begyndt at komme der. Hvor han havde været ung, hvor han havde været glad! Han sprang altid op fra Stolen og gav sig til at gaa frem og tilbage, naar han blev ivrig — og ivrig det blev han i næsten enhver Samtale, han førte. Men der var ikke ærligere Menneske til end han, og han gik aldrig med forud fattede Meninger til noget. Ak ja! nu gik han jo der og halvvejs sled sig sin friske Ungdom ud af Sjælen. Og saa var han saa alene — for en gammel Vens Selskab kunde jo ikke være noget virkeligt for ham. Han var netop af den Slags, som skulde have Mennesker om sig — Mennesker, han kunde være god imod. Han havde saa varmt et Hjerte, saa rig en Kærlighedstrang!

Hele Tiden havde han rettet sine Ord til Fru Herding. Anna sad endnu henne ved Vinduet — tavs. Men han følte, at de ogsaa naaede til hende. Han havde en Fornemmelse, som om han talte fra en Prækestol.

Fru Herding vilde, at han skulde drikke en Kop Kaffe med dem. Og trods hans Indsigelser gik hun ud for at besørge det dertil fornødne. Saaledes blev han ene med Anna.

Da saa han hen paa hende. Hendes Udtryk var bedende, næsten angst. Pludselig skjulte hun sit Ansigt i sine Hænder. Og mellem hendes Øjenvipper piplede de blanke Taarer frem.

Han blev paa en Gang glad bevæget og ulykkelig forlegen. Han kunde ikke finde Ord, vilde ikke saare, kunde ikke trøste. Halvt uden at vide, hvad han gjorde, gik han hen til hende og strøg hende med sin store Haand varsomt, varsomt over det bløde Haar.

Hun satte sig ikke imod det. Mere og mere knugedes hun af Graad. Hun søgte at staa imod men fandt ikke Styrke dertil. Smerten var over hende, og den sitrede gennem hendes Legeme, bøjede det sammen som i Krampe. Hansen-Maagerup forstod, at hun *maatte* græde, at det var bedst for hende saadan. Alligevel fyldtes hans Hjerte af en uendelig Medfølelse. Han var lige ved at græde selv.

Men da Moderens Skridt hørtes, rejste Anna sig og gik ind i Værelset ved Siden af, pludselig og uden et Ord.

„Hvor er Anna?“ spurgte Fru Herding, da hun fandt Hansen-Maagerup ene i Stuen.

„Hun gik," svarede han, opreven og skælvende af daarlig Samvittighed. „Hun var bleven noget nervøs."

„Ja, det kommer jo saadan af og til. Men det gaar vel over med Tiden."

Og hun gav sig til at skænke Kaffe.

Fru Herding kunde ikke lade være at beklage sig saa smaat over Flyge.

Gud, han havde jo saa mange gode Sider — det skulde hun aldrig nægte. Han var virkelig saadan et solidt Menneske — og saa opmærksom ogsaa. Men hun kunde ikke lade være at finde det mærkeligt, at han slet ikke syntes at tænke paa Bryllup. Ja, hver Gang hun drejede Samtalen hen derpaa, var det ligesom han gerne vilde bort fra Emnet.

Han var dog saadan stillet — det vidste hun — at han kunde stifte Hjem naarsomhelst. Ved Biblioteket kunde han ikke vente Forfremmelse de første Aar, saa i den Retning var der heller ikke noget at vente efter. Desuden maatte han være fuldkommen paa det rene med, at hans Svigermoder sad i smaa Kaar og at det faldt haardt for hende at forsørge den voksne Datter. Men hvorfor tøvede han saa? Straks da han var bleven forlovet, havde han erklæret, at han

ikke holdt af lange Forlovelser. Nu syntes han fuldstændig at have forsonet sig dermed.

Det var virkelig saa kedeligt med ham. Nu var Udstyret næsten ganske færdigt — det laa og fyldte op i alle Gemmer. Hun vidste slet ikke, hvad hun skulde stille op . . .

Det var for Hansen-Maagerup, hun aabnede sit Hjerte. Han var efterhaanden atter bleven en hyppig Gæst i hendes Hjem. Ikke sjældent gik han derhen i Mørkningen for at faa sig en Passiar. Han havde vakt stor Deltagelse hos de to Damer for sit Arbejde for Velgørenheden, ja undertiden fulgte Anna med ham paa hans Undersøgelses-Ture. Fru Herding var glad derover: hun fandt det saa kvindeligt, at en ung Pige stillede sig Opgaver i Barmhjertighedens Tjeneste. Og naar han gik med hende ved sin Side, følte han sig gennemskinnet af en stille Glæde, som han aldrig før havde kendt.

Om Bøg talte de nu kun sjældent. Hansen-Maagerup havde selv en Fornemmelse af, at han en Gang for alle havde forsvaret hans Sag saa godt, han formaaede, og at alt, hvad han kunde føje til, snarest vilde svække det Indtryk, han havde fremkaldt. Og Anna nævnede aldrig af sig selv hans Navn.

Men for Fru Herding var det en stor Lise,

at hun havde fundet En, til hvem hun kunde betro sine Bekymringer angaaende Flyge.

Han søgte i Begyndelsen at slaa dem hen og at trøste hende med, hvad han kunde finde paa. Men da han i nogen Tid havde tænkt over Sagen, kom han til det Resultat, at han gjorde Uret deri. Det var sikkert bedst baade for Anna og Flyge, om de blev drevne frem til et afgørende Valg. Kun derigennem vilde de faa fuld Klarhed over, hvordan de stod til hinanden. Naar det kom til Stykket, vilde de maaske begge vige tilbage for at binde sig til hinanden. Og Bruddet vilde være der.

Han opmuntrede da af al Kraft Fru Herding til at holde Flyge til Ilden. Og hun lovede ham, at om det blev nødvendigt, vilde hun rentud kræve, at han skulde give klar Besked.

Flyge selv traf han kun sjældent der i Huset. Og han havde paa Fornemmelsen, at han med Flid undgik at blive alene med ham.

Men en Aften kunde det ikke undgaas, at de kom til at følges ned ad Gaden, da de skulde hjem.

De var længe uden Ord. Flyge gik og nynnede. Hansen-Maagerup tænkte et Øjeblik paa, om han skulde gaa lige løs paa det, der dog laa dem begge paa Hjerte, og spørge ham, hvad i Grunden hans Mening var med Anna.

Men han vovede det ikke. Det var ikke sagt, at Tiden var moden dertil.

Men omsider fandt han dog, at han burde gøre Begyndelsen til at bryde Tavsheden.

„Ja,“ sagde han, „det er længe siden, at vi to rigtig har faaet talt sammen, Flyge.“

Han kunde ikke gøre for, at hans Stemme fik en egen bedrøvet, næsten bebrejdende Klang. Og Flyge standsede med et Ryk.

„Jeg vil sige Dig paa Forhaand: jeg afskyr Opgør,“ sagde han hæftigt. „Jeg har nok set, at Du har gaaet om og set engleligt forarget paa mig — Du og min Svigermo'er . . .“

„Men kære Ven — kære Flyge . . .“

„Jo — jeg ved det. Naa ja — jeg indrømmer ogsaa, at Du har nogen Grund til at udspy mig af Din teologiske Agtelse. Jeg optraadte som Din Ven — Du skænkede mig Din Fortrolighed — og samme Dag forlovede jeg mig med den Pige, Du holdt af. Men nu kan Du tro mig eller lade være, ligesom Du vil: i det Øjeblik, jeg talte med Dig, vidste jeg ikke, at jeg selv nogensinde kunde komme til at holde af Anna. Du ved jo, hvordan jeg tænker og føler: jeg tror, at alting her i Livet beror paa Tilfældigheder. Det *var* en Tilfældighed, at jeg blev forlovet med hende, Ingen af os havde før det Øjeblik tænkt paa noget saadant. Men naar

først Afgørelsen er der, saa nær, at den kan gribes, saa viser man den ikke fra sig. I mange Tilfælde *kan* man det ikke."

„Du skal heller ikke bryde Dig det mindste om mig mere," sagde Hansen-Maagerup sagtmodigt. „Bare Du nu selv er rigtig lykkelig."

De gav sig igen til at gaa.

„Lykkelig," sagde Flyge roligere „— ja paa en Maade er jeg naturligvis lykkelig. Jeg har truffet et Valg — jeg nyder min egen mandige Beslutsomhed. Saa snart man bare gaar og venter paa noget, der skal ske, selv om det i Grunden slet ikke er noget, man ønsker, saa er Nerverne i Uro. Man føler sig revet ud af de daglige Fuger, af alle sine Vaner rent ud sagt. Naar saa Afgørelsen er truffen, ligegyldigt hvordan, saa faar man Fred. Det maa vel være det, man kalder Lykke."

„En fattig Lykke, synes jeg."

„Mon Livet har den rigere?"

„Ja men saa hun — Din Forlovede?"

„Hun! Jeg tror ikke, hun beklager sig. Hun længtes efter Lys og Luft, men hun turde ikke selv kæmpe sig frem til det. Saa kom jeg og tvang hende dertil. Nu har hun faaet Ro."

„Og hendes Kærlighed — den er Du sikker paa?"

„Sikker — nej. Jeg ved ikke, om hun føler

noget af den Slags. Ikke en Gang, om hun overhovedet magter den Følelse."

„Men om der nu . . ."

„Om der kom en Anden, hun holdt af, vilde Du sige. Men det gør der ikke. Du skal lægge Mærke til, at der er meget faa Mennesker, der har Evner til de saakaldte store Følelser. De elsker den Religion, det Land, de Forældre, Søskende, Tanter og Kusiner, den Mad og de Digtere og det Væsen af det andet Køn, som man har vænnet dem til at dyrke. Andet falder dem slet ikke ind, med mindre da Maden er rent uspiselig og Digterne fuldkommen idiotiske og Væsenet af det andet Køn river Øjnene ud af Hovedet paa dem. Anna svigter ikke, og hun vilde ogsaa blot blive ulykkelig, hvis hun gjorde det."

„Jeg kan ikke lide saadan Tale, Flyge. Det vil jeg sige Dig, det kan jeg ikke. Jeg synes ligefrem, Livet ikke var værd at leve, hvis Du havde Ret."

„Hvem siger ogsaa, at det er det?"

„Og hvis Du nu tager fejl — hvis der nu alligevel havde været en anden Lykke for hende — hvordan vil Du saa kunne bære Ansvaret for, at Du har draget hende bort fra den?"

„Jeg faar jo i saa Fald min Straf. Jeg skal jo giftes med hende."

Hansen-Maagerup var lige ved at forsøge paa at udforske ham om hans Bryllupsplaner. Men han vovede det ikke. Han var bange for at give Anledning til, at Flyge skulde bryde overtvært og tage sin Beslutning. Og han følte sig ikke mere sikker paa, at dette vilde blive Signalet til, at den skæbnesvangre Forbindelse hævedes.

Det var med tungt Hjerte, at han lidt efter tog Afsked med ham.

Men Flyge drev ind ad Byen til. Skønt han overfor Hansen-Maagerup havde ladet ganske ubekymret, havde dog dennes Ord vakt en Række urolige Tanker hos ham, som i den sidste Tid havde forfulgt ham som onde Drømme. Siden Sommeren paa Landet havde han vænnet sig til at døse alle Bekymringer ind i en doven Sorgløshed, der til Tider hartad imponerede ham selv. Men under denne havde en hel Skala af ubesvarede Spørgsmaal trængt paa. Voldelig holdt nede var de men ikke døde. Og der behøvedes blot det, at en Anden gav dem Ord, for at de skulde bryde de Fortøjninger, der holdt dem tilbage.

Uden at han havde gjort sig Grunden klar, var Brylluppet efterhaanden kommet til at staa som en Skræmsel for ham. Han havde søgt at bilde sig selv ind, at det, han frygtede, blot var

de ydre Forberedelser. Det var Opgivelsen af Ungkarlehjemmet, Indretningen af en ny Lejlighed, Indkøbene af Møbler, alle Formaliteterne med gejstlige og verdslige Embedsmænd — tilsidst selve Bryllupsdagen med dens Udfoldelse af Familiefølelser, dens Opmærksomheder, for hvilke man skulde krumbugte sig og være taknemmelig, Visiterne og Vennernes Flovser og Hvedebrødsdagenes Sentimentalitet. Men nu gjorde han sig det mere og mere klart, at alt dette var Smaating i Sammenligning med det, at han vilde blive bunden til en fremmed Kvinde. Hun skulde trænge sig ind i alle hans Livs Timer. Aldrig vilde han kunne fordre at have noget for sig selv. En Umyndig vilde han blive, fik ikke mere Lov at vælge den Mad, han vilde spise, de Nydelser, hvori han vilde søge Hvile, de Tanker, han vilde tænke. Thi han vidste med sig selv, at han ikke ejede den Herskervillie, der faar alle sine Omgivelser til at tjene sig.

Han kunde ikke længere skjule det: han turde i Grunden ikke gifte sig med Anna.

Og alligevel holdt han af hende — saa meget, at han ikke kunde tænke sig at opgive hende. Hendes Blik, hendes Smil, hendes frygtsomme Kærtegn var blevne ham en kær Vane, som han ikke vilde kunne rive ud af sin Tilværelse. Der kunde gaa lange Tider, uden at

han saa hende, og han følte intet Savn. Men han trængte til at eje Bevidstheden om, at han naarsomhelst kunde have hende ved sin Side.

Jo dybere han tænkte over det hele Forhold. des mere ophidset blev han. Saa dumt og ufint det var — dette at man for at være sikker paa at eje en Kvinde skulde have hende gaaende Dag ud og Dag ind i sin Stue. Talen var jo dog ikke om et vildt Dyr, der kunde befrygtes at ville løbe sin Vej. Hvorfor kunde man ikke beholde sin Frihed og Uafhængighed, naar man vilde være tryg for, at hun ikke forlod En? Var det Forsørgelsesspørgsmaalet, der var det afgørende, saa skulde han gerne forpligte sig til at yde hende et passende Underhold. Hun skulde aldrig komme til at lide nogen Mangel.

Naar alt kom til alt, saa var det jo kun nogle af Ægteskabets saakaldte Fordele, han vilde give Afkald paa. Det var den daglige Gniden sig op ad hinanden, som man plejede at kalde Hjemmets Lykke. Hun skulde tilhøre ham og være ham tro — andet forlangte han ikke: sin Personlighed fik de begge to Lov til at beholde. Saaledes vilde de kunne bevare Forholdet finere og kyskere end de Fleste formaaede det.

Men det var umuligt at sætte noget saadant igennem — det var han ganske paa det rene

med. Om han saa ti Gange kunde overbevise Anna om, at det var rettest saaledes, hun vilde dog aldrig vove det. Og dristede hun sig alligevel til at tænke derpaa, saa skulde Moderen nok vide at tage Modet fra hende

. . . Han var uden at tænke derpaa kommen midt ind i Byen og gik nu ned ad Østergade. Der færdedes smaa Klynger af Folk, som kom fra Teatre og Selskaber. Nogle vandrede afsted i træt Familielykke, slæbende paa halvsovende Børn, hastende mod Hvile. For Andre begyndte nu først Aftenen. De strøg gennem Gaden som Rovfugle, der spejdende hviler paa de udspilede Vinger. Der var Kvinder med begærligt lurende Øjne, Mænd, der drev afsted paa maa og faa uden Maal og uden at kunne beslutte sig til at gaa hjem, smaa støjende Flokke, der valsede hen ad Fortovet, leende og snakkende, snart delende sig parvis, snart samlende sig til en fælles Raadslagning om, hvilke Glæder man skulde søge for Resten af Aftenen og Natten . . .

Det var et saadant Selskab, Flyge pludselig saa sig omringet af. Og ud af Kresen skingrede imod ham en høj Kvindestemme.

„Hr. Flyge — halløj — godaften Hr. Flyge . . .“

Han standsede og saa i Skæret af en elektrisk Gadelygte Fru Ellis Birgers Katteøjne flimre

sig i Møde. Hun var i en højrød Aftenkaabe, og hendes Ansigt var blegt.

Det øvrige Selskab larmede op. Fru Ellis præsenterede. Der var en Maler, en Journalist og en Grosserer og endelig Hr. Birger. Men Sidstnævntes Genkendelsesevne var sløret af en Rus.

„Undskyld,“ sagde han og trykkede noget klamt Flyges Haand, „jeg kunde sgu ikke kende Dem.“

„Gaar De med, Hr. Flyge?“ sagde Fru Ellis. „Vi skal op et Sted og have os noget vaadt.“

Og hun stak sin Arm ind under hans.

Flyge lod sig drage med. Han vilde i dette Øjeblik have fulgt med hvem det skulde være, blot han slap for at være alene. Men iøvrigt kunde han ikke nægte, at Gensynet med Fru Ellis voldte ham et eget Behag. Der var en saa velgørende Tomhed hos hende. Derfor kunde man være sammen med hende uden at blive træt.

Selskabet gik hele Strøget igennem. Fru Ellis næsten dansede hen ad Fliserne. Hun blev ved at holde Flyge under Armen og nødte ham undertiden til halvt om halvt at sætte i Løb.

Foran paa Vesterbro gik de ind paa en Restaurant. Det store Lokale var overfyldt. Som et Vand med talrige Svømmere laa det elektriske

Lys, blaanende i Tobakstaagen. Hver eneste Plads var optagen — af Mennesker, der spiste og drak, Mennesker, der anstrengte sig for at komme i Stemning, Mennesker, der i Ensomhed søgte at slide Timerne. Og stedse kom der andre Mennesker ind ad Indgangsdøren, saa sig om efter et Bord, hvor de kunde slaa sig ned, og gik deres Vej, naar det viste sig, at intet saadant var ledigt.

Birger greb en Opvarter, der kom svirrende med nogle Fade, i Kraven, saa han standsede.

„Hansen," sagde han, „lad os faa et Bord for Satan!"

„Der er skam ikke i Øjeblikket, Hr. Birger," sagde Opvarteren. „Men det der ovre i Hjørnet bliver straks ledigt."

Og han forsvandt igen.

Men Selskabet gik hen til det Bord, hvortil det var blevet henvist, og stillede sig paa Vagt ved det, indtil de, der havde optaget det, rejste sig.

„Saa snupper vi det," sagde Fru Ellis. „Kom her, Drenge! Hvad skal vi nu ha'e? Skum? . . . Næ — først maa vi ha'e noget at spise . . . Hvad skal vi tage?"

„Jeg har spist," sagde Flyge.

„Sludder — man kan altid spise . . . En lille Fugl — hva'? Skal vi tage en Fugl? . . .

De der! Opvartermand! Alvorsmand! Pip over det hele!“

Opvarteren nærmede sig med et velvillig-bekymret Ansigt.

„Vi vil ha'e Pip, forstaar De — Pipfugl ...“

„Vi har en udmærket Hjerpe.“

„Ja — lad os bare tage Hjerpe — og hvad? Øl? . . . Nej Vin . . . De kan give os, hvad De vil — bare den bliver go' . . . Og saa noget Smør og Ost — og Dessert — foreløbig . . . Er Du gal — jeg tror min Sandten, Du sover!“

Birger havde sænket sit Hoved ned mod Bordet, lig en altfor safttung Blomst.

„Det gaar ikke,“ sagde hans Kone. „Saa maa Du gaa ud og faa noget Vand over Hovedet. Hører Du — ud med Dig!“

Birger rejste sig og gik med tunge, vaklende Skridt ud af Lokalet.

„Han kan heller aldrig taale noget,“ vrissede Fru Ellis. „Han er en kedelig En . . . Kom her — jeg maa ha'e En ind i Sofaen til mig. Nej ikke Dem“ — Grossereren vilde rykke ind ved Siden af hende — „det skal være Hr. Flyge — han skal være min Kavaller for i Aften.“

Flyge satte sig i Sofaen, tæt op ad hende. Men han følte ikke mere nogen Glæde ved hendes Nærhed. Vel vilde han sidde ved hendes

Side, men de to skulde være alene, og hendes Pludren skulde blot fylde Stilheden om ham. Nu sad hun der og larmede uskønt bakkantisk. Og rundt om hende disse Mænd, der gloede paa hende med paatrængende Fortrolighed og som ikke gjorde nogen Indsigelse mod, at en Fremmed trængte sig ind i Kresen, fordi de betragtede hende som en Art Fælleseje, som ingen Mand vilde tænke paa at hævde for sig alene.

Han saa ind i hendes spillende Øjne — Pupillerne var som svigefulde Svælg ned til Afgrunde, hvor der ikke var Fæste. Han fulgte hendes smidige Hænders Leg — de var som to graadige Væseler, der snoede sig efter Bytte. Hans Øje dvælede ved hendes fine, vævre Skikkelse — den syntes som skabt til at omslynges, men altid vilde den frigøre sig og synes lige uberørt og barnlig. Og han gjorde sig det klart, at hos hende var der kun usikre Eventyr at finde.

Men pludselig var det netop Eventyret og det usikre, der drog ham. Var det maaske ikke hans Livs store Fordærv, at han altid lod sig vugge i smult Vande? Han bevægede sig mellem lutter trygge Ankerpladser, og den ene syntes ham ligesaa god som den anden. Var det da ikke bedre, at der et Steds der ude — der hvor Søen taarnede sig mørkegrøn og skum-

kammet — fandtes en Ø med rankere Træer og rødere Blomster end dem, han hidtil havde kendt? Der vilde han gaa i Land, og han vilde for bestandig dvæle der, og uden Frygt skulde han se Bølgerne brydes rundt om sig . . .

Der var kommet Vin paa Bordet. Han fyldte sit Glas og hævede det mod Fru Ellis. Og hendes Øjne glimtede ham i Møde.

Omkring dem boblede Larmen op. Maleren sagde nærgaaende Vittigheder til Fru Ellis, Grossereren krympede sig i Latter, og Journalisten smilede beskyttende. Men Flyge havde ikke Øje for Nogen af dem. Han sad blot og saa paa Fru Ellis, og det syntes ham, at han tvang hendes Blik stadig mere og mere ind i sit.

Hr. Birger kom tilbage. Han bævede af undertrykt Beruselse og flød tavs ud paa en Stol. Ingen af de Andre ænsede ham. Og i Lokalet syntes man at anse hans Tilstand for en Selvfølgelighed. Der var indadvendt Fuldskab baade her og der.

Maden kom paa Bordet. Fru Ellis tog sit Glas og hævede det højt over sit Hoved. For Flyge var det, som om Vinens Rødme lagde et Solskær over hende.

„Skaal Allesammen!“ sagde hun. „Skaal, mine Trofaste! Kan I se, hvor det skinner rødt!

Det er ligesom jeg havde Ild i Haanden! Det har jeg ogsaa — jeg har Ild, og den skal rense, siger man. Nu vil vi glemme alt det, som vi gaar og grunder paa til daglig: vi har jo Allesammen vores. Jeg har ingen Roller, og Du, Maler, faar ikke noget solgt. Du arme Pressedjævel er ved at gaa i Hundene, Grossereren har Podraga, Birger er saa fuld som et Marsvin og Hr. Flyge er forlovet! Men dét bryder vi os ikke om! Det blæser vi et Stykke! For i Aften vil vi være glade og tilbede Ilden! Kom her alle fem — frem med Ho'derne — nej kom her med dem — frem over Bordet — saa skal jeg indvie Jer . . .!“

De bøjede Alle Hovederne frem. Fru Ellis dyppede Fingerspidserne i sit fyldte Glas og stænkede hver af Herrerne et Par Draaber i Hovedet. Saa kastede hun Glasset med Resten af dets Indhold mod Gulvet, saa det splintredes i mange Stumper.

„Hansen — et nyt!“ raabte hun. „Skidt hvad det koster! Bagefter skal vi have Skum!“

Alle Herrerne lo. Grossereren klappede. Han havde runde, udstaaende Øjne, der helst dvælede ved Udskæringen i Fru Ellis' Kjole.

„Skal vi ikke ha'e Østers?“ snøvlede han. „De er go'e for Tiden. Østers om Vinteren og Kærlighed om Sommeren . . .“

„Nej, vi skal hverken ha'e Østers om Vinteren eller Kærlighed om Sommeren . . . Pas paa Deres Øjne, Iversen, De spilder dem paa Dugen . . . Birgermand, Du skal vist udenfor . . ."

Birger stønnede saare. Og han rejste sig vaklende og gik ud.

Fru Ellis var denne Aften ganske ellevild. Hun udbragte Skaaler og uddelte smaa, behændige Naalestik til hver især. Men alt, hvad hun sagde, tjente kun til at hidse dem. De rykkede hende bestandig nærmere. Grossereren var halvt om halvt inde i Sofaen ved Siden af hende, de Andre bøjede sig idelig frem imod hende. Kun Birger syntes ganske sløv. Han var bleg og bevægede sig hyppigt ud og ind.

Men Flyge sad med en tydelig Fornemmelse af, at det hele var en Forestilling, som hun arrangerede for ham alene. Han saa disse Mænd bøje sig under hendes Dressur, og han syntes, at hun paakaldte hans Bifald. Undertiden trykkede hun hans Haand under Bordet, og hun blinkede til ham og drak . . .

Da følte han det, som om den Ild, hun havde indviet ham med, glødede gennem alle hans Lemmer. Alt, hvad der i hans Sind havde stemt sig imod hende, det slappedes og gled til Side. Han havde for et Par Timer siden fornægtet

Lykken — nu blev han atter En af dens Troende. Kun var denne Lykke ikke noget, der maaltes ud i Alenvis, ikke en Sum af stille dvælende Tilfredshed, knap en smuk Drøm. Den var et Glimt, et Sus, et Jag af Ild. Men kun den kunde gribe den, der ikke kendte Frygt, ingen muldne Betænkeligheder, ingen klamme Skrupler . . .

. . . Forlængst var det adstadige Publikum forsvundet fra Kaféen. Dørene var lukkede: ingen nye Gæster kunde komme ind. De, der nu sad, fornam sig mere og mere som et sluttet Selskab. Man følte ikke længere nogen Undseelse for hinanden men lagde højlydt sine Følelser for Dagen. Opvarterne gled om og betjente Gæsterne med urokkelig Overbærenhed, som fodrede de Dyr.

Paa Bordet foran Fru Ellis og hendes Selskab var det ene Sæt Flasker efter det andet tonet frem. Champagnen havde bruset, Whiskyen havde bredt sin tøre Frækheds Aande. Saa havde man ladet sig hidse af Kaffe og inddovne af Likører. Og nu var Herrerne blevne trætte. Birger sov ganske aabenlyst, og de Andre døsede over Cigarerne, hvis hvide Aske fredeligt dryssede ned ad dem. Kun Fru Ellis og Flyge var fordybede i Samtale.

Og Fru Ellis syntes pludselig at være bleven

en Anden end den, han før havde kendt. Hendes Øjne glimtede ikke som for lidt siden, de var blevne dybere og havde faaet en fugtig og varm Glans, og de lange, mørke Vipper skyggede for dem som en blid Sorg. Hendes Stemme var dæmpet og blød, og Ordene, som hun fandt, var fine og vemodige . . . Hun fortalte ham om sig selv, om sin Kunst, der var hende en stadig Søgen, om Sorger, hun larmede bort, om hvordan hun stedse søgte Mennesker og kun fandt Mandfolk — for Kvinderne dem var hun jo forlængst færdig med, saadan som hun var. Og Flyge sad og lyttede. Han greb hendes Haand og beholdt den, og han tænkte ikke over det. Og han saa hende ind i Øjnene og syntes, at han sank ned i en saa stærk og dyb en Sjæl, hvor han kunde finde Hvile. Men det var ikke en tam Tilfredshed som den, han følte sammen med Anna — det var en Følelse, der helt omsluttede hans Væsen og som gennemglødede det med en Varme, han aldrig før havde fornummet.

. . . Langt om længe enedes man om Opbrud. Birger ruskedes vaagen, og Regningen forlangtes. Flyge og Grossereren delte Udgifterne. Det øvrige Selskab syntes ikke at skænke dette Spørgsmaal en Tanke.

Da man kom ud paa Gaden, havde en tæt Taage lagt sig over Byen. Husene paa den

anden Side af Gaden skimtedes kun utydeligt som døde, sorte Masser. Og enkelte Lygter stirrede mat frem, ude af Stand til at gennemtrænge Skydampene, røde og afmægtige som betændte, halvblinde Øjne.

Man blev enig om at tage Droske. Birger blev anbragt paa Bagsædet i en af Vognene. Fru Ellis greb Flyges Arm og smuttede ind med ham. Hun smækkede Døren i, inden Grossereren, der med vaklende Skridt nærmede sig, var naaet hen til den.

Flyge raabte ud ad Vinduet Ægteparret Birgers Adresse til Kusken. Birger var allerede sunken ganske livløs sammen.

Og mens Vognen gled gennem Taagesøen, mærkede Flyge, at et Pur af Haar strøg sagte hen over hans Kind . . .

Det Øjeblik stod for Døren, da Viggo Bøgs Opfindelse skulde prøves af de Sagkyndige. Gennem Modløshed og idelige Tvivl, gennem Fejltagelser og mislykkede Forsøg var han naaet frem til et Resultat, et Fremskridt i Brødfabrikationen, som han følte sig sikker paa.

Hvad han havde fundet var, sagde han selv, meget beskedent. Men hans Opfindelse vilde dog betyde en lille Besparelse for hele Samfundet. Han havde regnet ud, at hvis den trængte igennem og blev indført i alle Fabrikker, maatte Brødet kunne sælges nogle Øre billigere end i Øjeblikket. Og sammen med Hansen-Maagerup morede han sig med at regne ud, hvor stort et aarligt Beløb der derved kunde indvindes for fattige Familier, eftersom deres Børneantal var til.

„Meget bliver det maaske ikke,“ sagde han. „Det kan være, der er dem, som knap nok vil kunne mærke det. Men det er altid et Frem-

skridt. Og jeg synes dog, jeg har Lov til at være glad over det."

„Det har Du," sagde Hansen-Maagerup løftet, „og Du har fortjent alt, hvad Du kan faa ud af det."

„Ja ser Du, jeg har jo ikke selv Kapital, saa jeg kan udnytte Patentet. Men jeg vil tilbyde Opfindelsen til Fabrikken. Der vil naturligvis gaa ikke saa kort Tid, inden den faar sin Anlægskapital ind igen. Men jeg tror, Sagen er saa sikker, at der ikke er noget at betænke sig paa."

„Er det da Din Mening, at Fabrikken skal have hele Fordelen?"

Bøg smilte.

„Nej, det er det sandelig ikke," sagde han. „Naturligvis skal den have sine Udgifter dækkede. Og en Godtgørelse for Risikoen maa den ogsaa have. Men hvad der ellers kan spares ved Opfindelsen, skal komme Forbrugerne til gode. Det vil jeg betinge mig i Kontrakten."

„Og Du tror, Direktionen gaar ind paa det?"

„Ja naturligvis — hvorfor skulde den ikke det? Skaffe de Fattige billigere Brød — det er jo noget, som vi Allesammen gerne vil. Desuden bliver det Fabrikken, der faar hele Æren. Hvad jeg har gjort, er det mindste af det —

den er det, der skal føre hele Sagen frem i Livet.“

„Har Du talt med Direktøren om det?“

„Nej, det har jeg ikke. Jeg kan jo ikke give mig til at forhandle, synes jeg, før Opfindelsen er prøvet og funden god. Men jeg er sikker i min Sag. Jeg har undersøgt alting saa nøje: jeg *kan* ikke have taget fejl. Det værste er, at min Metode maaske gør nogen Arbejdskraft overflødig. Men ogsaa den Side af Sagen har jeg tænkt paa. Tabet bliver mange Gange mindre end Fordelene. Og saa maa Offeret jo bringes. Desuden vil Opfindelsen trænge saa langsomt igennem, at Folk faar rigelig Tid til at træffe deres Forholdsregler.“

. . . Bøg havde henvendt sig til en anset Videnskabsmand og bedet ham i Forening med Fabrikkens Direktør bedømme Opfindelsen. Han havde sendt ham sine Planer og Tegninger, fra ham skulde de gaa videre til Direktøren. Bøg gik nu og ventede paa at blive tilsagt til et Møde, hvor han saa vilde faa deres Mening at vide.

Selv var han overmaade rolig. Men Hansen-Maagerup var syg af Utaalmodighed. Hver Dag ventede han, at Svaret maatte komme. Naar det ringede paa Dørklokken, isnede Lyden igennem ham, og han styrtede febrilsk ud for at se, om

det ikke skulde være Brev. Saa kunde det hænde, at det virkelig var Postbudet, der havde ringet, og han kom stormende ind med Brevet, sikker paa, at det maatte være det rette. Og naar det saa viste sig, at det var et andet, ligegyldigt, kunde han næsten harmes over Bøgs Ro.

Han kendte ham ikke igen: han, som ellers kunde være saa ilter . . .

Men Tiden trak ud, og der kom ingen Besked. Bøg besørgede hver Dag sit vante Arbejde paa Fabrikken, men Direktøren var tavs. Og Bøg kunde ikke overvinde sig til at spørge.

Tilsidst blev Ventetiden ham dog for lang. Han mindede Direktøren om Sagen. Og Direktøren lovede at bringe den i den ansete Videnskabsmands Erindring.

Et Par Dage efter havde han Besked. Professoren havde endnu ikke haft Lejlighed til at sætte sig ind i Sagen. Men nu lovede han, at den skulde blive fremmet saa hurtigt som muligt.

Saa ventede Bøg og Hansen - Maagerup paany.

Men omsider kom da Dagen, da det afgørende Møde skulde finde Sted.

Hansen-Maagerup stod i Brand fra om Morgenen, han glinsede og glødede, og han flakkede

bestandig om i Værelset, satte sig hist, rejste sig atter op, drønede med tunge Skridt hen ad Gulvet, greb en Bog og slap den efter faa Minuters Forløb. Ind imellem fortabte han sig i alle de Muligheder, der vilde aabne sig, naar Opfindelsen nu var bleven godkendt og skulde gaa sin Gang gennem Verden. Hvordan Bøgs Navn vilde flyve rundt og blive nævnet med Ære — hvordan man vilde fejre ham paa Fabrikken — hvordan maaske en skønne Dag en højtstaaende Person vilde lade ham tilsige, fordi han var bleven greben af Beundring for hans Snille og ønskede at støtte ham paa hans fremtidige Løbebane . . .

Men da Bøg var gaaet, grebes Hansen-Maagerup af Gru. Om der nu blot var en lille Fejl i de Beregninger, Opfindelsen hvilede paa, saa vilde den maaske helt styrte sammen. En saadan lille Fejl var det, han selv stadig havde bævet for, da han forberedte sig til Eksamen, og Skrækken sad ham endnu i Blodet.

Den lille Fejl — den lille Fejl! Oprindelig havde Muligheden derfor staaet for ham som et ubetydeligt Kryb, et lille ondt og giftigt Bestie kanske men alligevel et, som kunde overvindes og udryddes. Men i Tidens Løb havde den skudt Vækst. Den var bleven til et stort, klamt Uhyre med ubarmhjertige, forstenende Øjne

— et mystisk Væsen, som virkede lammende paa den, der kom det nær. Den var intetsteds og allevegne, denne Fejl. Den kunde ligge saa lige for, og alligevel kunde det være umuligt at faa Øje paa den. Naar galt skulde være, kunde Bøg have begaaet en Fejl i den lille Tabel, og alle hans Beregninger kunde snuble derover.

Efterhaanden som Timerne gik, blev han mere og mere hjertegreben af Angst for, at noget saadant virkelig skulde være sket. Ja han følte sig næstendels sikker paa, at det maatte være Tilfældet. Han var i sit Liv saa vant til at møde Uheld, saa han næsten forudsatte, at det til Stadighed laa og lurede ikke blot paa ham selv men ogsaa paa de Mennesker, han holdt af.

Havde han blot tænkt paa alt det, inden Bøg gik: han vilde have tvunget ham til endnu en Gang at se sine Beregninger igennem. Et Øjeblik foer den Tanke ham gennem Hovedet, at der endnu var Tid. Han maatte sporenstregs se at faa sendt Bud hen paa Fabrikkens Kontor, hvor Samtalen skulde finde Sted. Under et hvilketsomhelst Paaskud maatte han se at faa Bøg til afbryde den straks og faa den videre Forhandling opsat til en anden Dag. Var der

virkelig en Fejl, vilde han da have Tid til at rette den . . .

Men en Smule Eftertanke sagde ham, at han intet vilde kunne udrette. Han vilde blot blive let ud og maaske volde Bøg en Ærgrelse.

Saa foldede han sine Hænder og bad til Gud, at Fejlen ikke maatte være der men at Velsignelse maatte gro op af det Menneskeværk, der idag skulde staa sin Prøve. Og da han havde gjort det, følte han sig roligere til Mode.

Nede fra Etagen nedenunder lød der Klaverspil op til ham. Der var Nogen, der øvede sig paa en Melodi. Naar den Spillende var naaet til et bestemt Sted, gik Melodien i Stykker . . . Det var ganske interessant at følge med og se, hvor ofte det vilde gentage sig, inden Vanskelighederne var overvundne. Han indgik i Tankerne Væddemaal med sig selv og gav sig samvittighedsfuldt til at tælle.

Det adspredte ham for en Tid.

Siden kom Anfaldene af Angst af og til igen. Men han var utrættelig i at finde paa ørkesløse Sysler for at holde dem nede . . .

Omsider kom da Bøg hjem. Der var et underlig slapt Smil om hans Mund, da han traadte ind ad Døren.

Hansen-Maagerup trippede om ham. Han havde en Fornemmelse, som malede en stor Kværn i hans Indre. Han formaaede ikke at tyde Udtrykket i sin Vens Ansigt, og han turde knap spørge.

„Naa?“ sagde han da omsider.

„Ja,“ sagde Bøg i en træt Tone, „med Opfindelsen er der ikke noget i Vejen. Det vidste jeg ogsaa nok. Mine Beregninger var rigtige. Det *kunde* ikke slaa fejl.“

„Jamen hvad sagde de da?“

„Professoren var meget venlig. Det var virkelig et betydningsfuldt Fremskridt, sagde han. Og Ideen tydede paa ualmindelige Evner . . . Ja han sagde saamænd, at den vilde kaste Glans over dansk Videnskab . . .“

Hansen-Maagerup bøjede Hovedet. Nu da den store Glæde var der, følte han sig næsten overvældet deraf. Han formaaede ikke ret at rumme den.

„Det var da en Glæde,“ sagde han kun.

„Direktøren var ogsaa meget anerkendende. Men han nævnede jo straks den store Anlægskapital.“

„Han mente da ikke, at det kunde være nogen Hindring?“

„Nej — det gjorde han ikke. Han turde love mig, sagde han, at Selskabet nok skulde

overtage Risikoen. Der er i Virkeligheden ingen, skønt der kræves straks Maskiner for over hundred Tusinde Kroner."

„Det var meget!"

„Ikke for meget. Gevinsten vil jeg anslaa til 60—70,000 om Aaret. Saa Du ser, det vil ikke vare saa farlig længe, før det er fuldstændig dækket."

„Bøg — jeg kan ikke sige Dig, hvor jeg er glad."

„Aa — lad os nu først se, om der er Grund til det. For nu kommer det an paa, om jeg kan faa en Kontrakt med Selskabet som jeg vil have den."

„Det maa Du da sagtens kunne."

„Det skal Du ikke sige. Jeg bragte det jo straks paa Bane . . ."

„Og hvad sagde han saa?"

„Han slog det hen. Han klappede mig paa Skulderen og sagde, at jeg var en stor Idealist, men jeg lærte vel at se mere praktisk paa Tingene. Han skulde nok sørge for, at jeg blev tilfreds."

„Havde han da noget andet at foreslaa?"

„Ja. Han nævnede, at Selskabet maaske vilde give mig en større Sum straks for Opfindelsen og saa en passende Tantième . . ."

„Men det tog Du da imod?“

„Tog imod? Jeg har jo sagt Dig, at jeg vil have, min Opfindelse skal komme Forbrugerne til gode. Jeg vil have mit Arbejde betalt, og Fabrikken skal have en rimelig Fortjeneste. Lad den beregne sig sin Anlægskapital og en halv Snes Procent, saa mener jeg, den kan staa sig ved Forretningen. Men hvorfor skulde disse Aktionærer høste saa at sige hele Fordelen? Eller jeg? Hvad er mit Arbejde i Grunden værd?“

„Jeg synes dog . . .“

„Maagerup — Du maa ikke sige mig imod. Og jeg skal sige Dig en Ting: jeg synes ikke rigtig, jeg kunde faa Mod til at tage mod alle de Penge — nu, i min Alder. Det vilde ligesom blive saa tomt for mig, naar jeg ikke mere havde noget at arbejde hen til for mig selv — jeg er bange for, at Pengene vilde tage min Villie fra mig . . . Nej, nu taler vi ikke mere om det. Nu kunde jeg godt lide, at vi gik ud sammen — det er saa længe siden . . .“

Lidt efter sad de to Venner sammen paa en Restaurant. Maaltidet var ikke overdaadigt, men blot det ikke at søge til det sædvanlige Spisekvarter var dem en Fest. Hansen-Maagerup sad hensunken i en sagte snurrende Lyksalighed og

drak bestandig paa sin Vens Velgaaende, mens denne udviklede sin Fremtids Planer. Hvordan det saa gik, maatte vel nu Fabrikken holde paa ham og maaske forbedre hans Stilling — og han kunde faa Tid at dyrke sine Studier — og gøre nye Opfindelser naturligvis . . . Det kunde nu more ham at finde paa noget Djævelskab af en eller anden Slags, som blot skulde være til at more Folk. Allerede dæmrede der noget for ham om en ny Art Lysvirkninger, som særlig kunde anvendes ved Illuminationer og som havde den Fordel, at de var langt billigere end noget af, hvad man hidtil havde kendt. Det skulde tindre og gløde og skinne, saa Folk blev glade af det og lette i Sindet og holdt op med at gaa og tænke surt . . . Men det vilde han have Penge for — ikke saa faa Penge endda . . .

Men naar han talte om, hvad Livet endnu kunde tiltænke ham, var der Øjeblikke, hvor han blev tavs. Og Hansen-Maagerup saa forknyt og raadvildt paa ham — som en Hund, der føler, at dens Herre er forstemt og som saa inderlig gerne vilde hjælpe, naar blot den vidste sine levende Raad.

Og da Aftenen kom og de sad sammen i et Koncertlokale, hvor de havde søgt hen for at lade Lyden af Orkestermusikken og af mange

Menneskers Summen stemme sig til Fest — da krævede Dagens Spænding sin Ret. Rundt om dem rørte Livet sig — men de havde en Følelse af selv at være udenfor, at sidde langt borte og se det hele gennem et Slør af Taage.

I en Maaneds Tid forhandlede Bøg næsten hver Dag med Fabrikken. Først var det med Direktøren alene, saa med Aktieselskabets Bestyrelse. Der blev holdt lange Møder, men man naaede ikke frem til Enighed. Aktieselskabet var villigt til at byde ham personligt saa gode Vilkaar som han kunde ønske sig det, men man vilde ikke gaa ind paa at lade sig foreskrive, hvor meget af den Fordel, Opfindelsen vilde kunne yde, der skulde komme Forbrugerne til gode. Og Bøg stod paa sit: han vilde ikke sælge sin Opfindelse paa andre Betingelser end dem, han først havde stillet.

Imidlertid var Rygtet om Opfindelsen kommet ud. I Pressen begyndte man med at omtale den med patriotisk Rørelse som en brav Sønnedaad til Landets Velfærd. Derpaa glemte man den igen. Indtil det en Dag kom frem, at Opfinderen havde vist sig utilbøjelig til at sælge den paa hæderlige Vilkaar. Saa lod man ham faderligt vide, at han vistnok vilde gøre bedst

i at slaa ind paa en mindre balstyrig Gangart og at Hensynet til Almenvellet var vigtigere end hans private Nykker.

Mellem Fabrikkens Arbejdere vakte Sagen ganske naturligt særlig Opsigt. Og en Dag mærkede Bøg, at de var komne under Vejr med, at Opfindelsen betød Indskrænkning af Arbejdsstyrken. Der rejste sig som en kold Mur af Uvillie mellem ham og dem. Og naar han færdedes i de store, øde Arbejdsrum, følte han Stinget af deres mistroiske Blikke.

Saa indbød han alle Arbejdere i Faget til et Møde. Han vilde forklare dem, hvori hans Opfindelse bestod og hvad han haabede at udrette med den. Bagefter kunde de komme med deres Indvendinger, og han vilde give dem Svar derpaa, saa godt han formaaede.

. . . Salen, hvor Mødet skulde holdes, brugtes Aar ud og Aar ind til allehaande. En klam, uren Lugt af gammelt Snavs slog ud fra dens Gulv og Vægge. Gaskronen, der hang midt under Loftet, formaaede kun halvt at oplyse den. Paa hver Side af Talerstolen viftede Flammen af et Stearinlys.

Da Viggo Bøg stod deroppe, syntes han, at en fjendtlig Skummelhed slog ham i Møde. Han kendte mange af de nærmeste Ansigter: der var Arbejderne fra Fabrikken, og paa første Række

lyste Hansen-Maagerups bekymrede Venskab. Men de, der sad bagerst i Salen, kunde kun utydeligt skælnes. Han saa Ansigterne tone blegt frem af Halvmørket, og det var som stirrede der Kulde og Spot ud af dem.

Der havde været livlig Samtale, da han traadte ind, og han havde hørt en Latter, som skraldede op fra en af Rækkerne. Nu, da han viste sig paa Talerstolen, blev der tysset paa de Højrøstede. Det lød, syntes han, som naar en vaad Svamp gaar hen over en Tavle.

Men saa blev der ganske stille.

Han begyndte at tale. Hans Stemme dirrede lidt — og dog var han ganske rolig. Saa rolig, at han kunde staa og beregne de rent ydre Virkninger af sin Tale, lytte til sin Stemmes Klang, som var det en fremmed.

Først og fremmest udviklede han sin Opfindelses rent tekniske Side. Hjemme havde han anvendt megen Omhu paa at forme det hele saa simpelt og tydeligt, at det maatte kunne nemmes af den mest knudrede Hjerne. Og han mærkede, at han blev forstaaet. Undertiden kom der endogsaa nede fra Salens nedersfe Ende en svag Bifaldsmumlen.

Og som han nu stod der og talte for disse Arbejdere, syntes han, at han paany gennemlevede hele sin Opfindelses Tilblivelse. Han følte,

hvordan den første Tanke derom slog ned i ham og siden ikke vilde unde ham Ro. Han syslede med den i sine Tanker i alle de ledige Timer, han havde. Der var Øjeblikke, hvor han næsten fordømte den som Galmandsværk og følte Undseelse overfor sig selv, fordi han i Alvor havde givet sig af med den. Men saa kom den igen med større og større Styrke: den vilde ikke slippe ham, den aad sig ind i hans Liv. Vanskelighederne syntes mindre og mindre uoverstigelige, og den Dag kom, da han kunde begynde paa den praktiske Udformning i Laboratoriet. Dag efter Dag stred han, arbejdede, haabede, fortvivlede, følte Sejrsvisheden risle varmt igennem sig og Frygten for Nederlaget gribe sig om Hjertet med kold Haand. Men endelig var da alle Vanskeligheder overvundne. Sejren kunde ikke længere vristes fra ham — og nu stod han her, bød sin Gave frem, rede til at modtage sin Dom . . .

Han var bleven varm. Store Sveddraaber stod paa hans Pande. Han syntes, at en Bølge af hed og tung Luft væltede sig op imod ham. Men han ænsede det knap. Han talte ikke mere alene til dem, der sad nede i Salen. Talen var bleven ham et Liv, som han *maatte* igennem.

Og han gik over til at forklare, hvad han

nu haabede at kunne virke med sin Opfindelse. Brødet var Livet for Menneskene. Gennem det diede de daglig Moder Jord.

En Gang havde det været saadan, at de tog af Jorden, hvad de havde behov — tog det som det var og aad det. Men den Tid var kommen, da Moder Jord ikke af sig selv gav sine Børn, hvad de behøvede for at leve. De maatte vriste det fra hende, og de maatte kæmpe om det med Hverandre indbyrdes. Barneforholdet var blevet krænket.

Men Kærligheden til Jorden havde de ikke mistet, og de kunde ikke undvære det Brød, den skænkede dem. De havde taget Land, hver sit Stykke, for at dyrke det. Intet af, hvad Mennesker ejede, følte de sig saa inderligt knyttede til som til det. Deraf opstod Kærligheden til Fædrelandet, til Hjemmet, til den Ejendom, der var nedarvet gennem Slægterne . . .

Og af denne Kærlighed var Kulturen født. Kulturen var Bestræbelserne for at give Menneskene igen, hvad de en Gang havde mistet: Sansen for det gode, det skønne og sande — og saa Brødet.

Saa kom han ind paa sin egen Opfindelse. Maaske betød den kun uendelig lidt, maaske vilde den om faa Aar være overfløjet af andre, vigtigere. Men ogsaa den arbejdede dog for

Kulturen, fordi den vilde gøre det en Smule lettere for Mennesker at faa Brød. Skulde det vise sig, at den ikke evnede det, da vilde den dø af sig selv.

Men om den havde den Betydning, som han saa sikkert troede, da havde intet Menneske Lov til at stritte imod den, og Enhver skulde være villig til at bringe Ofre for, at den kunde vinde frem. De, som handlede anderledes, de arbejdede imod Kulturen. Og det var Helligbrøde.

Han havde under de sidste Ord hørt nogle Udbrud af Misfornøjelse. Der var bleven slynget et ironisk Spørgsmaal op til ham, og man havde leet.

Men alt dette var ham ligegyldigt nu. Om han saa ikke vilde kunne overbevise en Eneste af dem, der sad og hørte paa ham: han maatte dog tale.

Og han gik over til at omtale, hvordan nu Opfindelsen vilde virke indenfor Fabrikken. Han forklarede det hele ganske tørt og nøgternt med Tal og uigendrivelige Kendsgerninger. Han vilde intet dølge: der vilde blive nogen Indskrænkning i Tallet af de Arbejdere, som herefter kunde anvendes. Men han vidste ogsaa, at Arbejderhæren følte sig som et Hele. Den var et uhyre Broderskab, som der knap havde været Mage til i Historien. Alle maatte de være villige til

at ofre sig for det fælles Bedste. Og det vilde de ogsaa gøre nu. Arbejderne skulde nok selv sørge for, at Ingen blev brødløs, fordi Brødet blev billigere for dem alle.

Han havde søgt Kapitalens Hjælp til at føre sin Opfindelse ud i Livet. Om den vilde blive ham ydet, vidste han ikke. Det, han havde virket, det lagde han nu frem for Arbejdernes Dom. Og han var vis paa, at der ikke var en eneste, som vilde vise ham tilbage . . .

Uroen nede i Salen var tagen til. Tilraabene blev stedse hyppigere: man brød ud i ironiske Bifaldsraab, og man afbrød ham med allehaande Spørgsmaal. Men han hørte det næppe. Han fornam blot det hele som en ubestemt Larm. Om den betød Bifald eller Mishag, det gjorde han sig ikke klart.

Men nu, da han steg ned, brød der en forvirret Støj løs. Der var ikke Faa, der klappede, men Størstedelen af Forsamlingen blot larmede. Og han fornam, at Stemningens Vindretning bar imod ham.

Midt i Salen rejste en arbejdsklædt Mand sig op. Han gik med tunge Skridt gennem Sværmen op paa Talerstolen. Da han stod deroppe, forvandledes Larmen til udelt Bifald.

Han saa med et selvsikkert Smil ud over

Forsamlingen og slog ud med Haanden. Saa blev alt stille.

Med en Stemme, der mest slæbte sig afsted men som undertiden dirrede af Lidenskab, begyndte han at advare mod Kapitalismen. Arbejderne havde lært at vare sig for den, naar den optraadte i sin sande, krasbørstige og brutale Skikkelse. Men langt farligere var den, naar den kom med de søde og fede Ord. Det var det, den havde gjort i dette Tilfælde. Her var Tale om et rent og skært Kapital-Foretagende, der efterhaanden vilde tage Brødet fra Tusinder af Arbejdere. Og nu vilde man give det Udseende af, at det skulde være i Arbejdernes Interesse. Men de var ikke saa dumme, at man kunde binde dem den Slags paa Ærmet. De var oplyste og selvstændige Mænd. Og de skulde vel vide at lyse enhver Art af Lumskerier hjem.

Da han tav, brød der Bifald løs fra alle Sider af Salen. Bøg vidste nu, at han havde tabt sit Slag. Han følte hverken Vrede eller Sorg derover, havde kun en slap og kold Fornemmelse af Tomhed.

Der kom flere Talere op imod ham. Nogle holdt vidtsvævende politiske Foredrag, Andre talte ud fra rent faglige Synspunkter. De kom med Tal, der beviste, hvordan de blev sultede.

Og Stemningen i Forsamlingen steg stadig. Trangen til at udtale sig svulmede i de Fleste. Men de, som ikke havde Mod til at staa op paa Talerstolen, nøjedes med at sidde paa deres Plads og raabe deres Anskuelser op mod Talerne. Man ventede øjensynlig, at Bøg endnu en Gang vilde tage Ordet. Og da han tøvede dermed, søgte man at hidse ham dertil.

„Op med Opfindelsen!" lød det, „op med Mekanikken! Lad os faa Spilleværket at se! . . . Han tør nok ikke! Han er bange for, at Urværket ikke vil gaa!"

Men pludselig tav disse Raab og afløstes af en nysgerrig Mumlen. Der var kommen en ny Taler op. Det var Hansen-Maagerup.

Hans store Ansigt var af Ophidselse endnu rødere end ellers. Og alle dets Muskler dirrede. Han stod et Øjeblik og bøjede sig frem over Talerstolens Rand. Hænderne havde han foldet.

„Det er en Præst!" var der saa En, der raabte. „Han skal kaste Jord paa." Nogle lo, men der blev straks igen stille. Man vidste jo ikke, om det var en Modstander eller en Meningsfælle, man havde for sig.

Han begyndte at tale. Han havde sin Nød med at faa Stemmen til at lystre, og Sætningsbygningen gik hvert Øjeblik itu for ham.

„Kære Arbejdere!" sagde han, „jeg tør sige,

at den Sag — at Jeres Sag, den kan ogsaa jeg — ganske slutte mig til — eller føle Sympati for . . . Jeg ved, hvor haardt det — hvor haardt det er at kæmpe for Udkommet — jeg har maaske set mere deraf end Nogen af dem, der er her til Stede. Men I maa være retfærdige — og det her i Aften — den Maade, I har stillet Jer paa — den er ukærlig — den er nederdrægtig . . ."

Der brød en forbitret, glammende Larm løs nede i Salen. For hans Øjne glimtede det hadefuldt frem af et Par Hundrede Ansigter. Det saa ud, som om de fleste Mennesker dernede var Vilddyr, der kunde styrte frem og sønderrive ham. Men de raabte bare. „Ned med ham," „Vi vil ikke høre ham," „Smid ham ud" raabte de.

Men Hansen-Maagerup blev staaende. Han var slet ikke bange — tværtimod følte han nu, at al den Ængstelse, der før havde faaet hans Røst til at skælve, var forsvunden. Nu vilde han kunne sige Sandheden — ganske jævnt og ligefrem, saa de Alle vilde kunne forstaa ham. Han var ganske sikker paa, at naar han først kom til Orde, vilde han kunne overbevise dem. Og han vilde ikke vige. Taalmodigt vilde han blive staaende og vente, til der var kommet Ro i Sindene.

Men Støjen vilde ikke høre op. Den tog til

i Styrke. De fleste havde nu rejst sig fra deres Pladser, og de strakte truende Hænderne op mod Talerstolen og raabte, at de ikke vilde høre noget mere.

Da stod den Mand, der først havde talt efter Bøg, op paa en Stol. Han slog paany ud med Haanden, og lidt efter lidt blev der stille.

„Jeg vil blot sige," sagde han, „at vi staar uden Magtmidler mod dem, der har lejet Salen. Der er ikke valgt nogen Ordstyrer, og derfor kan Ordet ikke fratages den Mand, der har haanet Arbejderne. Lad ham bare tale videre — der er jo alligevel Ingen af os, der tager Skade deraf. Men vi kan dog vise ham, at Arbejderne de ikke lader sig spytte i Ansigtet. Derfor foreslaar jeg, at alle vi Arbejdere efter den Fornærmelse, der er tilføjet os, øjeblikkelig forlader Salen. Saa kan han jo snakke for dem, der bliver tilbage."

Et Skrig af Jubel fulgte paa disse Ord: man lo, man raabte, man klappede. Et Øjeblik efter var hele Forsamlingen i Opbrud. Alle styrtede mod Udgangen, trængte paa, brød frem, som kunde man ikke hurtig nok komme ud. Men de, der var bagerst, blev ved at raabe Vittigheder op mod Bøg og Hansen-Maagerup.

Hansen-Maagerup stod fremdeles paa Talerstolen. Det var, som han stadig ventede, at

man alligevel vilde betænke sig og vende tilbage for at høre, hvad han havde at sige. Men han var bleven ligbleg, og han kunde mærke, hvordan hans Ben rystede under ham.

Først da den sidste Arbejder var forsvunden og han og Bøg var ganske alene i Salen, gik han ned af Talerstolen. Uden at sige et Ord til hinanden fik de to Venner udleveret deres Overtøj i Garderoben og gik.

. . . Da de kom ud paa Gaden, var det Regnvejr. En skarp, kold Regn, som af en hidsig Blæst piskedes dem i Ansigtet. For dem begge var det en Lindring, at de maatte stride sig frem mod Vejret.

Men de vekslede kun faa Ord, og da var de næsten hjemme.

„Ja ja," sagde Bøg saa, „saa er altsaa det hele forbi."

Det gav et Sæt i Hansen-Maagerup. Vennens Stemme havde faaet saadan en uhyggelig Klang.

„Hvordan mener Du?" spurgte han.

„Jeg kan ikke blive paa Fabrikken. Jeg kan ikke mere arbejde sammen med de Mennesker."

Hansen-Maagerup bøjede tavs Hovedet. Han havde ikke tænkt paa det før, men han følte, at Bøg afgjort havde Ret.

„Og Opfindelsen?" dristede han sig endelig til at spørge.

„Opfindelsen — ja. Den er vel foreløbig ikke det værd, som Patentet koster. Men jeg giver ikke efter. Jeg sælger den ikke til Aktieselskabet. Gjorde jeg det nu, vilde jeg jo give Arbejderne Ret."

„Ja ja," sagde Hansen-Maagerup, „der kommer maaske en Tid — det kan jo være, at alting bliver bedre, end vi tænker."

Men han følte selv, at hans Trøst var tom.

Lidt efter var de hjemme. Han gik straks i Seng. Han havde paa Fornemmelsen, at Bøg helst vilde være ene.

Men længe efter, at han havde lagt sig til Ro, hørte han Vennen gaa med rastløse Skridt op og ned ad Gulvet.

Og der gik Time efter Time. Nede paa Gaden stilnede Larmen af Færdsel og Liv. Men han laa hen i Stilheden uden at kunne faa Søvn — laa og stirrede ud i Mørket, der syntes ham saa tæt og dybt, at det aldrig vilde kunne vige for Dag og Sol.

Viggo Bøg havde sagt sin Plads op og faaet Tilladelse til at forlade Fabrikken straks. Dermed var det givet, at alle Forhandlinger om Opfindelsen var afbrudte.

Han havde nu i nogen Tid set sig om efter en ny Livsstilling. Men det syntes ikke at ville lykkes for ham. Allevegne hvor han henvendte sig, frygtede man Vanskeligheder med Arbejderne, hvis man antog ham — Arbejderne, i hvis Ban hans Opfindelse havde lyst ham.

Derimod havde han haft flere Tilbud fra Folk, der vilde købe hans Opfindelse. Men Ingen vilde gaa ind paa de Betingelser, han foreskrev.

Han havde nu ladet sig overtale til at modtage et Laan af Hansen-Maagerup. Denne havde rejst Pengene gennem sin Familie, og Summen var stor nok til, at Bøg for den kunde leve et Aar. Paa den Tid mente han, at han vilde kunne gøre sine Studier færdige. Og der maatte vel saa aabne sig en Udvej for ham.

Imidlertid randt Dagene langsomt hen, Dryp i Dryp, alle ens. Hansen-Maagerup blev mere og mere tungsindig. Han puslede om saa stille og forskræmt. Bøg arbejdede med en næsten forbitret Ihærdighed.

Opfindelsen var som slettet ud af hans Liv. Ikke at han for bestandig havde opgivet den. Men den optog ikke mere hans Tanker.

„Der er det, som jeg nu synes er større,“ sagde han en Dag. „Der er noget, som er saa stort, at det staar for mig, som om alle de Fremskridt, der hidtil er gjort, bliver til ingenting ved Siden af det. Det var, om man kunde rive Menneskene løs fra hverandre, faa dem til at tænke og tro og føle paa egen Haand uden at rotte sig sammen i fanatisk Stædighed. Det er den saakaldte offentlige Mening, der er Ondet, de dumme, uansvarlige Fællesmeninger, der suger Marven ud af hver Enkelt. Vi tror, vi har frigjort os for Middelalderens Fordomme, og vi taarner selv hver Dag nye op. Vi føler os dydig oprørte over Kætterbaalene, og vi bærer selv Brænde sammen til at stege dem, der vover at sige deres ærlige, oprigtige Mening. Vi gør os til af at tænke frit, og vi tænker slet ikke . . . Eller har jeg Uret? Er det mig, der har set mig gal paa det hele, fordi jeg selv har haft Uheld med mig?“

Ofte kom han med saadanne Tanker. Men Hansen-Maagerup rystede blot paa Hovedet. Sagtens havde Bøg Ret — selv forstod han ingenting mere — men det var dog saa sørgeligt at høre ham tale paa den Maade.

Anna blev ikke mere nævnt imellem dem. Der gik ikke en Dag, uden at Hansen-Maagerup tænkte paa hende. Men han turde ikke nævne hendes Navn til Bøg. Han var bange for en skarp og bitter Afvisning.

Men en Dag kom han stormende ind i Værelset, hvor Bøg sad og arbejdede. Han var ganske forpustet og gav sig ikke Tid til at tage Overtøjet af.

„Bøg," raabte han, „ved Du, hvad der er sket? Frøken Herdings Forlovelse er hævet — Anna Herdings Forlovelse — Bøg!"

„Naa?" sagde Bøg, og der kom et smerteligt Udtryk i hans Ansigt.

Men Hansen-Maagerup lagde i sin Iver ikke Mærke dertil.

„Jeg hørte det af Kihler — Onkelen," blev han ved. „Det er Flyge, der har givet hende hendes Ord tilbage — — Men hun har i længere Tid *lidt* under at være bunden til ham — — Hun holdt ikke af ham, Bøg — hun har aldrig gjort det — det sagde han ogsaa, Kihler — men de er naturligvis kede af det, Mo'eren og

han . . . Jeg løb herop, saa snart jeg hørte det — for jeg ved jo, at Du ikke har glemt hende — Du kan ikke glemme hende . . ."

Bøg havde rejst sig og stod nu lige overfor ham.

„Jeg vilde ønske, Du ikke havde fortalt mig det," sagde han.

„Men hvorfor dog det? Jeg troede virkelig . . ."

„Kan Du ikke forstaa det? Den Vej, jeg nu gaar, den kan jeg ikke bede nogen Anden følge mig paa."

„Naar det var En, som troede paa Dig og som . . ."

„Det er lige meget. Jeg kan ikke — *kan* ikke . . . Lad os nu ikke tale mere om det."

Han satte sig igen til sit Arbejde. Men Hansen-Maagerup var dybt skuffet. Hele Eftermiddagen blev han hjemme og vimsede stadig om Bøg, som om han ventede, at han havde noget at sige ham. Men det var forgæves. Bøg blev ved at sidde bøjet over Skrivebordet.

I den Tid, der fulgte efter, faldt Arbejdet imidlertid vanskeligere for Bøg end før. Der var Øjeblikke, hvor han følte sig fristet til at trække sig ud af den Kamp, han havde begyndt. Han behøvede jo blot at sælge sin Opfindelse — saa laa hele Livet aabent for ham. Atter og atter

spurgte han sig selv, om Anna elskede ham. Havde hun ikke uigenkaldelig forsmaaet ham den Dag, hun gav Flyge sit Ord? Hun havde jo dog allerede den Gang kendt ham, maatte vel have kunnet mærke hans tavse Tilbedelse.

Men atter sagde han til sig selv, at det var det ubestemt higende Lykkekrav i hende, der havde valgt, ikke hendes inderste og dybeste Følelse. Hun havde grebet efter Flyges Haand, fordi det var den første og den eneste, der blev rakt hende. For hende havde Forlovelsen ikke været Kærlighed. Den havde været Frihed.

Hvorfor havde han saa bestemt, næsten barsk, afvist Hansen-Maagerup den Dag, han havde bragt ham Budskabet om, at hun nu var fri? Selv havde han troet, at det var stolt Resignation: han vilde ikke knytte hende til et Liv, der syntes saa usikkert som hans. Det var en Art Mod, han havde ment at vise ved at gøre det. — — Mod? Nej Fejghed var det. Han frygtede for Kampen og Afgørelsen. Og derfor valgte han at forraade sin Kærlighed og hende, hvem den gjaldt.

Men denne Fejghed formaaede han heller ikke nu at overvinde — og det uagtet han dog var kommen saa vidt, at han tilstod den for sig selv.

Han begyndte i denne Tid at føle sig syg.

Der var en evigt jagende Uro over ham. Bedst som han var optagen af sit Arbejde, kunde han springe op og gaa ud.

Ofte blev han borte i Timevis. En Dag, da det hændte, listede Hansen-Maagerup sig efter ham. Han fulgte ham gennem den ene Gade efter den anden — mest Sidegader, hvor han øjensynlig intet havde at gøre. For det meste gik han rask til, men undertiden kunde han blive staaende udenfor et eller andet Butiksvindue. Han lod, som om han betragtede de Ting, der var udstillede der. Men Hansen-Maagerup, som iagttog ham paa Afstand, kunde se paa Udtrykket i hans Ansigt, at han intet saa. Han stod blot og stirrede frem for sig med et tomt og adspredt Blik . . .

Da indsaa Hansen-Maagerup, at der var Fare paa Færde. Endnu samme Aften talte han til ham om Anna, tvang ham til at høre. Men for første Gang blev han afvist med vrede og voldsomme Ord.

. . . Saa var det en Søndag hen paa Foraaret. Det var højt og lyst Vejr. Men en Blæst, der endnu ejede noget af Vinterens Bidskhed, strøg om Gadehjørnerne og fik Skiltene til at klapre. I Søndagsstilheden hørtes det dobbelt tydeligt.

Bøg havde maattet love Hansen-Maagerup,

at han denne Søndag ikke vilde arbejde. De sidste Søndage havde han ikke undt sig Hvile. Men efterhaanden var han bleven saa overanstrengt, at han godt selv mærkede, hvor nødvendig en Dags Rast var for ham.

Hansen-Maagerup var gaaet hjemmefra temmelig tidlig om Morgenen. Bøg vidste ikke hvorhen.

Selv havde han ogsaa tænkt paa at gaa ud. Men da det kom til Stykket, kunde han ikke overvinde sig til det. Og nu sad han i Lænestolen og saa ud ad Vinduet.

Højt oppe drev der nogle lette Skyer. Vinden legede med dem: de var ganske i dens Magt, hvirvledes om, skiftede Form, splittedes og samledes paany. Deroppe, deroppe — der var der ingen Ufrihed og intet Nid — for der var der ingen Mennesker, ingen Smaalighed, ingen skulende Mistænksomhed.

Men dette Rige vilde Menneskene erobre. Videnskaben havde allerede slaaet Allarm for Fremtidens store Herskertanke: de skulde lægge ogsaa Luftens Riger og Lande under sig. Mon det vilde lykkes? Vilde man nogensinde opfinde det rette, trygge, styrbare Luftskib? . . . Man maatte ikke haabe det. Det manglede jo i Grunden blot, at ogsaa Luften skulde gøres uren af menneskeligt Kævl, menneskelig Stræben — at

Blikket ikke mere kunde dvæle uforstyrret i den blaa Himmel eller følge de drivende Skyers Leg . . .

. . . Kunde man blot finde paa noget, der for bestandig gjorde en saadan Verdens-Vandalisme umulig!

Nede paa Jorden burde Menneskene blive. Der lod Livet sig leve trygt — og smaat. Der hvirvledes Støvet op og lagde sig atter tæt og sejgt over alt, hvad der levede og rørte sig. Der var Smuds og lav Beregning, Egenkærlighed og Uærlighed — der levedes saadan, som det nu en Gang var muligt.

Og naar alt kom til alt — var der saa andet at gøre end at være med i dette Liv og tage dets Vilkaar som de bød sig frem? Han saa over Hustagene Nettet af Telefontraade udspændt som Strenge paa et Kæmpeinstrument. Gennem dem bruste hver Dag Menneskehedens store Symfoni, det vældige Kor af *Interesser* — hele Forretningslivets, Tilværelseskampens Tonehav, hvis eneste gyldige Ledemotiv var: Værg Dig selv, værn Dig selv, elsk Dig selv! Hvad kunde det nytte, at den Enkelte stemte sin lille Piccolofløjte i en anden Tonart? Den vilde dog overdøves, saa intet Øre kunde opfange dens Lyd.

Han følte sig idag saa overflødig. Hansen-Maagerup udrettede med sine smaa Evner mere

i Livet end han. Saa ubesmittet han var af Egennytte havde han dog fundet den lille Plads i Tilværelsen, hvor han kunde udrette noget...

. . . Der lød Skridt op ad Trappen. Han kendte Hansen-Maagerups — men han syntes — jo, lød der ikke andre, lettere ved Siden af? De kom nærmere og nærmere — nu standsede de paa Afsatsen. Skulde de højere op? . . . Nej, nu blev Nøglen sat i Entrédørens Laas . . .

Døren gik op — der lød Stemmer derude — sagte Stemmer . . . Den ene var Hansen-Maagerups — der var Nogen, han talte til — men denne anden — denne anden . . .?

Han rejste sig op og stirrede mod Døren. Nu aabnedes den — langsomt, syntes han . . . Hansen-Maagerup kom ind og efter ham — tøvende og halvt modstræbende — en Anden . . .

Gud i Himlen — det var Anna — Anna Herding — der kom til ham — til *ham* . . .!

Han fornam halvt sanseløs, at Vennen kom hen til ham og lagde Haanden paa hans Skulder.

„Jeg har sagt hende det hele,“ sagde han. „Nu maa Du tale med hende selv — hører Du — Du maa, Bøg . . . Dette her *kan* ikke blive ved at gaa!“

Anna var bleven staaende henne ved Døren. Nu kom hun frem imod ham . . . Han saa hendes Øjne saa skinnende blanke . . .

Da var det, som om Aars Tynge gled fra hans Skuldre. Han vidste ikke, om han blev glad, vidste slet ikke af nogen Ting at sige. Alt, alt var glemt — alt undtagen det, at hun var der. Og han tog hende i sin Favn og knugede hende ind til sig — det var, som sprængtes hans Væsen af noget nyt, overmægtigt — noget, der levede indeni ham men som han aldrig før havde kendt . . .

Men Hansen-Maagerup var forlængst ude af Værelset.

Der havde dannet sig et Samfund af Ungdom.

Nogen sluttet Forening var det ikke, for man havde ingen Love og ingen Bestyrelse. Men Møder holdt man, og til Samlingssted havde man valgt den Sal, hvor Viggo Bøg en Gang forgæves havde søgt at vinde Arbejderne for sin Opfindelse.

Thi om Bøg havde Samfundet dannet sig. En ny Opfindelse, han havde gjort — den af det billige Illuminationslys — havde paany vakt Opmærksomhed om hans Navn. Hans første Arbejdes Skæbne var atter dragen frem og drøftet, og en Kres af Jævnaldrende havde lidt efter lidt sluttet sig til ham. Fra alle Lag af Folket kom de: Studenter og Handelsmænd, unge Kunstnere og Arbejdere. Alle følte de hans Kamp, hans Planer, hans unge Iver som deres egen. Og det var kommet ganske af sig selv, at man havde valgt at mødes paa det Sted, hvor han havde lidt sit første Nederlag.

„De Naives Fagforening“ havde en Udenforstaaende en Gang kaldt denne Ungdom. Selv havde den siden taget Navnet op.

Thi Naivitet — det var netop det, den vilde. Den hellige Enfold vilde den. Uden Frygt og uden Blu skulde Menneskene kunne se deres Gud i Øjnene, vedkende sig deres Tro eller deres Tvivl, deres Fornægtelse, deres Kærlighed og deres Had. Disse unge Mennesker nærede en stærk Mistillid til *Ordet*, altid ivrige for at afsløre Frasen, og de havde ingen Ærbødighed for nogen Art af Sammenklumpning til Værn for Interesser. Kun den Trosbekendelse, der oprindelig og stærk sprang ud af Personlighedens Inderste og som satte sig Frugt i Handling, saa de op til og bøjede sig for.

De havde intet Tilhold hos noget Parti. I den offentlige Mening stod der Smil om dem. Men alligevel havde de vakt en vis Opmærksomhed, og deres Møder var stærkt besøgte.

Saa bestemte de sig til at holde Fest.

Det var Sommer, og Festen skulde staa under aaben Himmel. Ude ved Furesøen skulde den holdes, midt i det brydende Liv af Bladpragt og gyldne Agres Frodighed. Og paa Søen skulde der ligge Baade, hvorfra Musikken skulde tone ind mod Land. Fra det stille Vand skulde

Glæden ligesom komme svævende ind til Menneskene, der færdedes langs Bredden.

Af Boder og Lykkehjul skulde der ingen være. Mest skulde der være Musik og Sang og Blomster, og danses skulde der ogsaa. Men især skulde der være Lys. Naar Mørket faldt paa, skulde der illumineres og afbrændes Fyrværkeri.

Overskuddet af Festen skulde anvendes til et Fond, hvis Hensigt var at føre Viggo Bøgs første Opfindelse ud i Livet — paa de Vilkaar, han selv havde tænkt sig det lige fra først af. Han havde truffet Aftaler med Fagmænd, som var villige til at forestaa den Fabrik, der skulde anlægges. Selv vilde han kun komme til at beklæde en beskeden Stilling derved.

. . . Planen om Festen vakte som alt, hvad „de Naive“ foretog sig, Latter. Dog et Par alvorlige Blade advarede deres Læsere mod at tage Del deri, eftersom den var et maskeret Forsøg paa at skabe Uklarhed i Partiforholdene og forvirre taagede og umodne Hjerner — i sidste Instans sigtende til at undergrave den rolige Udvikling i Landet.

Saaledes var Opmærksomheden vakt. Festen blev Dagens Emne.

Man talte ogsaa om den paa den Kafé, hvor Flyge holdt til og hvor han efterhaanden var

bleven indnittet i en lille fast Kres af Stamgæster.

„Jeg vil se det," sagde han. „Jeg forsømmer aldrig nogen Kalv med to Hoveder eller Gris med fem Ben, der kommer indenfor min Synskres, for jeg synes, at naar Naturen en Gang imellem har et spøgefuldt Indfald, saa bør man vise, at man paaskønner det. Derfor vil jeg heller ikke svigte den foreliggende Naturmærkværdighed. Saa vidt jeg kan forstaa, er der her Tale om Folk, der ikke vil tro paa noget men alligevel tro paa alting. Det forekommer mig at maatte være noget i Retning af en Skildpadde, der bider sig selv i Halen. Og jeg vilde bebrejde mig selv det hele mit Liv, hvis jeg forsømte Lejligheden til at tage det i Øjesyn."

„Ulykken er blot," var der Nogen der indvendte, „at man i vore Dage bliver blaseret overfor sligt."

„Højstærede Herre — *jeg* bliver aldrig blaseret. Jeg har maaske en Gang været det — det var den Gang, da jeg troede, at man selv maatte være med paa Livets Manège for at have nogen Fornøjelse af det. Men nu har jeg forlængst opdaget, at den sande Nydelse bestaar i at iagttage. Iagttageren kan aldrig blive blaseret, for der er altid noget nyt, der frem-

byder sig til Beskuelse. Man kan blive hundrede Aar, før man begynder at blive ked af Legen."

Altsaa gik han med til „de Naive"s Fest.

— — Der var faldet Regn den Dag, da den skulde holdes. En stærk Skylle var der faldet med tunge, lunkne Draaber. Men Jorden havde drukket den i sig, og ud paa Eftermiddagen havde Solen udslettet dens Spor. Nu duftede det fra de grønnende og gulnende Agre og ud fra alle Havernes Blomsterbede og fra Grøftekanternes brogede Frodighed. Og højt oppe under Himmelloftet hang Lærken og sang og steg og dalede, som blev den hejst op og ned i en usynlig Snor.

Flyge cyklede ud til Festpladsen. Han kørte ganske langsomt. I den sidste Tid fornam han overhovedet ingen Lyst til at sætte Farten op.

Og som han sad der og lod Maskinen rulle jævnt og sindigt frem, smilede han ved Tanken om denne Ungdom, som han nu skulde færdes imellem. Der troede den sandsynligvis at have opdaget et nyt forjættet Land: mindst en Gang for hver Menneskealder var der en driftig Ungdom, der udførte en saadan Daad. Man afsatte nogle gamle møre Idealer, som Ingen

mente noget alvorligt med, og indsatte nogle nye, der betød det samme — altsammen med samme Lethed som den, hvormed man byggede en gammel Rønne om til et moderne Hus. Man forkyndte en ny Himmel og et nyt Helvede. Og alligevel blev Verden ved at være paa en Prik den samme, den altid havde været.

Det var den rene, pure, skind- og benfri Barne-Uskyld.

At Nogen gad!

Skønt — med Blusel maatte han erkende, at han selv for ganske nylig var kommen over den sidste Rest af Naivitet. Han havde saaledes virkelig en kort Tid taget Fru Ellis alvorlig. Han havde søgt efter Personlighedens Kærne i hende — havde villet fremelske den og hæge om den — ja, saa vidt var han gaaet, at han af ren menneskekærlig Omhu havde tænkt paa at faa hende skilt fra Manden — paa det at han selv kunde tage hende til Ægte. Hellige Enfold — Fru Ellis som Personlighed! Fru Ellis som knækket Lillie, hvem det gjaldt om atter at binde op til en solid Blomsterstang! Fru Ellis endelig som en Vestalinde for Arnens hellige Ild, lutret gennem Kærlighedens Skole! . . . Heldigvis — han var

snart bleven befriet for alle Illusioner i den Retning. Og han var fuldstændig paa det rene med, at Fru Ellis' kvindelige Dyder udelukkende var saadanne, som bedst kom til deres Ret paa en Natrestaurant — i Skæret af blinkende Flasker og funklende Vin.

Et Øjeblik strejfede hans Tanker Anna. Ogsaa i Forholdet til hende havde han været naiv som en Maaneskinsprins. Ogsaa hende havde han villet udvikle — ad andre Veje og mod andre Maal. Han saa nu, at han ikke havde gjort hende nogen Velgerning før den Dag, da han brød med hende. Saamænd om hun ikke allerbedst vilde være paa sin Plads som en god gammel Jomfru i den rørende Lavendel-Stil . . .

Han var i ypperligt Lune, da han naaede Skoven. Ved et Skovløberhus fik han Cyklen indstaldet og blandede sig i Vrimlen.

Allevegne var der tæt med Mennesker. Størsteparten syntes mest tilbøjelig til at tage hele Festen som en artig Spas. Der var smaa Flokke af glade Københavnere med deres Damer — de havde Barnetrompeter med og truttede op mod Musikken. Og deres Vitser og Latter skraldede og knitrede som Raketter under de høje, alvorlige Træer.

Men i Mængden var der ogsaa dem, hvis Øjne lyste af ung Glæde. De syntes slet ikke at have Øre for de spottende og vrængende Mislyd, der søgte at plette deres Fest. Og det var næsten, som om deres stærke Stemning efterhaanden smittede det øvrige Publikum. Trompetskrattet og den larmende Lystighed hørtes svagere og svagere. Men en ung og fri Livslyst tonede frem gennem Skoven, først som en sagte Nynnen, saa stigende og stigende, til den blev som en brusende Orkesterhymne. Og paa en Gang syntes alle disse tilfældig samlede Mennesker at blive som gamle Bekendte. Ganske formløst tiltalte man hinanden, og man sang uvilkaarligt de Melodier med, som Musikken spillede.

— — Det var i Skumringen. Mellem Træerne var Illuminationsblussene begyndt at tindre frem. Og fra Baadene ude paa Søen bares Sang af Menneskestemmer ind.

Flyge havde sat sig paa en Bænk nede ved Søen. Alle de forvirret blandede Lyde: Sangen her og Hornmusikken fra Orkestret mellem Træerne, den bestandige Summen af Menneskestemmer, Lyden af Vognene, der kom rullende over Stenbroen udenfor Kroen, af Aarerne, der plaskede i Vandet, af Sommer-

vinden, der susede sagte i de høje Træers Kroner — alt det lod han risle gennem sine Nerver. Og han fyldtes med et stille, lunt Behag ved Tanken om, at intet af det altsammen kom ham ved — intet — intet . . .

Da var det, han saa Anna og Bøg komme gaaende ad Vejen — hen imod det Sted, hvor han sad. Bøg gik høj og rank og svingede med den ene Arm. Til den anden klyngede sig Anna. Hun var helt klædt i hvidt. Og skønt det var halvt mørkt, kunde Flyge se, at hendes Ansigt ligesom laa badet i Lykke.

Han havde intet hørt om deres Forlovelse. Derfor virkede deres Tilsynekomst paa ham næsten som en Vision. Han syntes, der blev lyst om dem, hvor de gik frem. Og Træernes Grene, der ludede ud over Vejen, hvælvede sig over dem som en Æreport.

De kom nærmere — nu kunde han høre deres Stemmer. Og skønt han ikke skælnede Ordene, vidste han, at de talte sammen om Fremtiden. De saa ind i den med den Feber, hvormed den Rejsende første Gang drager ind i et fremmed Land. Et Vidunderland, som han selv aldrig skulde gæste — et Land, hvor Solen altid skinnede og hvor Fuglene altid

sang, og hvor Roserne var som varmt, rindende Hjerteblod.

Nu var de lige ud for Bænken, hvor han sad — nu vilde de faa Øje paa ham . . . Men de gik forbi. De var saa helt optagne af hinanden, at de intet saa.

Nede ved Søen stod de stille — længe. Saa ud over dens blanke Spejl, der indrammedes af Skovens mørke Krushaar — saa, hvordan stadig flere og flere Blus tændtes. Hans Arm var lagt om hendes Liv, og hun lænede sig op til ham — saa trygt, saa trygt . . .

Men omsider gik de videre. Skovmørket lukkede sig om dem.

Preben Flyge sad endnu paa samme Plet. Han var pludselig kommen til at fryse.

Langt om længe rejste han sig med et Ryk.

„Det lader til,“ tænkte han ved sig selv, da han gik, „at man kan udvikle sin Tvivl i den Grad, at man tilsidst har Mistillid til sin egen Skepsis.“

Lidt efter sad han paa sin Cykle og jog ind ad Byen til, hen ad Landevejen, der strakte sig hvid og ensformig i den lyse Sommernat.

Fra det stille Vand bares der Lyd af unge Stemmer ind mod Land.

Over det stille Vand gled der Baade frem, roede af ung Styrke.

I det stille Vand spejlede sig Stjernerne.

═══════

